

Informe anual
2023

Andorran Banking
Excellence and trust

Andorran Banking

C/ Ciutat de Consuegra, 16 - Edifici l'Illa, esc. A, 2n

AD500 Andorra la Vella - Principat d'Andorra

Tel. +376 807110 - Fax +376 867110

andorranbanking@andorranbanking.ad

www.andorranbanking.ad

Publicat per Andorran Banking

© Andorran Banking

Dipòsit legal: AND.213-2024

ISBN: 978-99920-3-421-7

L'Informe Anual és una publicació anyal elaborada per Andorran Banking disponible en format digital a la pàgina web **www.andorranbanking.ad**.

Es permet la utilització de la informació continguda en aquest informe sempre que sigui per a finalitats no lucratives esmentant com a font d'informació **Publicació d'Andorran Banking "Informe Anual"**.

No s'autoritza la transformació total o parcial de cap contingut.

Informe anual
2023

Índex

Nota: la normativa recollida en aquesta publicació ha estat actualitzada fins al 30 d'abril de 2024.

1 Missatge del President d'Andorran Banking

4

2 Andorran Banking

Òrgans de Govern	7
Comissions de treball, Membership, Grups de treball	8
Missió i rol	9
Valors	10
La nostra estratègia	11
Un any ple d'activitats!	12

6

3 Andorra i la seva economia

Coneix Andorra	14
Diversificació del teixit empresarial	14
Dades econòmiques	15
Ràting País	17
Impostos actualment vigents	17
Procés de transformació del Principat d'Andorra	18

13

4

El sector financer

Sector financer	20
Xifres clau del sector bancari	21
- Presència internacional de la banca andorrana	22
- Pagaments i digitalització	23
- Principals indicadors	24
- Contribució al progrés econòmic	26
- Responsabilitat Social Corporativa	26
Informe anual	27

19

5

Regulació financera

Monogràfics de temes rellevants	42
Legislació: Marc normatiu andorrà	50
Cronologia d'esdeveniments rellevants en relació amb el procés de transformació d'Andorra	56

41

Annex

Aportació del sector financer a l'economia andorrana	71
La importància del sector financer a Andorra	73
1. Dades del sector financer a Andorra	74
2. Sector dinamitzador	76
3. Sector creador de llocs de treball	78
4. Impulsor de la transformació digital al país	80
5. Aportació a les finances de l'Estat	81
6. Impacte del sector en la creació de riquesa (VAB / PIB)	82
7. Metodologia i assumpcions	84

69

1 | Missatge del President d'Andorran Banking

**El sector ha intensificat
la seva acció per donar
respostes als projectes de
les persones, les empreses
i les institucions.**

Aquest informe anual 2023 d'Andorran Banking constata que la banca andorrana demostra ser sòlida i resilient en el temps. El sector financer s'ha consolidat com un dels principals motors econòmics del Principat, com ho ha estat històricament, si atenem a la seva aportació a l'economia del país.

Les dades i els indicadors corresponents a l'exercici 2023 avalen el nostre sistema bancari, que actua com un element clau per al desenvolupament econòmic andorrà, tant per als particulars com per a les empreses i les institucions, i contribueix de manera decisiva a la construcció d'un sistema econòmic sostenible.

La banca andorrana ha tancat el 2023 amb un resultat agregat de 163 milions d'euros, la qual cosa suposa un increment del 44% respecte a l'any anterior, i un volum de recursos gestionats de clients que ha augmentat fins als 74.187 milions, un 16% més. Aquest creixement, la diversificació de clients i de geografies gràcies a la internacionalització, la solidesa en termes de capital -amb ràtios de solvència (CET1 del 17,00%) i de liquiditat (LCR del 228,33%) per sobre dels requeriments del regulador i de la mitjana de la banca europea- i la reducció de la ràtio de morositat a mínims històrics (2,1%), són alguns dels aspectes més destacats del balanç que fem.

La bona dinàmica de l'economia andorrana, la recuperació dels tipus d'interès i les sòlides polítiques de concessió i seguiment del crèdit han impulsat els resultats del sector. La digitalització i els avenços tecnològics també han estat essencials per a l'evolució cap a aquests paràmetres.

La banca andorrana ha tancat l'exercici amb una rendibilitat (ROE) del 10,38%, en línia amb la mitjana de les entitats europees, una xifra que representa un increment de 281 punts bàsics respecte al 2022. Pel que fa al ROA, la rendibilitat del negoci sobre els actius, també ha millorat i s'ha situat en el 0,89%, per sobre de la mitjana europea. Aquesta solidesa és clau per aportar confiança a la nostra economia, a la clientela, però també de portes enfora, als mercats.

Els tres bancs de la plaça han acompanyat el creixement de l'economia andorrana amb un model de banca universal de proximitat, especialitzat i de servei. El sector ha intensificat la seva acció per donar resposta als projectes de les persones, les empreses i les institucions. La inversió creditícia s'ha mantingut estable al voltant dels 5.000 milions d'euros, i s'han formalitzat 664 noves hipoteques a famílies, que sumen un import total concedit de 339 milions d'euros. Els préstecs concedits a empreses i particulars han ascendit als 707 milions, un 5% més que el 2022. També hem acompanyat el consum a través dels mitjans de pagament, amb un increment del volum d'operacions amb targetes de crèdit i de dèbit del 8%.

El Fons Monetari Internacional (FMI) avala en el seus darrers informes el rol important que té el sector bancari andorrà en l'economia del país. En destaca la sòlida posició de capital i el fet de disposar d'una cartera de serveis més diversificada que la competència, amb una oferta de banca de particulars, d'empreses i privada amb més de 90 anys d'experiència.

La fortalesa actual del sistema bancari andorrà ha estat fruit d'haver superat nombrosos reptes, des de fa anys, als quals ens hem sabut adaptar i hem trobat noves oportunitats. L'adaptació contínua a la normativa financera ens situa al mateix nivell que qualsevol altre banc europeu en termes de supervisió prudencial, compliment normatiu, transparència i cooperació. Però no acaba aquí. El país es troba ara en la fase de revisió final de la negociació per a un Acord d'associació amb la Unió Europea, que emmarcarà el nostre model econòmic i social per a les pròximes dècades i que ens ha de portar un dels canvis més destacats a nivell de país en molts anys. Des d'Andorran Banking creiem que també ens ha de portar noves oportunitats a la banca.

El sector financer andorrà ha de continuar vetllant per la fortalesa i la sostenibilitat futura, amb la rendibilitat, la responsabilitat, la internacionalització, el servei i l'acompanyament de les persones com a vectors transversals.

Xavier Cornella Castel

President d'Andorran Banking

Abril de 2024

2

Andorran Banking

Disposar d'un sistema bancari propi és essencial per al desenvolupament de l'economia del territori. La nostra missió és promoure el desenvolupament i la competitivitat del sector com a motor econòmic i social d'Andorra.

Òrgans de Govern

President

Xavier Cornella

Creand

Vicepresident

Carlos Aso

Andbank

Vocal

Lluís Alsina

MoraBanc

Secretària
i Directora General

Esther Puigercós

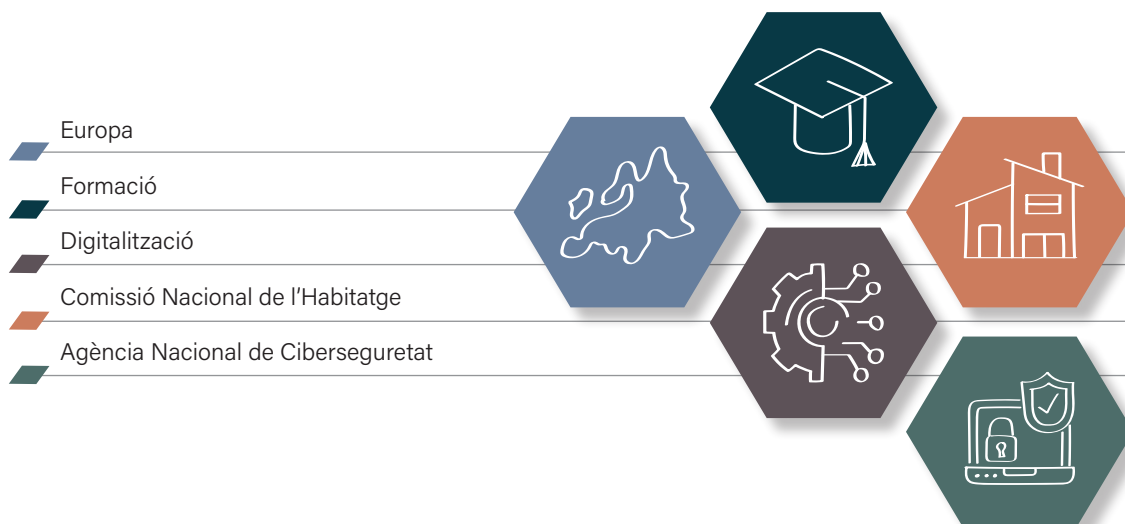
Comissions de treball

Membership

Grups de treball

Missió i rol

Donar suport a la implementació dels ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible) a les entitats bancàries andorranes.

Participar en entitats i fundacions públiques o privades per **fomentar el benestar econòmic, cultural i social** del Principat.

Aplicar les normes deontològiques inherents a la professió i pròpies de l'Associació.

Representar els interessos de les entitats bancàries del Principat.

Vetllar pel prestigi, el desenvolupament i la competitivitat del sector a Andorra i a escala internacional.

Defensar el prestigi i el desenvolupament de la banca andorrana.

Millorar els estàndards tècnics del sector.

Propiciar una cooperació sectorial respectuosa amb l'exercici de la competència.

La nostra missió envers els bancs andorrans és promoure el desenvolupament i la competitivitat del sector bancari com a motor de creixement econòmic i social del país.

Valors

1. Professionalitat i qualitat

El sector bancari, amb més de 90 anys d'experiència, comprèn personal altament qualificat que actua amb diligència i professionalitat per proveir una alta qualitat en productes i serveis.

2. Internacionalització i serveis de valor afegit

L'evolució i solidesa del sector bancari andorrà han estat impulsades per uns serveis amb un valor afegit més alt, una dilatada experiència en la gestió de patrimonis i d'actius i per una forta internacionalització, combinats amb un creixement sostenible i rendible.

3. Transformació digital

El sector bancari andorrà, amb voluntat de canvi, de buscar solucions i d'estar al dia amb la tecnologia més puntera, aposta per la transformació digital generant valor al client final.

4. Integritat

Els bancs andorrans actuen amb honestedat, lleialtat i integritat preservant la confiança i la reputació del sistema financer andorrà davant de la seva clientela, dels professionals, de les institucions, dels mercats i de la societat en el seu conjunt.

5. Responsabilitat i solidaritat

El sector bancari ha dedicat anys de treball a polítiques de voluntariat relacionades amb la responsabilitat corporativa i social basades en un creixement responsable i marcades per un compromís amb la societat.

6. Solvència

Les continuades ràtios elevades de solvència han esdevingut una de les seves característiques principals, demostrant una gestió conservadora i prudent dels bancs andorrans.

7. Marc fiscal òptim

Andorra ha modernitzat i consolidat el seu marc fiscal, fent-lo comparable amb el d'altres països. No obstant això, el procés d'homologació ha preservat la competitivitat fiscal del país.

8. Transparència i homologació

Andorra ha estat subjecta a una profunda transformació, i ha treballat rigorosament en l'adopció d'un marc legal transparent i modern homologant-lo al d'altres països i centres financers, complint plenament amb els estàndards internacionals més elevats.

9. Estabilitat

Andorra es caracteritza per un entorn polític i social estable amb alts nivells de seguretat.

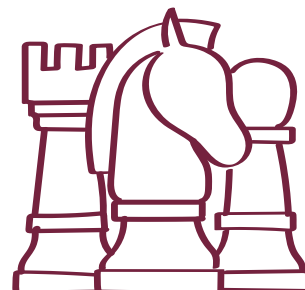

10. Competitivitat i innovació

Andorra continua treballant per enfortir els seus pilars econòmics principals mentre permet la creació de nous sectors d'activitat. L'entorn favorable per als negocis, un sistema educatiu multilingüe, els diferents tipus de residència a l'abast i l'alt nivell de qualitat de vida reforcen l'atractiu del país.

La nostra estratègia

Assolir la nostra missió a través d'un enfocament de 5 pilars.

La clientela

- Acompanyament de la nostra clientela en els seus projectes.
- Adaptació a les noves demandes de la clientela i les regulacions.

Societat i Govern

- Promoure el finançament responsable i sostenible de l'economia; pilar econòmic i social del país.

Empreses proveïdores

- Alineament dels nostres objectius.
- Prioritzar els valors de la banca responsable.

Accionistes

- Generar creixement a través d'un posicionament a escala nacional i internacional.

Persones treballadores

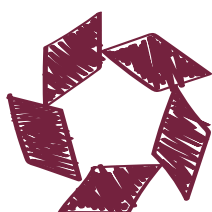
- Desenvolupament professional sobre la base d'uns valors compartits.
- Formació continuada.

Un any ple d'activitats!

Acords de col·laboració

amb la Creu Roja Andorrana, Unicef, Càritas Andorrana, la Fundació Privada Tutelar, la Fundació Nostra Senyora de Meritxell i Govern d'Andorra.

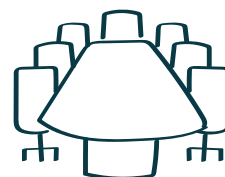

155 reunions

de Comissions d'Andorran Banking.

66 reunions

dels òrgans d'administració de la Confederació Empresarial Andorrana, de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra i de la Fundació Privada Tutelar.

57 reunions

mantingudes a Govern i als òrgans de supervisió bancària.

Formació continuada

Curs de formació sobre els *International Financial Reporting Standards* (IFRS).

Presència en xarxes socials

A1 2023, més de 37.000 visualitzacions

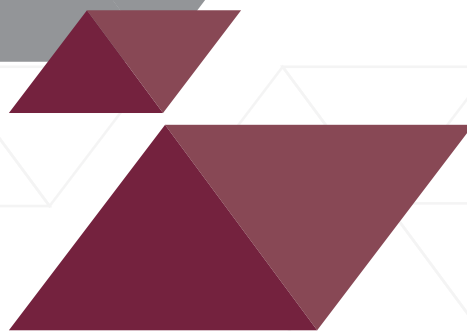
del web d'Andorran Banking.

3

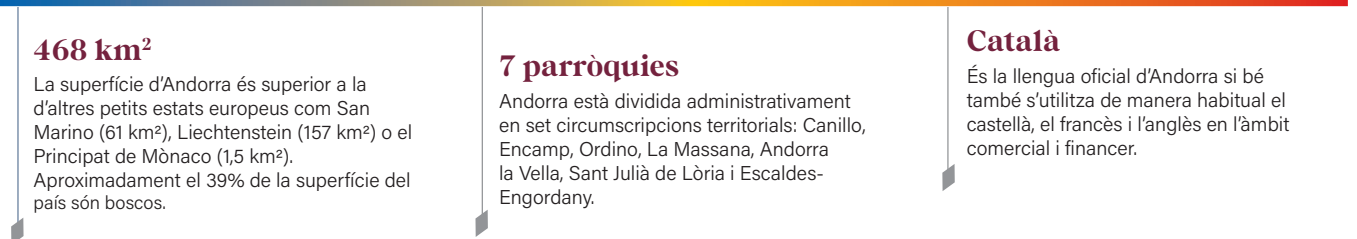
Andorra i la seva economia

Andorra compta amb una estabilitat política i un baix deute públic.

Coneix Andorra

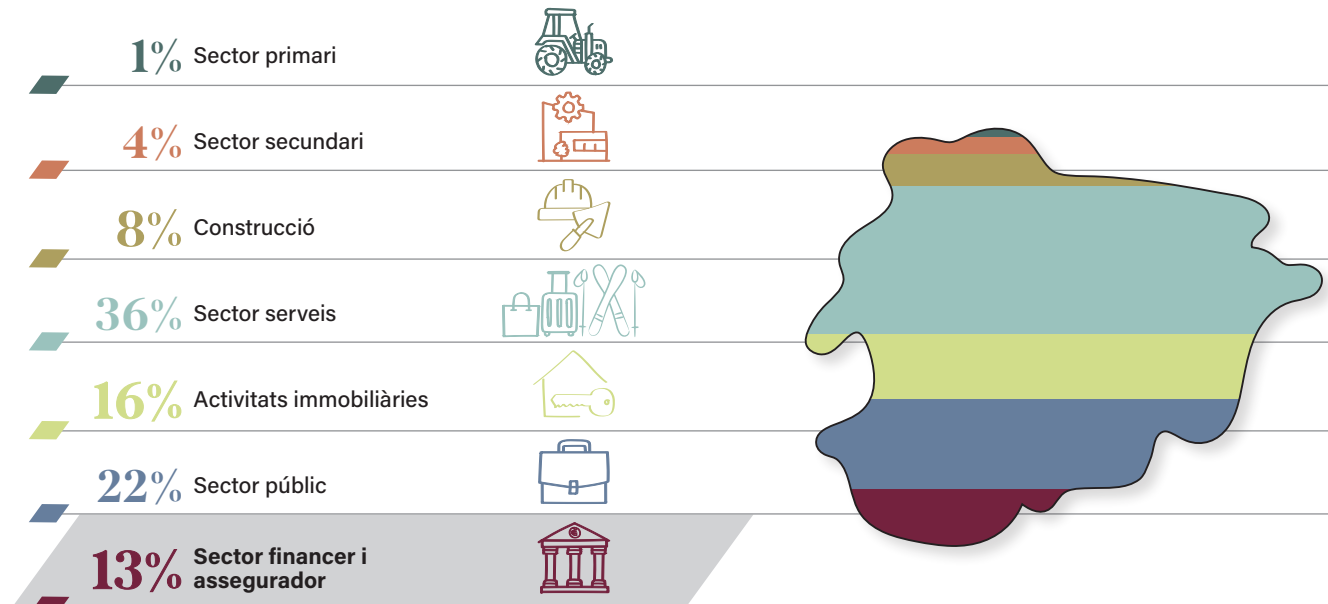
Font: Departament d'Estadística - Govern d'Andorra.

Diversificació del teixit empresarial

Estimació PIB – Pes del VAB nominal per sectors d'activitat.

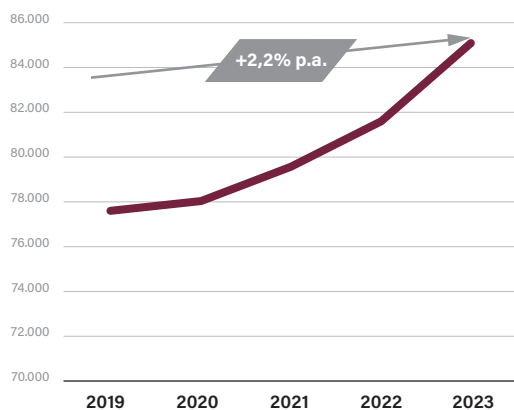
Dades a 31 de desembre de 2022.

Dades econòmiques

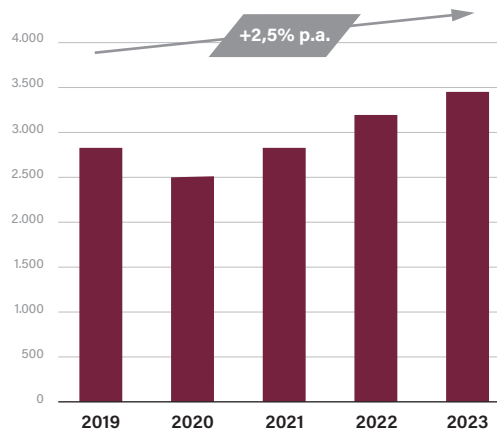
Població

(p.a. per any)

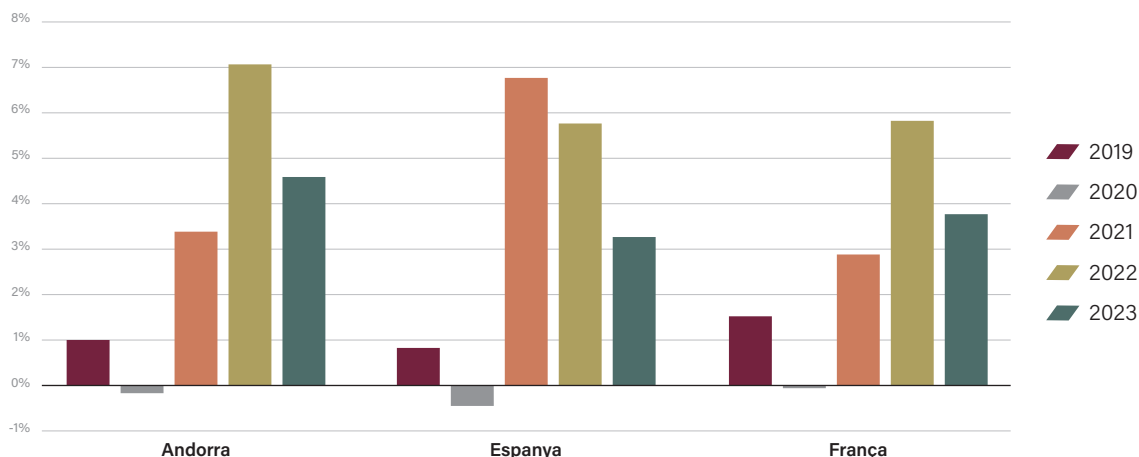
PIB nominal

(Milions d'euros)

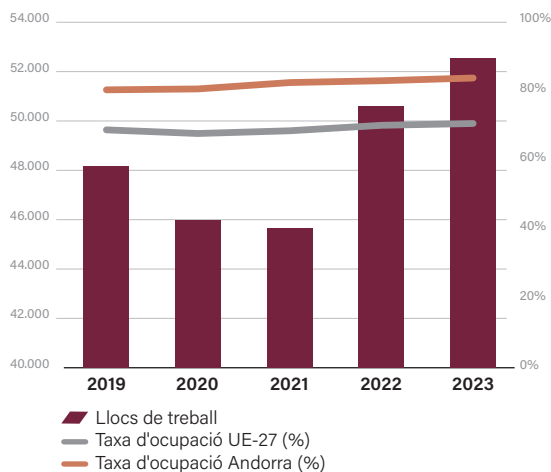

Inflació

(%)

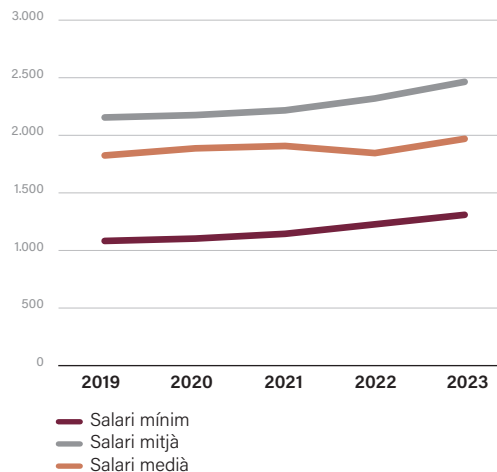

Mercat laboral

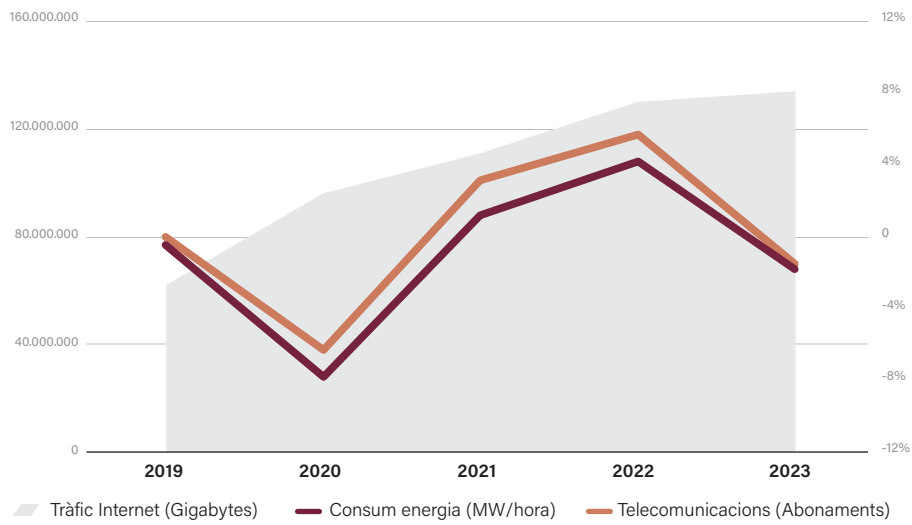

Salaris

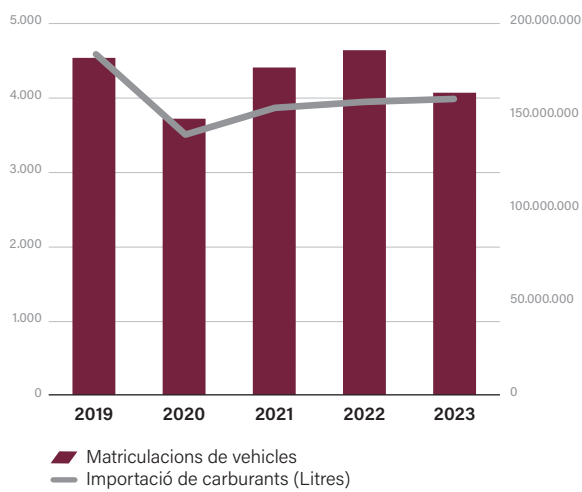
(Euros)

Energia i telecomunicacions

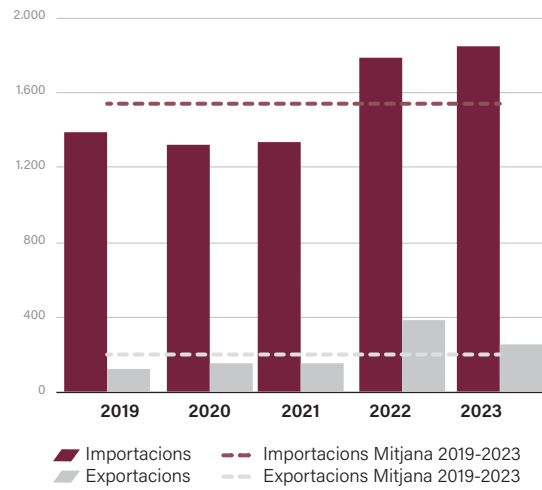

Transport

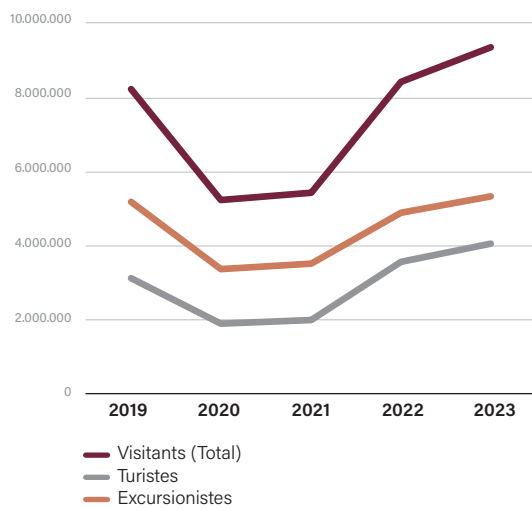

Comerç

(Milions d'euros)

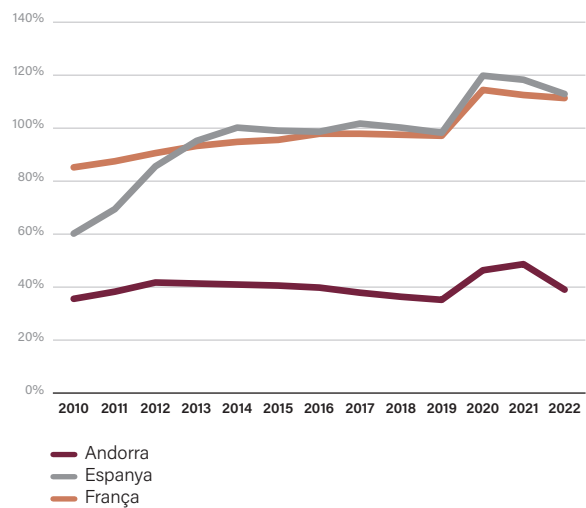

Turisme

Evolució de l'endeutament públic d'Andorra vs. Espanya i França

(%/PIB)

Ràting País

Agència Standard & Poor's

a 10/05/2024

Llarg termini	A-
Curt termini	A - 2
Perspectiva	Positiva

Agència Fitch Ratings

a 26/04/2024

Llarg termini	A-
Curt termini	F2
Perspectiva	Estable

Agència Moody's

a 19/01/2024

Llarg termini	Baa1
Perspectiva	Estable

Impostos actualment vigents

Impost sobre societats (IS)

Tipus general 10%

Impost sobre la renda de persones físiques (IRPF)

Tipus general 10%

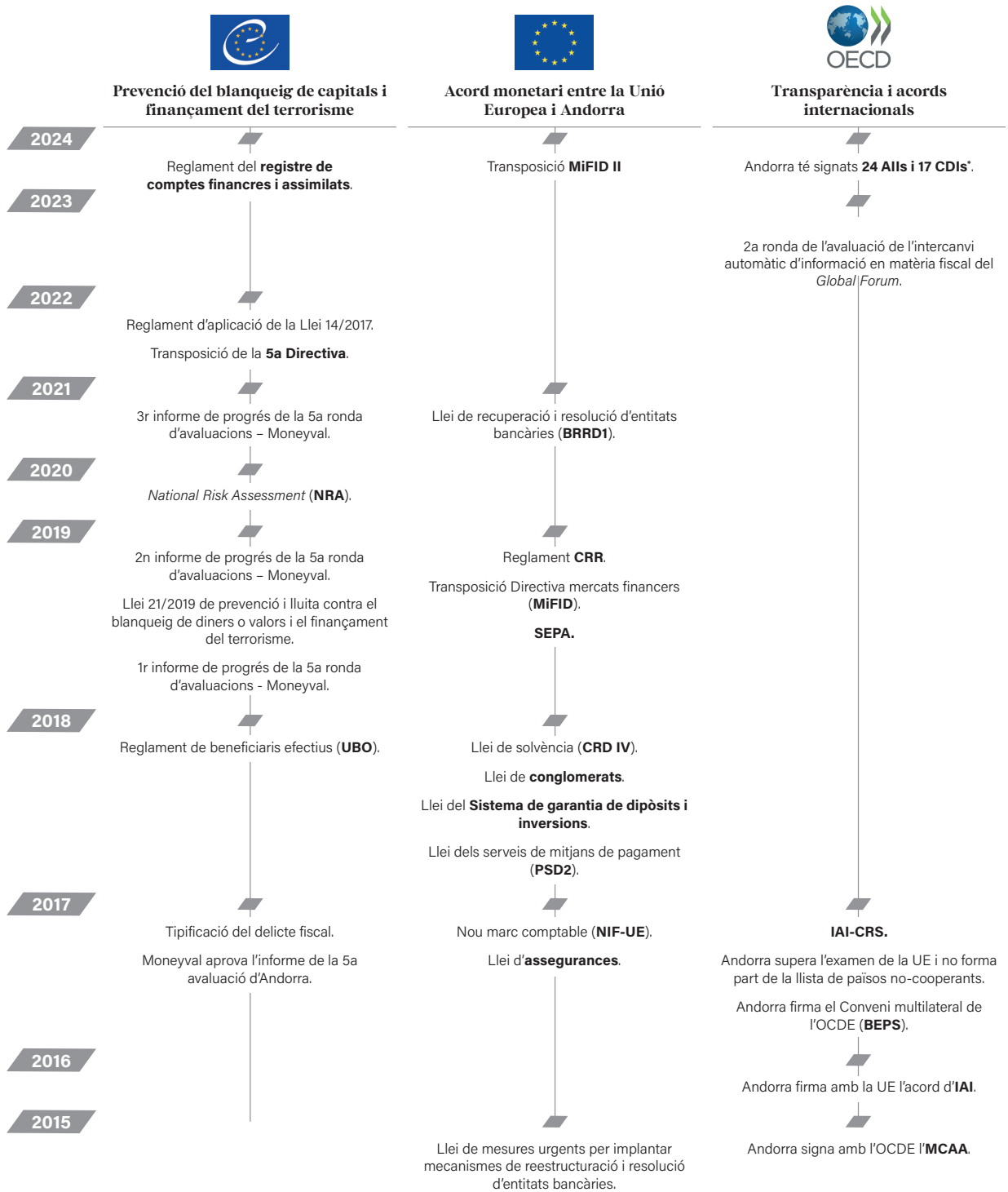
Impost sobre la renda de no-residents (IRNR)

Tipus general 10%

Impost general indirecte (IGI)

Tipus general 4,5%

Procés de transformació del Principat d'Andorra

*El Principat d'Andorra, en seguiment de la seva obertura econòmica i procés d'homogeneïtzació amb els estàndards internacionals, té onze CDIs en vigor (França, Luxemburg, Espanya, Emirats Àrabs Units, Portugal, Liechtenstein, Malta, Xipre, San Marino, Hongria i Mònaco) i sis CDIs signats (Croàcia, República Txeca, Islàndia, Països Baixos, Corea del Sud i Lituània). Actualment, Andorra té dos acords rubricats i pendents de signatura amb Bèlgica i Montenegro.

2020: Andorra esdevé el 190è membre del Fons Monetari Internacional.

2021: Primera emissió de bons internacionals.

2023: Finalització de les negociacions de l'Acord d'associació amb la Unió Europea.

4

El sector financer

El sector bancari juga un rol important
en l'economia segons l'FMI.

Sector financer

Font: Autoritat Financera Andorrana (AFA).

3 entitats bancàries

21 entitats financeres no bancàries

24 companyies d'assegurances

6 veedors digitals*

El sector financer està supervisat per

Representa el

4%

del total de les persones assalariades i assoleix un

7,8%

si es tenen en compte els llocs de treball generats indirectament pel sector.**

Contribueix al

13%
del PIB

i assoleix un

19%

si es té en compte la contribució indirecta del sector.**

* D'acord amb l'establert al Decret 478/2022, del 23-11-2022, pel qual s'aprova el reglament de desenvolupament dels requisits per exercir com a veedor digital, les obligacions del veedor digital i el règim disciplinari i sancionador, un veedor digital és una persona física o jurídica que, de conformitat amb la Llei 24/2022, del 30 de juny, de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain*, té encomanada la funció d'interlocució administrativa amb l'Autoritat Financera Andorrana en les sol·licituds d'autorització d'activitats relacionades amb la representació digital d'actius, ja sigui pel procediment d'obtenció de llicència per inici d'activitat com per un supòsit de regularització de l'activitat.

** Veure Annex. Informe de l'Andorran Banking Observatory "Aportació del sector financer a l'economia andorrana".

Xifres clau del sector bancari

3 grups bancaris

ANDBANK /
Private Bankers

MORABANC

Creand®

Model de negoci de la banca andorrana

Banca comercial

Banca privada

Assegurances

Societats gestores d'OIC
(Organismes d'Inversió Collectiva)

Crèdits concedits 2023 (no inclou llombards)

595
milions d'euros
a empreses

113
milions d'euros
a particulars

339
milions d'euros
per a hipoteques

4,3 oficines per cada
10.000 habitants

37 oficines bancàries a tot el Principat d'Andorra

El sector bancari és un gran creador de llocs de treball permanents i qualificats

1.231 és el nombre de
persones treballadores
en banca a Andorra el 2023

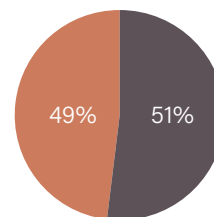

609

622

Paritat en el sector
bancari a Andorra

Presència internacional de la banca andorrana

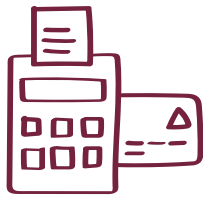

1 Andorra	4 Estats Units	7 Mèxic	10 Suïssa
2 Brasil	5 Israel	8 Mònaco	11 Uruguai
3 Espanya	6 Luxemburg	9 Panamà	

Pagaments i digitalització

és una filial dels bancs andorrans que té per objecte la prestació de serveis vinculats amb l'ús de targetes i altres mitjans de pagament.

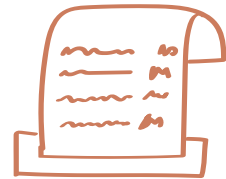

5.011
TPVs

9,8%
TPVs
virtuals

90,2%
TPVs
físics

Prop de
1.700
milions d'euros
en transaccions
amb TPVs

El 2023 el valor del tiquet mitjà ha estat de:

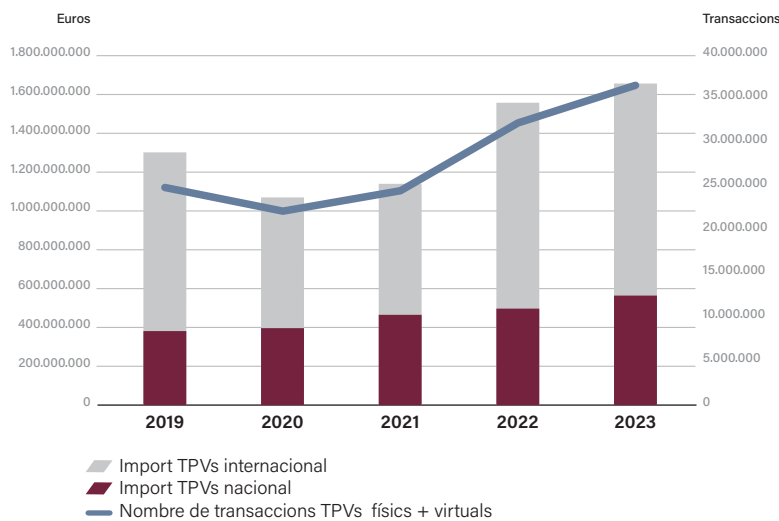
43 €

amb TPVs físics

109 €

amb TPVs virtuals

Nombre i import de les transaccions amb targetes nacionals i internacionals (adquirent) de TPVs físics i virtuals

96.000
targetes emeses

32.000
usuaris

El sector destina més del **6% dels seus beneficis** a l'impuls de la transformació digital

Durant el 2022-2023, els **usuaris digitals** han crescut un **7%** i els de les **aplicacions mòbils**, un **30%**

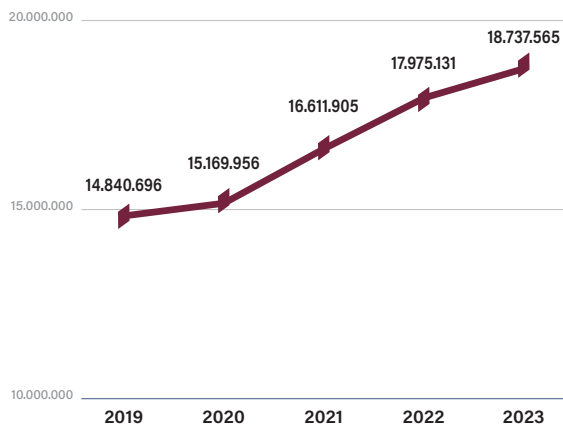

65
caixers automàtics

Principals indicadors

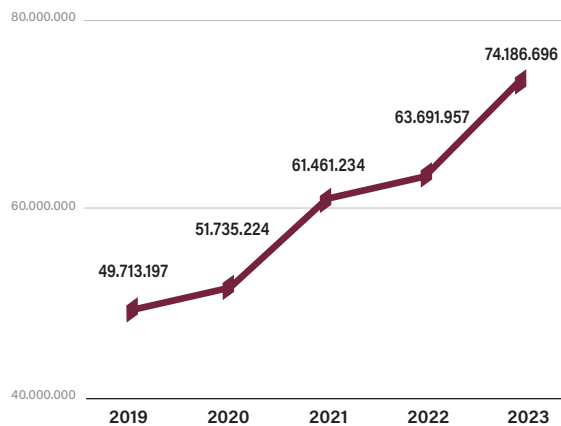
Total actius

(Milers d'euros)

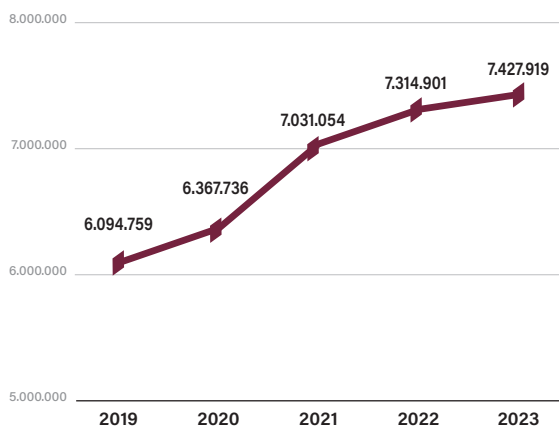
Recursos gestionats

(Milers d'euros)

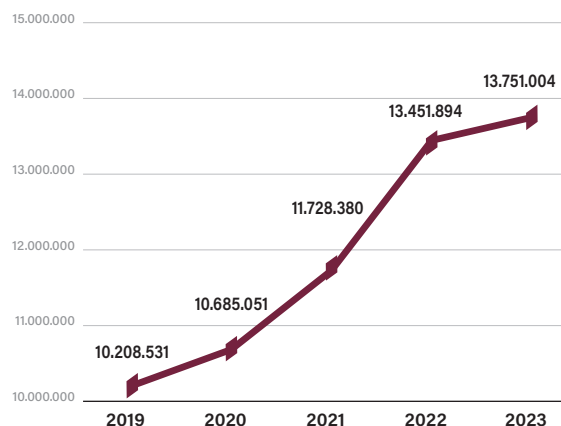
Inversió creditícia bruta

(Milers d'euros)

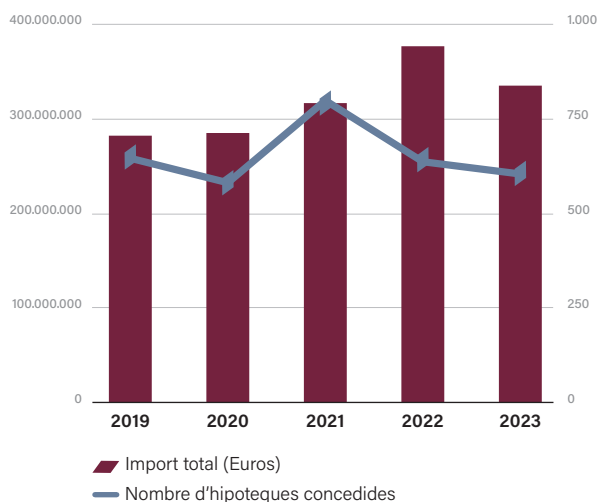

Dipòsits clients

(Milers d'euros)

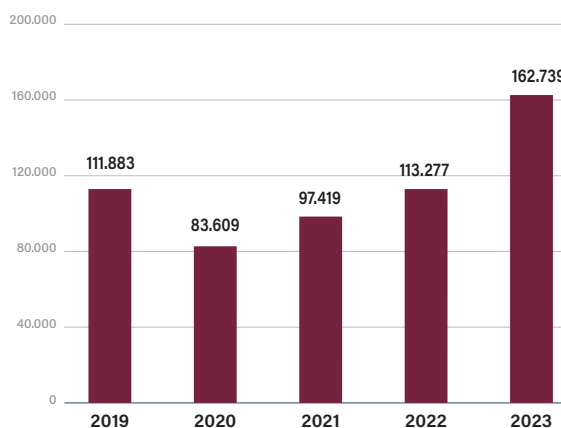

Concessió anual d'inversió creditícia en garantia hipotecària

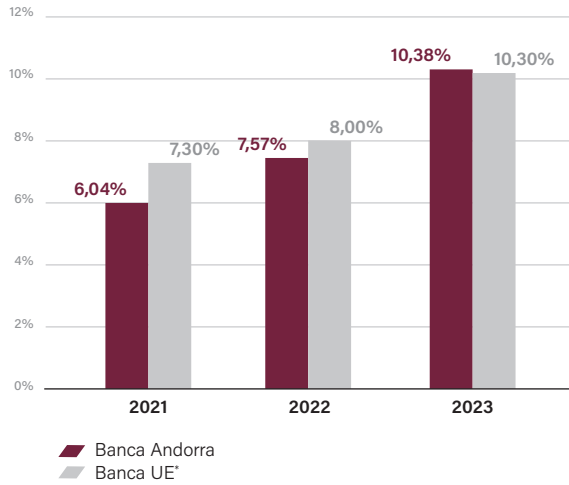
Resultat

(Milers d'euros)

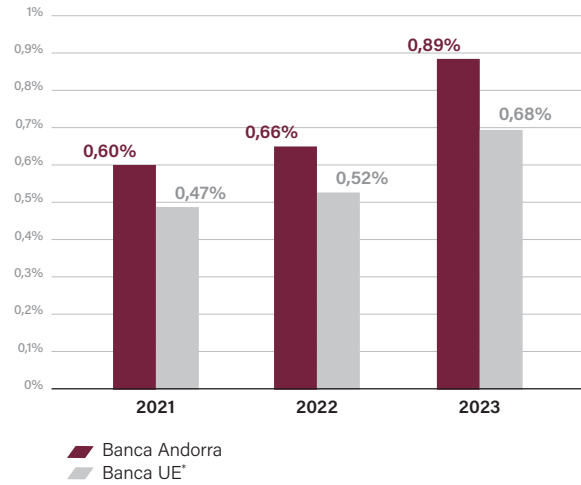
ROE

(Benefici atribuït al grup respecte a recursos propis mitjans)

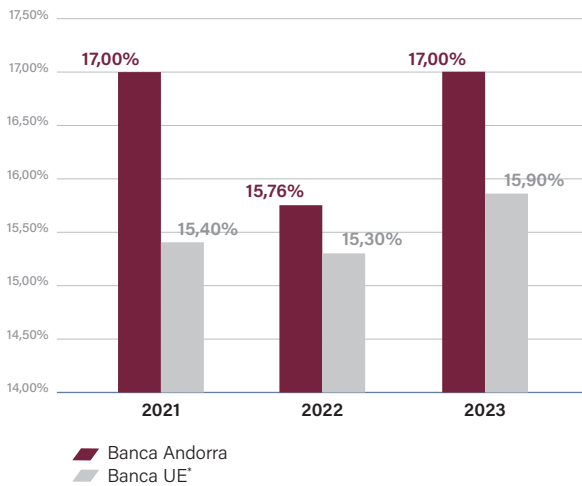
ROA

(Benefici net respecte a actius totals mitjans)

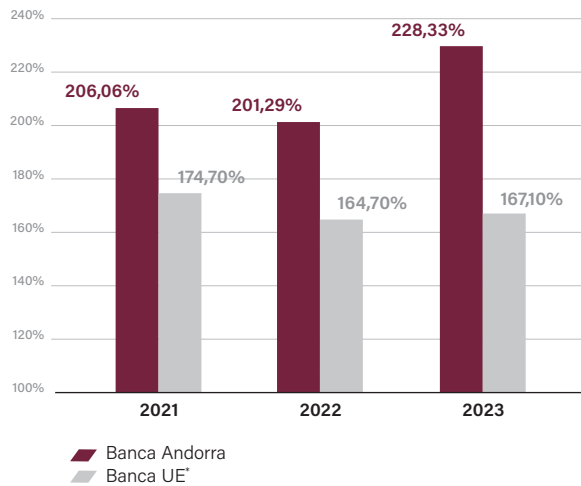
Ràtio de solvència CET1

(Regulatòria)

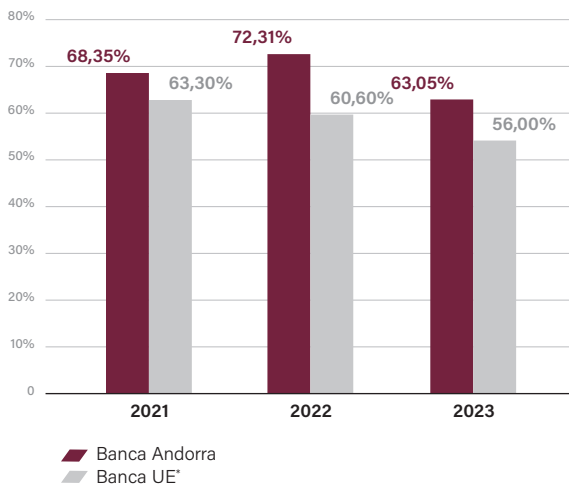
Ràtio de liquiditat

(Liquidity Coverage Ratio)

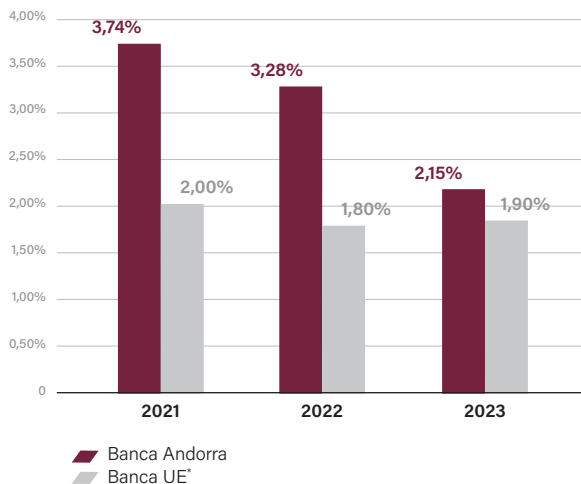
Ràtio d'eficiència

(Cost to income ratio)

Ràtio de morositat

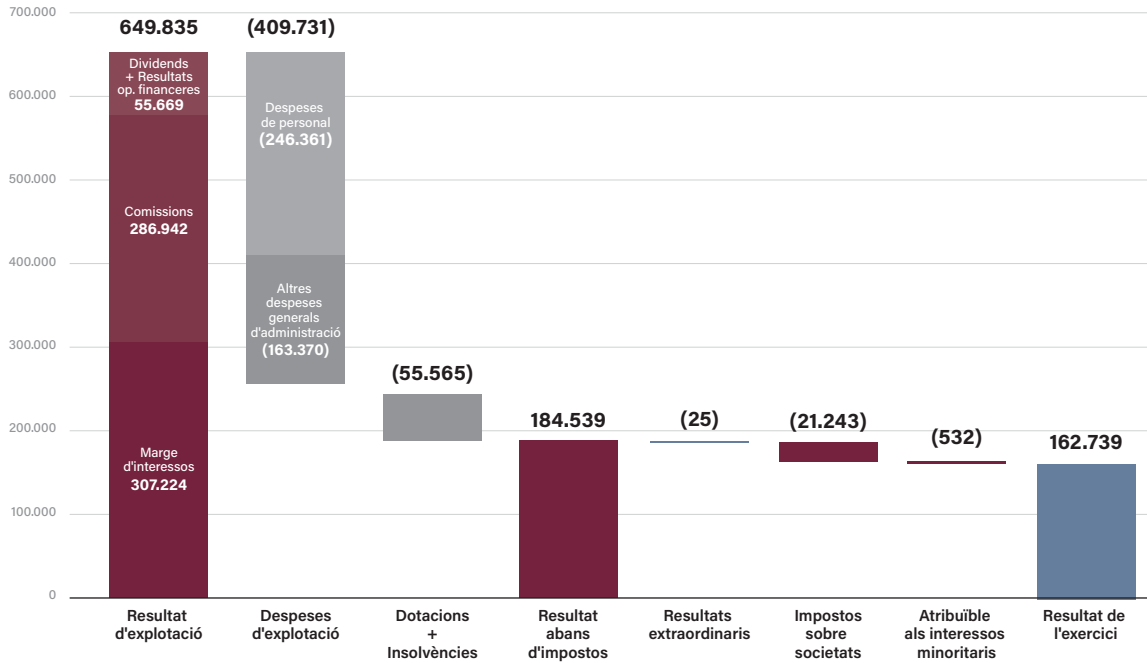
(NPL ratio)

Font: * European Banking Authority (EBA).

Contribució al progrés econòmic

Beneficis 2023 (Milers d'euros)

La banca contribueix al desenvolupament econòmic a tres nivells: finançant l'economia real, amb la creació de llocs de treball qualificats i a través dels impostos.

Els impostos suportats a Andorra pel sector bancari representen aproximadament el 25% dels beneficis generats al Principat.

Responsabilitat Social Corporativa

Es destina el 3% dels beneficis a RSC a través de subvencions, aportacions a entitats socials sense ànim de lucre, culturals i esportives.

Prop de 100 estudiants en pràctiques durant el 2023.

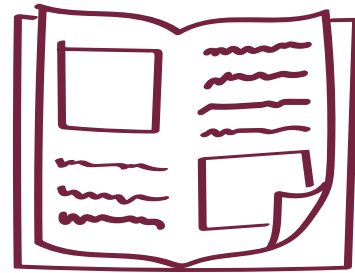

11.963 kg de plàstics i 70.176 kg de paper reciclats durant el 2023.

**Informe
anual**

Informe anual

CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS DEL SECTOR BANCARI ANDORRÀ

Prestació de serveis bancaris amb valor afegit: el model de negoci de la banca andorrana es basa en oferir els millors serveis de banca privada i gestió d'actius a la clientela, com també en potenciar el dinamisme de l'economia real a través de la banca comercial enfocada als particulars i empreses. El procés de digitalització viscut per les entitats és un punt fort per oferir un producte adaptat a les necessitats digitals de la clientela.

Força internacionalització: l'ambiciosa estratègia de creixement i diversificació de la banca andorrana es basa en un model de banca universal, sense perdre de vista els serveis i una forta internacionalització. El sector bancari andorrà està present a Europa, els Estats Units, l'Amèrica Llatina i l'Orient Mitjà.

Creixement sostenible i rendible: els recursos gestionats pels bancs andorrans han crescut els darrers anys amb una mitjana anual del 10%. Els bancs andorrans han sabut mantenir la seva rendibilitat gràcies en part per l'adaptació del model de negoci al nou entorn i a les necessitats de la clientela.

Bancs sòlids: la solidesa dels bancs andorrans permet fer front amb millors condicions al context actual d'incertesa econòmica provocada per la inflació i pels tipus d'interès.

INDÚSTRIA ESTRATÈGICA

El sector bancari és un dels motors de l'economia andorrana. Els bancs andorrans tenen un rol essencial en l'impuls i l'acompanyament del desenvolupament econòmic i social del país. A més, cal posar en relleu la importància que té per a un territori disposar d'un sistema financer propi: si els bancs que hi operen tenen els seus centres de decisió molt lluny, és molt difícil entendre la idiosincràsia d'una societat i les seves necessitats de finançament, i com a conseqüència, l'economia perd molta empena.

Com a indústria estratègica, el sector bancari impulsa i lidera la transformació digital i el desenvolupament sostenible d'empreses i de particulars. La sostenibilitat i la responsabilitat social són el camí per a assolir unes finances sostenibles i compromeses amb el futur.

MODEL DE NEGOCI

El model de negoci de la banca universal del sector bancari andorrà combina la banca de particulars i empreses amb la banca privada amb un servei de proximitat i atenció a la clientela amb més de 90 anys d'experiència. Aquest model ofereix en ell mateix una diversificació del seu model de negoci, un creixement sostenible i rendibilitat en el temps.

Banca internacional de proximitat: l'evolució del sector bancari s'ha estimulat gràcies a la prestació de serveis de valor afegit i a la forta internacionalització, amb un creixement sostenible i rendible.

Banca internacional de proximitat: l'evolució del sector bancari s'ha estimulat gràcies a la prestació de serveis de valor afegit i a la forta internacionalització, amb un creixement sostenible i rendible.

BALANÇOS DE SITUACIÓ CONSOLIDATS DE LA BANCA ANDORRANA

(Milers d'euros)

Actiu	2023	% s/ Total	2022	% s/ Total	Var. (%) 23-22
Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista	3.162.392	16,88%	1.096.651	6,10%	188,37%
Actius financers mantinguts per negociar	350.061	1,87%	537.656	2,99%	(34,89%)
Actius financers no destinats a negociar valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats	388.964	2,08%	398.123	2,21%	(2,30%)
Actius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	264.217	1,41%	148.519	0,83%	77,90%
Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global	1.009.469	5,39%	1.181.028	6,57%	(14,53%)
Actius financers a cost amortitzat	11.812.153	63,04%	13.098.368	72,87%	(9,82%)
Derivats - Comptabilitat de cobertures	34.125	0,18%	49.035	0,27%	(30,41%)
Canvis de valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	(7.408)	(0,04%)	(13.629)	(0,08%)	(45,65%)
Inversions en negocis conjunts i associades	97.738	0,52%	98.305	0,55%	(0,58%)
Actius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	45.050	0,24%	42.403	0,24%	6,24%
Actius tangibles	446.539	2,38%	429.185	2,39%	4,04%
Actius intangibles	358.256	1,91%	383.482	2,13%	(6,58%)
Actius per impostos	55.522	0,30%	61.017	0,34%	(9,01%)
Altres actius	154.485	0,82%	162.008	0,90%	(4,64%)
Actius no corrents i grups alienables d'elements mantinguts per a la venda	566.002	3,02%	302.980	1,69%	86,81%
TOTAL ACTIU	18.737.565	100,00%	17.975.131	100,00%	4,24%
Passiu	2023	% s/ Total	2022	% s/ Total	Var. (%) 23-22
Passius financers mantinguts per negociar	164.586	0,88%	179.654	1,00%	(8,39%)
Passius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	345.067	1,84%	415.816	2,31%	(17,01%)
Passius financers a cost amortitzat	15.305.633	81,68%	15.109.460	84,06%	1,30%
Derivats - Comptabilitat de cobertures	1.548	0,01%	1.889	0,01%	(18,05%)
Canvis de valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	18.101	0,10%	3.649	0,02%	396,05%
Passius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	530.827	2,83%	322.927	1,80%	64,38%
Provisions	52.192	0,28%	57.343	0,32%	(8,98%)
Passius per impostos	33.391	0,18%	26.495	0,15%	26,03%
Altres passius	223.111	1,19%	206.145	1,15%	8,23%
Passius inclosos en grups alienables d'elements mantinguts per a la venda	366.586	1,96%	118.266	0,66%	209,97%
TOTAL PASSIU	17.041.042	90,95%	16.441.644	91,47%	3,65%
Patrimoni net	2023	% s/ Total	2022	% s/ Total	Var. (%) 23-22
Capital	190.565	1,02%	190.565	1,06%	-
Prima d'emissió	122.304	0,65%	122.304	0,68%	-
Instruments de patrimoni emesos diferents de capital	49.050	0,26%	33.950	0,19%	44,48%
Altre resultat global acumulat	(52.230)	(0,28%)	(82.696)	(0,46%)	(36,84%)
Guanys acumulats	804.360	4,29%	778.819	4,33%	3,28%
Reserves de revaloració	-	-	-	-	-
Altres reserves	379.278	2,02%	364.091	2,03%	4,17%
Accions pròpies (-)	(2.307)	(0,01%)	(2.307)	(0,01%)	-
Resultat de l'exercici atribuïble als propietaris de la dominant	162.739	0,87%	113.277	0,63%	43,66%
Dividend a compte (-)	-	-	-	-	-
Fons propis	1.653.759	8,83%	1.518.003	8,45%	8,94%
Interessos minoritaris	42.764	0,23%	15.484	0,09%	176,18%
TOTAL PATRIMONI NET	1.696.523	9,05%	1.533.487	8,53%	10,63%
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET	18.737.565	100,00%	17.975.131	100,00%	4,24%

Les dades del 2022 es presenten únicament a efectes comparatius.

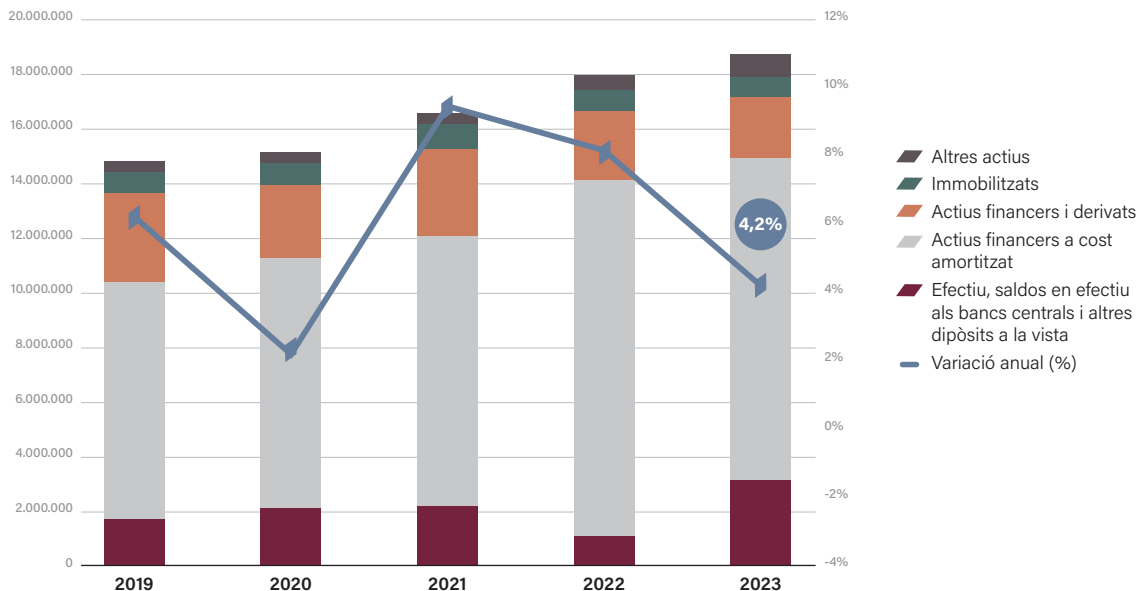
ACTIU AGREGAT

Els tres grans components de l'actiu agregat de la banca andorrana són el capítol d'“Actius financers a cost amortitzat”, que representa el 63% del total de l'actiu i que inclou, entre d'altres, la inversió creditícia, i el d'“Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global”, que representa el 5% del total de l'actiu. El tercer component és l'epígraf d'“Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista” que representa el 17% i que inclou “Caixa i bancs centrals OCDE, AFA i intermediaris financers”.

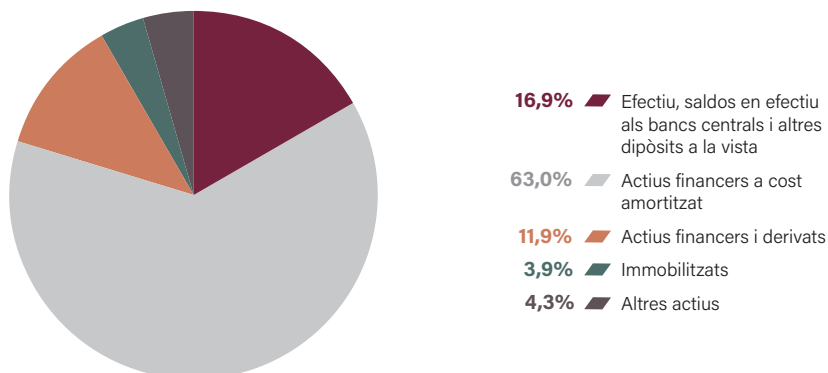
L'estructura de balanços consolidats de la banca andorrana reflecteix el tipus de negoci que desenvolupa, principalment el de banca privada i gestió d'actius. La banca comercial es desenvolupa principalment en territori andorrà i la inversió creditícia bruta representa un 40% del total de l'actiu.

Evolució de l'actiu agregat 2019-2023

(Milers d'euros)

Composició de l'actiu agregat 2023

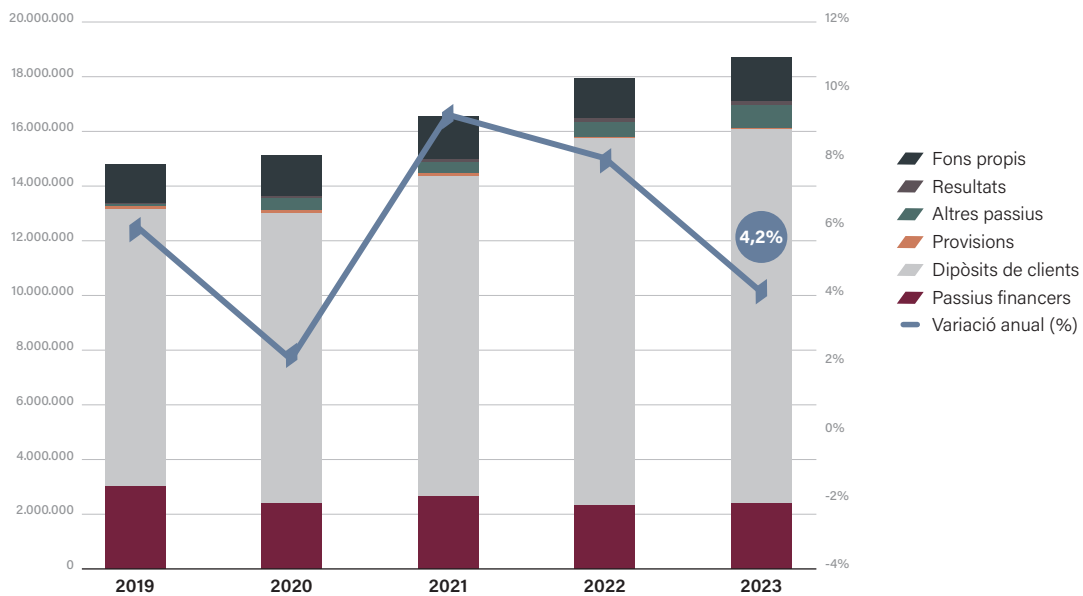

PASSIU AGREGAT

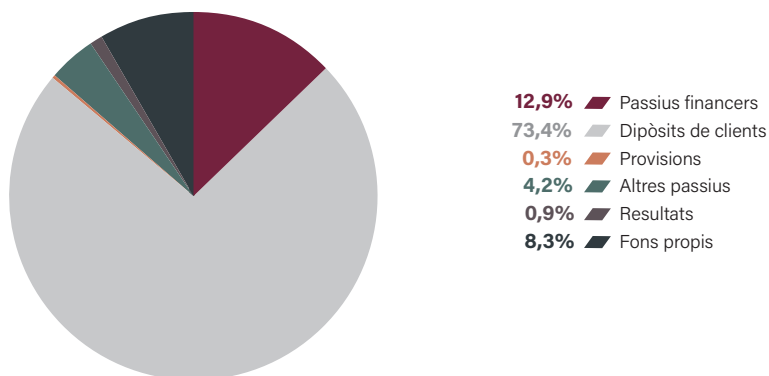
La composició del passiu agregat de la banca andorrana es caracteritza pel significatiu pes relatiu dels "Dipòsits de clients", els quals representen a 31 de desembre de 2022 el 73% del passiu agregat. A 31 de desembre de 2023, el total de "dipòsits de clients" és de 13.751 milions d'euros, un 2,22% superior a l'exercici anterior i estan classificats dins l'epígraf de "Passius financers a cost amortitzat". Els "Fons propis" representen el 8,83% i els "Resultats" el 0,9%.

L'evolució dels dipòsits de clients ha estat marcada per la variació dels tipus d'interès i, en conseqüència, per l'evolució dels mercats de capitals internacionals, com també per la política d'expansió de les entitats bancàries.

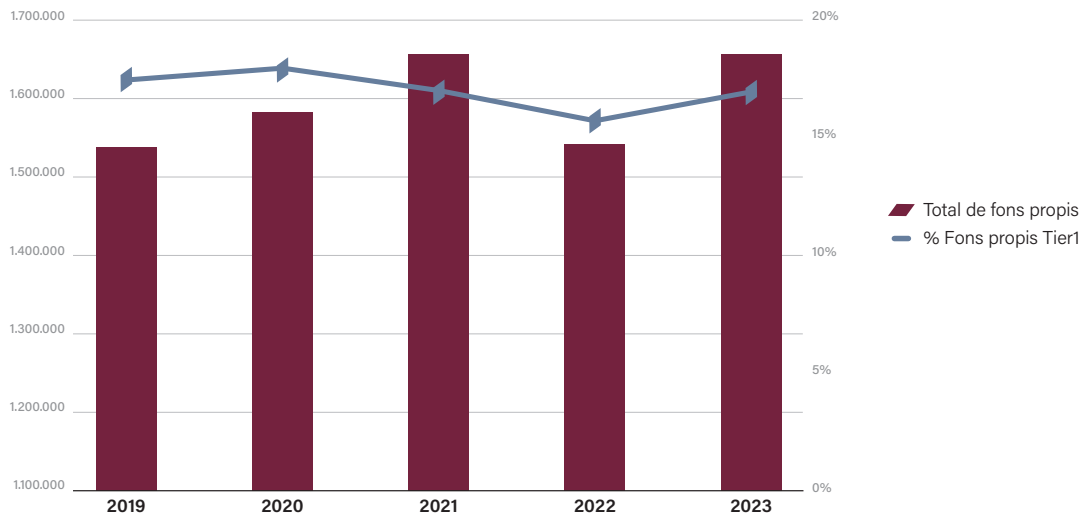
Evolució del passiu agregat 2019-2023
(Milers d'euros)

Composició del passiu agregat 2023

Evolució dels fons propis Tier1 i total de fons propis 2019-2023 (Milers d'euros)

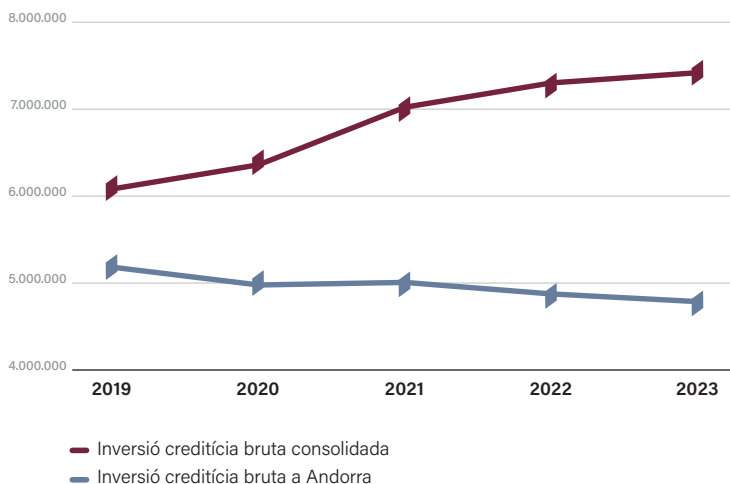
INVERSIÓ CREDITÍCIA BRUTA

L'evolució de la inversió creditícia bruta ha estat marcada principalment pels efectes del cicle econòmic i per una prudència més accentuada en la concessió d'operacions de crèdit per part de les entitats els darrers anys.

La inversió creditícia a 31 de desembre de 2023 ha estat de 7.428 milions d'euros, un 2% més que l'exercici anterior, bàsicament com a conseqüència dels crèdits llongabords de la clientela de banca privada.

En un entorn de tipus d'interès elevats, el sector ha intensificat la seva acció per a ser a prop dels projectes de les persones i empreses. Si bé la xifra total d'inversió creditícia a Andorra s'ha mantingut estable al voltant dels 5.000 milions d'euros, s'han formalitzat 664 noves hipoteques a famílies que sumen un import total concedit de 339 milions d'euros, un 9,7% inferior respecte del 2022. Els préstecs nous a empreses i a particulars han estat de 707 milions d'euros, un 5% més que l'any 2022.

Evolució de la inversió creditícia a Andorra i consolidada 2019-2023 (Milers d'euros)

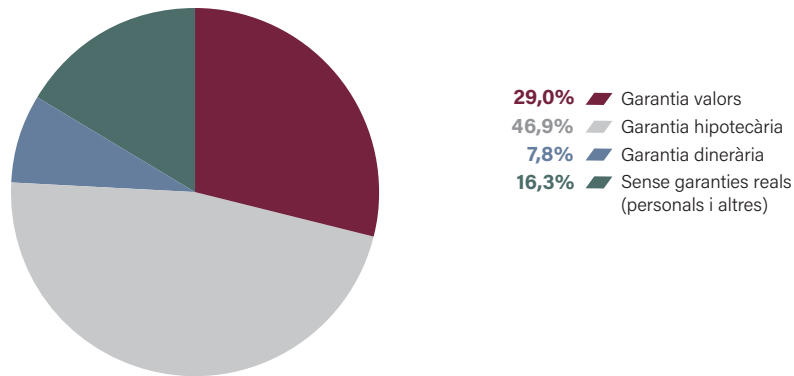
Els darrers anys la demanda d'inversió creditícia ha experimentat un creixement limitat per diverses raons, entre elles, el procés de despallanquejament viscut per les empreses andorranes i per la professionalització del sector, que ha portat les empreses a finançar els seus projectes amb els seus fons propis.

Pel que fa als préstecs atorgats a famílies per a l'adquisició d'habitatge han disminuït un 14% fruit de l'increment de tipus d'interès i l'evolució del preu de l'habitatge.

L'exposició al risc es gestiona i se segueix rigorosament sobre la base d'anàlisis regulars de la solvència dels acreditats i del seu potencial per atendre els pagaments de les seves obligacions, adequant els límits d'exposició establerts per cada contrapart i

utilitzant la constitució de col·laterals i garanties a favor de l'obligat. Quant a les garanties, el total d'inversió creditícia concedida amb garanties reals és del 84%. D'aquestes, el 29% són garanties de valors, el 47% garanties hipotecàries i el 8% garanties dineràries.

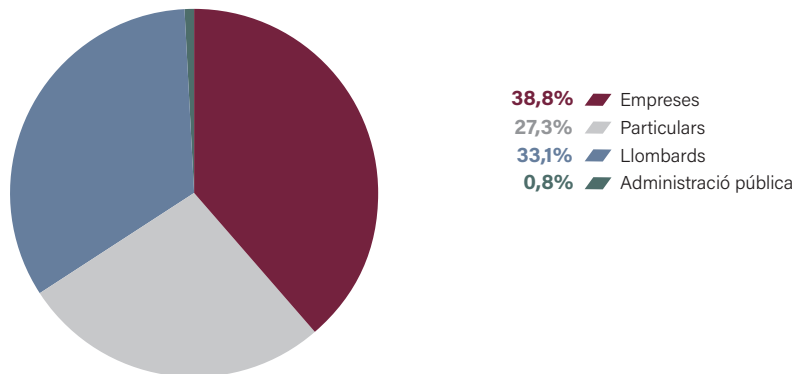
Garanties de les inversions creditícies 2023

La distribució de la cartera creditícia té un comportament molt similar al dels darrers anys. El crèdit està distribuït de la manera següent: el 39% a

empreses, el 27% a particulars, el 33% a la clientela de banca privada amb garantia de valors i l'1% a l'administració pública.

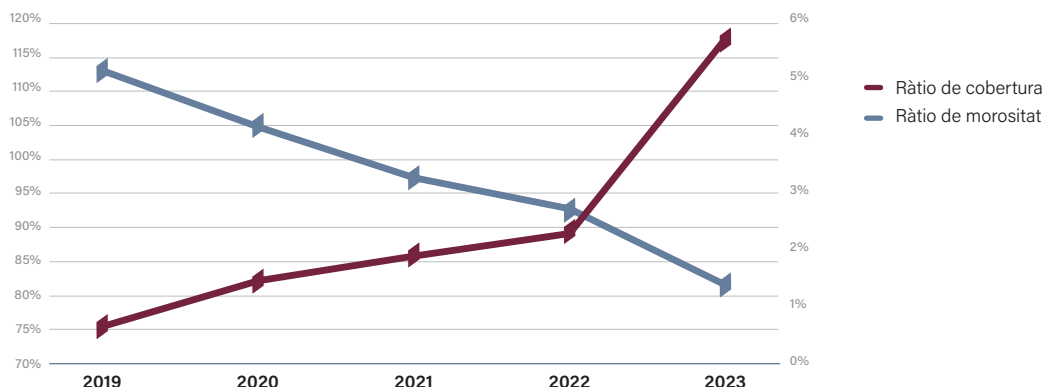
Inversió creditícia bruta agregada - Banc consolidat 2023

Respecte de la qualitat creditícia, les exposicions creditícies es classifiquen en funció del risc de crèdit en els stages següents: l'*Stage 1* és del 89,5% per a operacions que no presenten increments significatius del risc; l'*Stage 2* és del 8,4%, per presentar increments significatius del risc i l'*Stage 3* és del 2,1% per presentar dubtes raonables sobre el seu reemborsament total. La ràtio de morositat a 31 de desembre de 2023 és del 2,1%.

La ràtio de morositat s'ha reduït fins al mínim històric d'un 2,1% mentre que, gràcies a l'esforç en provisions realitzat pel sector els darrers anys, la ràtio de cobertura s'ha incrementat fins a suposar el 117,91% dels actius dubtosos.

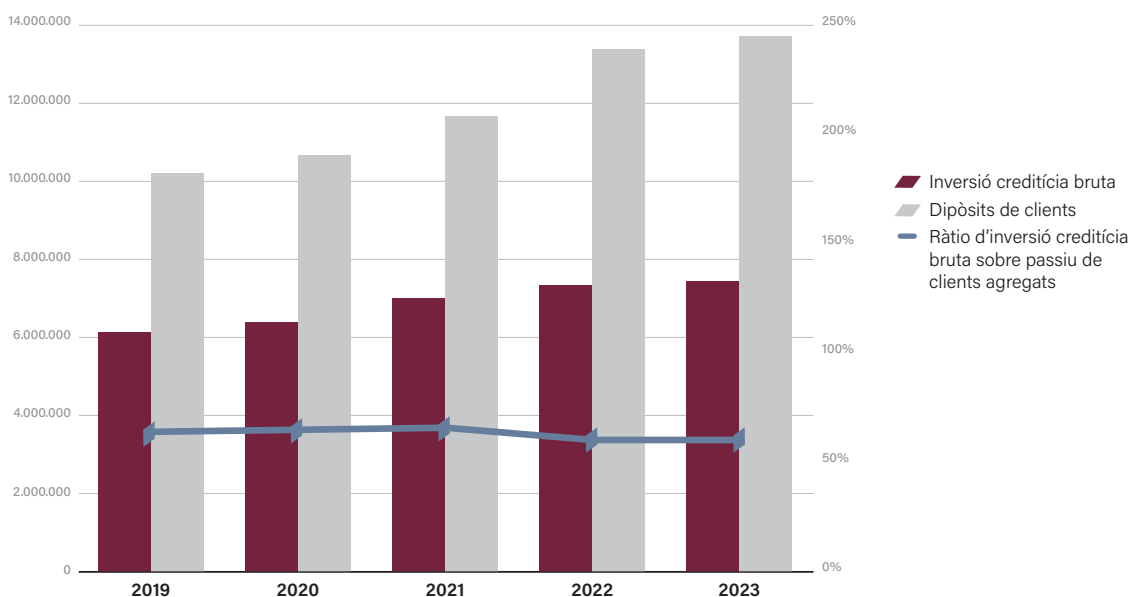
Evolució de les ràtios de morositat i de cobertura 2019-2023

La ràtio agregada d'inversió creditícia bruta sobre el passiu de clients (*loans to deposit*) es manté sobre el 50%, tret característic de la banca privada. Cal fer notar que la ràtio de la mitjana de bancs europeus és del 107,1%, el doble que la mitjana dels bancs andorrans, un senyal de la liquiditat de què disposen els bancs andorrans.

Evolució de la ràtio d'inversió creditícia bruta sobre el passiu de clients agregat 2019-2023

(Milers d'euros)

RECURSOS GESTIONATS AGREGATS

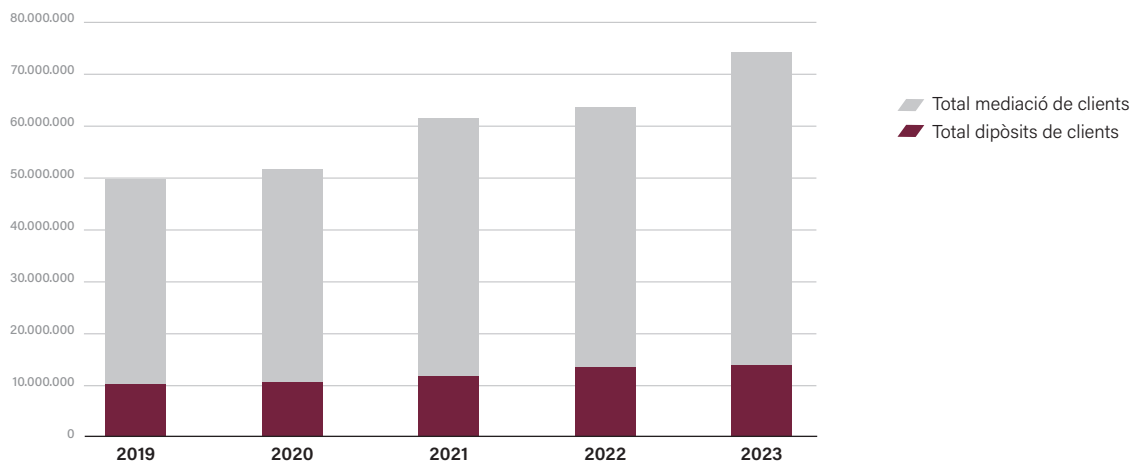
Les línies de negoci dels bancs andorrans, més enllà del seu negoci comercial, són la banca privada i la gestió de patrimonis.

Així, el total de recursos gestionats per part de la banca andorrana està format pels dipòsits de clients (balanç) els quals representen un 19% del total, i per la mediació de clients tant custodiats com no custodiats

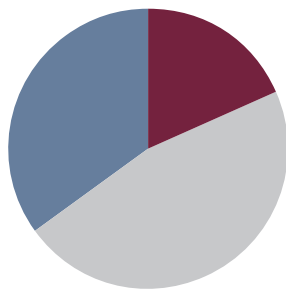
(fora de balanç), que representen el 81% restant. A 31 de desembre de 2023, el total de recursos gestionats assoleix la xifra de 74.187 milions d'euros, un 16% superior a la del 2022. Els dipòsits de clients són de 13.751 milions d'euros a 31 de desembre de 2023, un 2% superior a l'exercici anterior i els recursos fora de balanç es veuen també incrementats en un 20%, mostra del camí de creixement del sector.

Evolució dels recursos gestionats agregats 2019-2023

(Milers d'euros)

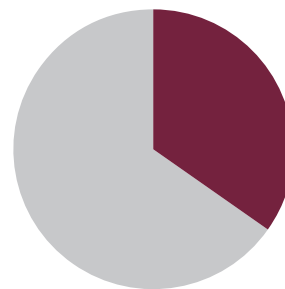

Recursos gestionats dins o fora de balanç 2023

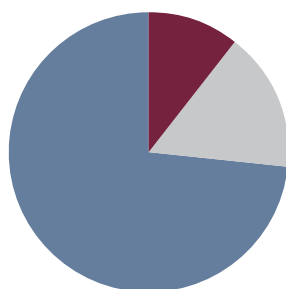
18,5% ■ Dipòsits clients
46,7% ■ Mediació clients (Comptes d'ordre)
34,8% ■ Altres recursos gestionats

Recursos gestionats dipositats per l'entitat o per tercers 2023

34,8% ■ Recursos custodiats / dipositats per tercers
65,2% ■ Recursos custodiats / dipositats per l'entitat

Recursos gestionats per tipologia de clients 2023

10,7% ■ Organismes d'Inversió Col·lectiva
16,1% ■ Cartera de clients individuals gestionats mitjançant mandat
73,2% ■ Altres clients individuals

COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS AGREGATS DE LA BANCA ANDORRANA

(Milers d'euros)

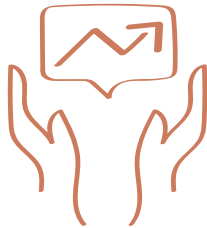
	2023	2022	Var. (%) 23-22
Ingressos per interessos	480.004	195.528	145,49%
Despeses per interessos	(173.985)	(49.721)	249,92%
Ingressos per dividends	1.205	1.634	(26,25%)
Marge d'interessos	307.224	147.441	108,37%
Comissions percebudes	418.071	425.750	(1,80%)
Comissions pagades	(131.129)	(121.924)	7,55%
Marge bàsic	594.166	451.267	31,67%
Guany o pèrdues en donar de baixa en comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis a resultats, nets	624	4.899	(87,26%)
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	229	575	(60,17%)
Resultat d'operacions financeres	51.435	73.871	(30,37%)
Resultats d'actius i passius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	-	-	-
Altres ingressos d'explotació	12.463	29.105	(57,18%)
Altres despeses d'explotació	(14.378)	(16.653)	(13,66%)
Altres ingressos i despeses d'actius i passius emparats per contractes d'assegurances o reassegurances	5.296	35	N/A
Resultat d'explotació net	649.835	543.099	19,65%
Despeses d'administració	(409.731)	(392.702)	4,34%
Despeses de personal	(246.361)	(238.711)	3,20%
Altres despeses generals d'administració	(163.370)	(153.991)	6,09%
Amortització	(59.805)	(60.730)	(1,52%)
Dotacions a provisions (net)	(850)	(2.200)	(61,36%)
Deteriorament net d'actius financers no reconeguts a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	13.277	12.696	4,58%
Deteriorament net d'inversions en negocis conjunts o associades	36	(776)	(104,64%)
Deteriorament net d'actius no financers (net)	(4.690)	(320)	N/A
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats	-	7.501	-
Participació en els guanys o pèrdues de les inversions en dependents, negocis conjunts i associades	(1.447)	10.557	(113,71%)
Guany o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes	(2.086)	1.052	(298,29%)
Resultat abans d'impostos	184.539	118.177	56,15%
Impost sobre societats	(21.243)	(5.034)	321,99%
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades	163.296	113.143	44,33%
Resultat d'operacions interrompudes (net)	(25)	(87)	(71,26%)
Resultat de l'exercici	163.271	113.056	44,42%
Del qual atribuïble als propietaris de la dominant	162.739	113.277	43,66%
Del qual atribuïble als interessos minoritaris	532	(221)	(340,72%)

Les dades del 2022 es presenten únicament a efectes comparatius.

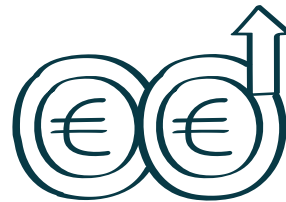
Els bancs andorrans han obtingut un benefici de 163 milions el 2023, una xifra un 44% superior a la de l'exercici anterior per l'impuls dels ingressos generats per l'increment dels tipus d'interès. El model de negoci de les entitats bancàries demostra la seva resiliència i sostenibilitat amb una rendibilitat del 10,38%.

La millora del marge d'interessos provocada pels tipus d'interès del Banc Central Europeu ha beneficiat el marge bàsic de les entitats bancàries amb un increment del 31,67%. Les menors necessitats de provisions realitzades durant l'exercici i la moderació en el creixement de la despesa expliquen també l'increment de beneficis.

El volum de provisions realitzades durant els anys precedents, juntament amb la reducció de la morositat del crèdit i l'evolució favorable de l'activitat econòmica al llarg del 2023, han permès reduir l'import de dotacions i provisions.

El resultat agregat 2023 del sector ascendeix als 163 milions d'euros

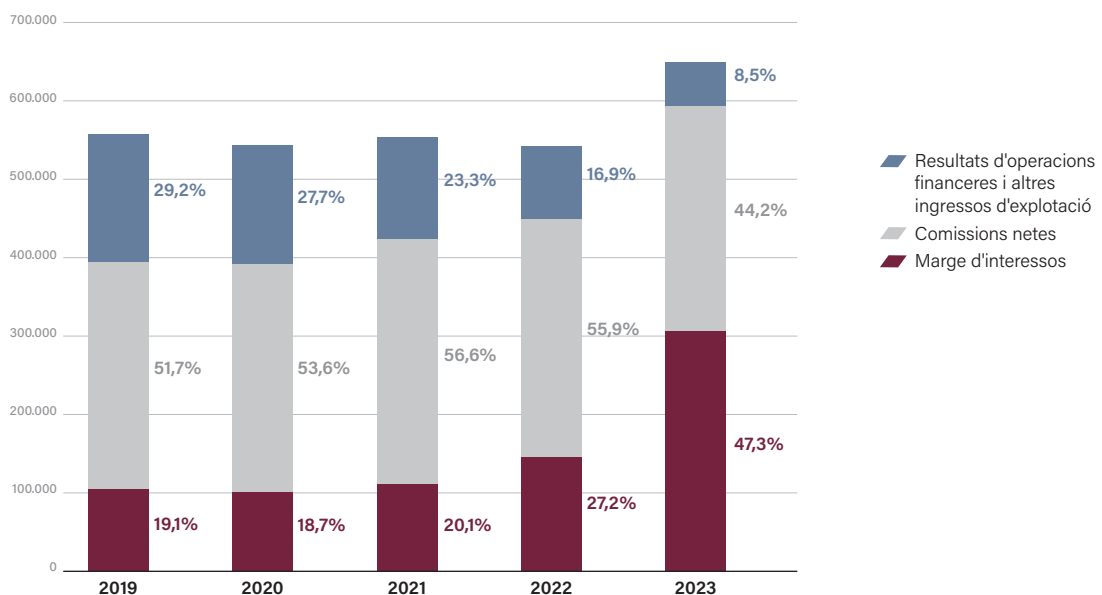

La banca va tancar l'exercici 2023 amb un ROE del 10,38%

EVOLUCIÓ DEL COMPTE DE RESULTATS DEL SECTOR BANCARI A ANDORRA

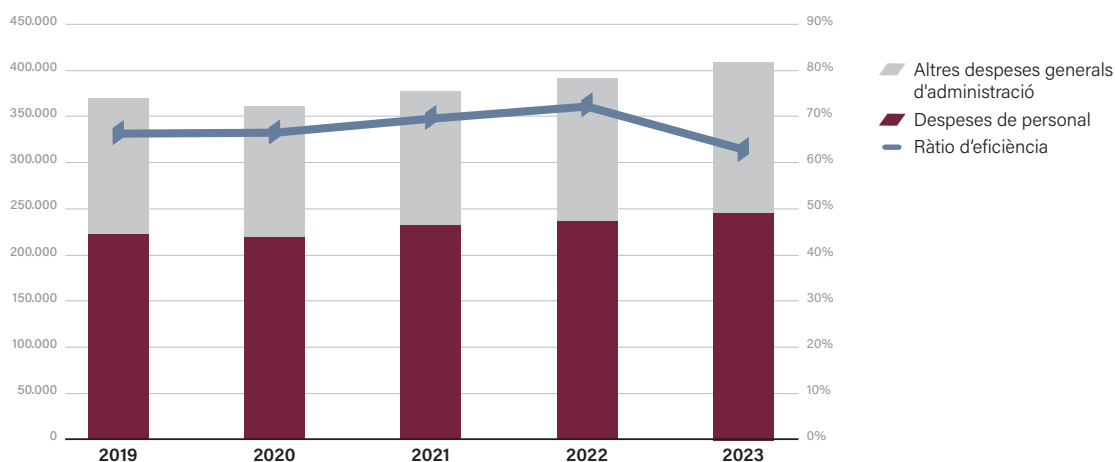
Evolució del resultat d'exploració net agregat i composició 2019-2023

(Milers d'euros)

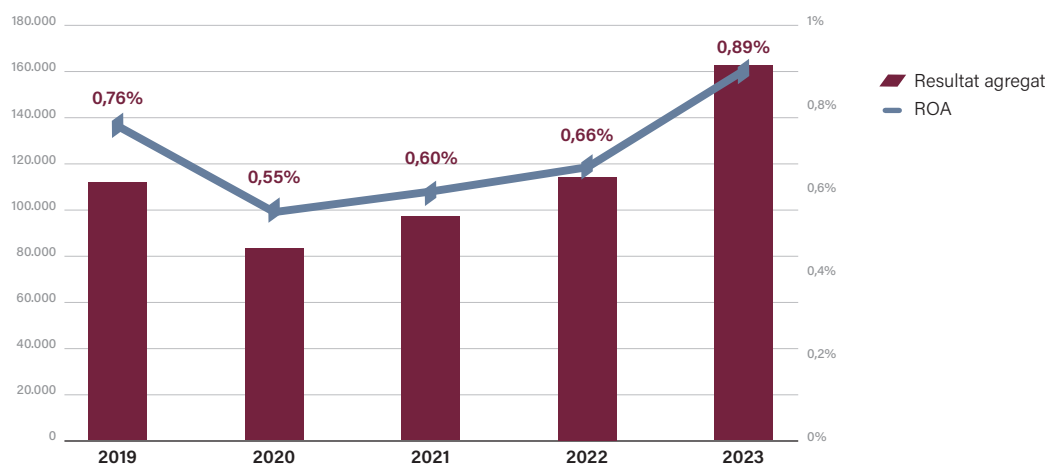
Evulci3 de la composici3 de les despeses de transformaci3 i de la rati3 d'efici3ncia 2019-2023

(Milers d'euros)

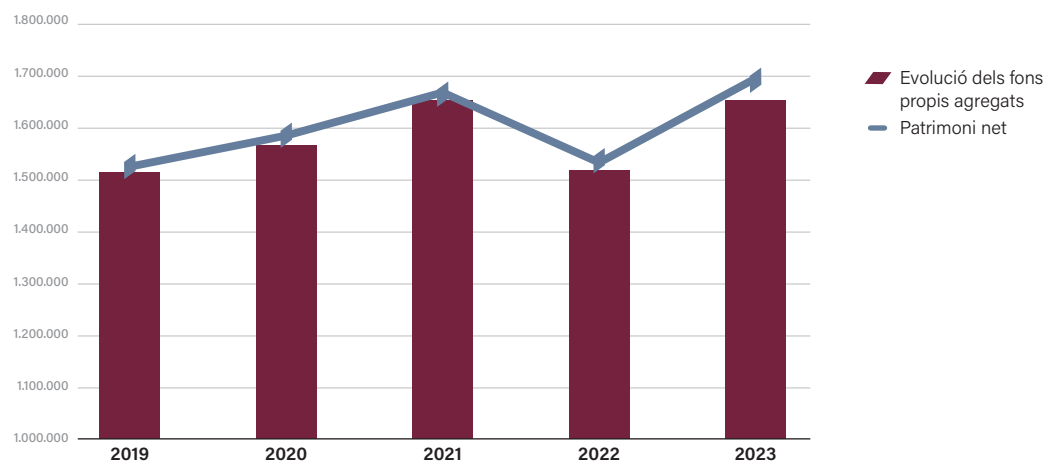
Evulci3 del resultat agregat i ROA 2019-2023

(Milers d'euros)

Evulci3 del patrimoni net i dels fons propis agregats 2019-2023

(Milers d'euros)

SOLVÈNCIA I LIQUIDITAT

La banca andorrana manté una bona capitalització de les entitats amb una ràtio de solvència CET1 regulatòria del 17,00% a 31 de desembre de 2023, lleugerament superior a la de l'exercici anterior, que era del 15,76%, i per sobre de la mitjana dels bancs europeus, que se situa en el 15,9% segons dades de l'EBA del desembre de 2023.

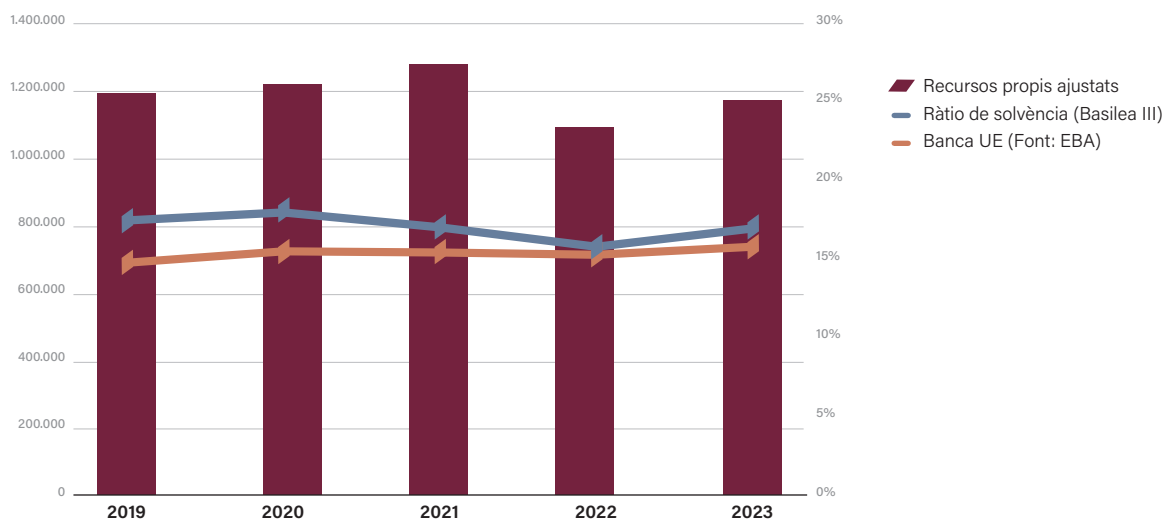
La ràtio de liquiditat (LCR) és del 228,33%, molt superior al mínim del 100% fixat pels reguladors europeus i superior a la mitjana dels bancs europeus que és del 160% al quart trimestre del 2023.

Solvència - Liquiditat segons Basilea III

	Solvència CET1 (Regulatòria)		Liquiditat (Liquidity coverage ratio)	
	2022	2023	2022	2023
GRUP ANDBANK	14,32%	15,36%	234,02%	290,18%
GRUP MORABANC	18,47%	21,21%	294,14%	299,08%
GRUP CREAND	15,39%	16,04%	157,71%	155,92%
RÀTIO AGREGADA	15,76%	17,00%	201,29%	228,33%

Evolució de la ràtio de solvència i dels recursos propis ajustats 2019-2023

(Milers d'euros)

El Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions, regulat per la Llei 20/2018 que transposa les directives europees 2014/49/UE i 97/9/CE, permet l'homologació amb

la Unió Europea pel que fa a la protecció dels titulars de dipòsits a les entitats bancàries i d'inversions a les entitats bancàries i a les entitats financeres d'inversió del Principat d'Andorra.

Rendibilitat dels recursos propis mitjans (ROE)

	2022	2023
GRUP ANDBANK	5,05%	6,19%
GRUP MORABANC	10,90%	14,17%
GRUP CREAND	8,09%	12,78%
RÀTIO AGREGADA	7,57%	10,38%

Rendibilitat dels actius mitjans (ROA)

	2022	2023
GRUP ANDBANK	0,47%	0,51%
GRUP MORABANC	0,89%	1,24%
GRUP CREAND	0,69%	1,13%
RÀTIO AGREGADA	0,66%	0,89%

RÀTINGS

Un altre dels indicadors de la solvència de les entitats bancàries són els ràtings elaborats per agències especialitzades.

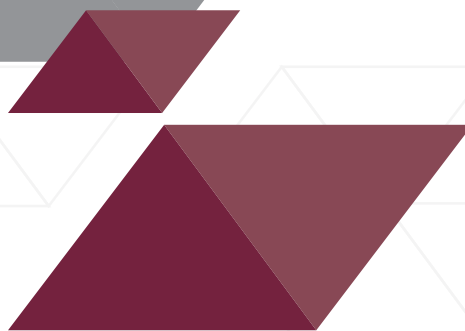
	Ràting		Agència
	Llarg termini	Curt termini	
GRUP ANDBANK	BBB	F3	Fitch Ratings
GRUP MORABANC	BBB-	F3	Fitch Ratings
GRUP CREAND	BBB-	F3	Fitch Ratings

Ràting octubre de 2023.

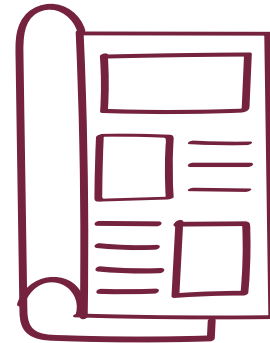
5

Regulació financera

El sector bancari és un sector altament regulat que ha viscut el procés de transformació en línia amb la normativa financera d'Europa. Els bancs andorrans gaudeixen d'unes bones ràtios de solvència i liquiditat, per sobre de la mitjana dels bancs europeus.

Monogràfics de temes rellevants

Actualitat

Acord d'associació

El passat 12 de desembre del 2023 van finalitzar les negociacions de l'Acord d'associació entre la UE i Andorra. Actualment el text en anglès està publicat en el web de la Comissió Europea i pendent d'un referèndum vinculant previst per a principis del 2025.

L'Acord d'associació amb la UE comportarà l'aplicació dels principis de lliure circulació de mercaderies, persones, serveis i capitals del mercat interior de la Unió Europea. Es disposarà d'un marc equivalent amb la UE que haurà de permetre noves oportunitats per a empreses i ciutadans en forma de creixement i diversificació de l'economia andorrana.

Des d'Andorran Banking, com a sector estratègic i pilar de l'economia andorrana, hem analitzat i posat a disposició del Govern els nostres recursos i coneixement del sector per aconseguir unes condicions d'accés al mercat equilibrades, realistes i que garanteixin un sector bancari nacional fort, solvent i competitiu.

Creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat

En data 24 de novembre del 2022, el Consell General va aprovar la **Llei 36/2022 de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat**.

Aquesta llei té per objecte desenvolupar un instrument que doti de més resiliència el Principat en cas d'un xoc de liquiditat del sector financer, donant també resposta a la necessitat identificada recurrentment tant del sector financer com de les agències de qualificació i altres organismes internacionals, de desenvolupar el mecanisme d'un prestador d'última instància que pugui atorgar ajuts en forma de provisió urgent de

liquiditat per a les entitats bancàries que, tot i ser solvents, puguin necessitar de manera excepcional ajuts temporals de liquiditat.

Aquest instrument dota de més resiliència el Principat en cas d'un xoc de liquiditat del sector financer.

La llei estructura un mecanisme de prestador d'última instància basat en les reserves internacionals que replica el model d'assistència de liquiditat d'emergència del Banc Central Europeu, fent-lo homologable internacionalment.

Actius digitals i blockchain

Amb la finalitat de crear les condicions òptimes perquè Andorra esdevingui un emplaçament especialment idoni per a les empreses d'innovació, sobretot per a aquelles vinculades amb la tecnologia *blockchain*, en data 30 de juny el Consell General aprova la **Llei 24/2022 de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de lliure registre distribuït i blockchain**.

Aquesta llei ofereix un equilibri entre la innovació, el mercat, les preferències de la societat, el desenvolupament tecnològic i el marc legal, garantint l'estricta compliment dels pilars bàsics de les normes de funcionament del mercat de capitals, quant a la protecció de dades de caràcter personal, la contractació electrònica, la protecció de l'inversor,

l'abús de mercat, la normativa de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, entre d'altres.

- **Estudi de risc de BC/FT derivat dels actius virtuals**

Al gener del 2024, la UIFAND va iniciar un estudi de risc per avaluar l'ecosistema d'actius virtuals dins del territori andorrà, seguint l'èmfasi posat pels organismes internacionals sobre els riscos de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme derivats de les noves tecnologies en l'àmbit financer. La metodologia d'aquesta avaluació és la desenvolupada pel Banc Mundial, que segueix les recomanacions del Grup d'Acció Financera Internacional (GAFI).

El 2024, s'endega un estudi de risc de BC/FT derivat de l'ús dels actius virtuals.

Ciberseguretat

En data 9 de juny de 2022, el Consell General va aprovar la **Llei 22/2022 de mesures per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació**. L'enclavament geopolític d'Andorra, la creixent dependència que té l'economia de les xarxes i dels sistemes d'informació nacionals i transfronterers, i les possibles sinergies en la prevenció d'amenaçes i en els desafiaments que suposaran els ciberincidents, ha comportat la necessitat d'adoptar la normativa europea recollida a la Directiva (UE) 2016/1148, de 6 de juliol de 2016, sobre les mesures destinades a garantir un nivell comú elevat de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació a la Unió. La llei també pren en consideració la Proposta de la Comissió Europea COM (2020) 823 final, relativa a les mesures destinades a garantir un nivell comú elevat de ciberseguretat, la qual proposa la derogació de la Directiva (UE) 2016/1148 esmentada.

Posteriorment, l'octubre del 2022, el Govern va aprovar el desplegament reglamentari de la Llei de ciberseguretat. En particular, els Reglaments de l'Esquema Nacional de Seguretat (ENS-AD) i d'Infraestructures Crítiques del Principat (RIC-AD) tenen com a objectiu primordial normativitzar i garantir l'aplicació sistemàtica de mesures de seguretat que garanteixin una protecció adequada de la informació tractada i dels serveis prestats per les diferents entitats

que ofereixen serveis essencials o importants del país. A més, es regulen els procediments necessaris per millorar la resiliència de les entitats crítiques, que a més de proveir un servei essencial, utilitzen infraestructures crítiques que no es poden reemplaçar en cas de mal funcionament.

Protecció de dades personals (reglament europeu GDPR)

En data 28 d'octubre del 2021, el Consell General va aprovar la **Llei 29/2021 qualificada de protecció de dades personals (LQPD)** amb la finalitat d'adoptar les noves bases establertes en aquesta matèria pel Reglament europeu 2016/679 (reglament general de protecció de dades, l'anomenat "**GDPR**") i la Directiva (UE) 2016/680.

Subsegüentment, el Govern va aprovar el Decret 368/2022, del 14 de setembre de 2022, d'aprovació del Reglament de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades i el Decret 391/2022, del 28 de setembre de 2022, d'aprovació del Reglament d'aplicació de la Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals.

En el context dels nous reptes que plantegen la imparable evolució tecnològica i la globalització, el legislador andorrà ha actualitzat la normativa relativa al tractament de dades, que tant les persones com les entitats privades i l'Administració pública andorrana han d'implementar respecte de les dades corresponents a persones físiques.

Fons Monetari Internacional

Seguint el camí que el Principat d'Andorra ha recorregut els darrers anys, de transformacions i evolució cap a la transparència i l'homologació, amb una més gran integració dins l'àmbit internacional, l'octubre del 2020 Andorra esdevingué el 190è membre de l'organisme internacional.

Andorra és membre de l'FMI des del 2020.

Balança de pagaments

La balança de pagaments és una eina estadística que registra sistemàticament totes les transaccions econòmiques ocorregudes durant un període de

temps entre un país i la resta del món. La primera vegada que es va publicar a Andorra va ser l'any 2021.

(Milions d'euros)	2022
Balança per compte corrent	553,82
1. balança comercial	-1.505,85
2. balança de serveis	1.787,13
3. balança de rendes	317,99
4. balança de transferències	-45,44
Balança de compte de capital	-0,50
Capacitat (+) / necessitat de finançament (-)	553,32
% capacitat finançament BP / GDP	17,2%

Font: Departament d'Estadística - Govern d'Andorra.

Analitzant en detall les dades aportades per les diferents fonts d'informació, com ho són les entitats financeres del país, els diferents registres o l'Administració, es poden observar característiques i apreciar l'estat de l'economia andorrana, com per exemple que el país és exportador de serveis, importador de béns i que actualment Andorra és un país captador d'inversió estrangera.

El resultat de la balança de pagaments indica que Andorra té una capacitat de finançament internacional de 553,32 milions d'euros per a l'any 2022, una xifra que representa el 17,2% del PIB d'Andorra i que situa el Principat entre els països del món amb una capacitat de finançament internacional més important respecte del PIB.

Andorra té una capacitat de finançament internacional de 553,32 milions d'euros, una xifra que representa el 17,2% del PIB d'Andorra.

Sancions internacionals

La Llei 5/2022, del 3 de març, d'aplicació de sancions internacionals i el Decret 111/2022, del 25 de març de 2022, de mesures restrictives en relació amb el conflicte entre Ucraïna i la Federació Russa i successius s'aproven amb la voluntat de donar cobertura legal a l'aplicació de sancions tant a particulars com a empreses per tal que es puguin bloquejar els seus comptes o impedir

que tinguin operativa amb entitats financeres del país, i esdevenir un marc de referència en l'aplicació de sancions internacionals que neixen d'organismes com les Nacions Unides o la Unió Europea.

Les mesures restrictives poden afectar directament o indirectament el tràfic de béns, serveis, pagaments i capitals, i bloquejar actius financers com també els intercanvis científics, tecnològics, esportius i culturals. Seran aplicables tant a persones físiques com a persones jurídiques, com també a aquells estats que operin en territori andorrà.

Transformació digital

La transició del sector bancari andorrà cap a la digitalització ha permès millorar l'eficiència operativa, enfortir la ciberseguretat i oferir serveis més personalitzats i millorar l'experiència dels seus usuaris.

Així doncs, les principals motivacions per emprendre aquesta transformació neixen de la voluntat de la banca d'adaptar-se als canvis d'hàbits de la clientela i fer front als nous reptes i a l'aparició de nous competidors. Aquesta estratègia per a la transformació digital endegada per la banca andorrana es va posar en valor amb la crisi de la COVID-19.

Les claus per a una transformació digital exitosa per a les entitats consisteixen en assolir una clara orientació al client; alhora, cal adoptar tecnologies emergents i adaptar les seves estructures organitzatives per tal que aquesta sigui més àgil, receptiva i reactiva als canvis. Igualment, aquesta transició ha d'anar acompanyada d'una integració coordinada de noves tecnologies amb els seus sistemes preexistents i d'una adequada preservació de la privacitat i seguretat de les dades.

A nivell de país, el Govern, de la mà de la Secretaria d'Estat de Transformació Digital i Projectes Estratègics, ha elaborat un pla de transformació holístic que recull el conjunt d'actuacions més importants a dur a terme durant els propers anys en termes de digitalització.

Aquest programa enllaça amb el Pla Estratègic H23 de Govern, que prioritza el creixement econòmic i social del país.

En aquest punt, el sector bancari contribueix a l'augment de la productivitat del teixit empresarial andorrà mitjançant el finançament a les empreses i els negocis que volen transitar cap a la digitalització, impulsant l'ecosistema de l'emprenedoria del país i l'obertura del teixit a nous sectors digitals.

Sostenibilitat

El sector bancari, pel seu rol estratègic dins l'economia, impulsa i lidera la transformació i el desenvolupament sostenible d'empreses i de particulars, i treballa activament per estar alineat amb les tendències relatives a la sostenibilitat i la responsabilitat social en les seves decisions d'inversió i d'assessorament.

En aquest sentit, els bancs andorrans estan compromesos a incentivar iniciatives de valor per a donar resposta als reptes de futur des d'un doble vessant:

1. Ajudar a la transició d'empreses i ciutadans per reduir la petjada de CO₂ a través de nou finançament bancari.
2. Redirigir el capital a projectes alineats amb l'Acord de París i oferir alternatives sostenibles a les decisions financeres dels seus clients.

D'aquesta manera, els bancs andorrans són participants actius en la transformació i el progrés sostenible dels negocis i les empreses del país, i contribueixen de manera efectiva a assolir els objectius fixats per Govern mitjançant l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic, que és l'instrument que planifica, coordina i racionalitza les accions, les mesures i els projectes per lluitar contra el canvi climàtic, que són els següents:

- Objectiu a mitjà termini (2030):
Reduir el 37% de les emissions no absorbides.
- Objectiu a llarg termini (2050):
Neutralitat en carboni.

En el context actual de lluita contra el canvi climàtic i de transició cap a la sostenibilitat, l'objectiu principal d'aquesta estratègia és assolir l'equilibri entre les emissions i les absorcions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH), incloent-hi les mesures de compensació addicionals que permetin assolir els objectius nacionals i internacionals fins al 2050.

Regulació bancària

Sistemes de garantia de dipòsits i d'indemnització dels inversors

L'any 2018, el Principat d'Andorra va transposar la Directiva 2014/49/UE relativa als sistemes de garantia de dipòsits i la Directiva 97/9/CE relativa als sistemes d'indemnització dels inversors mitjançant la **Llei 20/2018, del 13 de setembre, reguladora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions**.

Aquesta transposició va comportar l'adaptació comunitària del règim que ja existia a Andorra des del 2011 regulat per la Llei 1/2011 de creació d'un sistema de garantia de dipòsits per a les entitats bancàries, i homologa amb la Unió Europea la protecció dels titulars de dipòsits i d'inversions a les entitats bancàries i a les entitats financeres d'inversió del Principat d'Andorra.

Igual que la Directiva, la llei andorrana estableix un període transitori durant el qual les entitats bancàries membres del Fons de garantia de dipòsits (Fagadi) han d'aportar anualment les contribucions que determini la seva Comissió Gestora, per disposar d'uns recursos financers ex-ante d'un import equivalent al 0,8% dels dipòsits garantits amb data límit el 30 de juny del 2024.

Són obligatòriament i exclusivament membres del Fagadi les entitats bancàries autoritzades per operar al Principat d'Andorra, i en són beneficiaris els dipositants persones físiques i jurídiques, independentment de la seva nacionalitat o el seu domicili, que mantinguin dipòsits a les entitats bancàries andorranes.

Creixement sostenible

La banca com a nexa per assolir el repte del segle XXI

Transparència i responsabilitat

Apostar per la transparència, assumint responsabilitats sobre els nostres impactes, positius i negatius, i per la nostra aportació als objectius de la societat.

Govern i objectius

Implementar compromisos mitjançant sistemes efectius de govern i establir objectius pels nostres impactes més importants.

Grups d'interès

Consultar, involucrar i col·laborar amb els grups d'interès rellevants per assolir els objectius de la societat.

Clientela

Treballar de manera responsable per generar una prosperitat que comparteixin tant la generació actual com les futures.

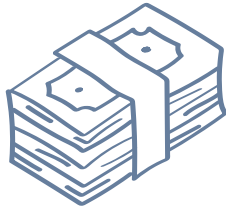
Impacte

Incrementar de manera conjunta els nostres impactes positius i reduir els negatius.

Compromís

Alinear l'estratègia empresarial amb els objectius de la societat expressats en els ODS, l'Acord de París i altres marcs.

L'import garantit dels dipòsits té com a límit la quantia establerta a nivell europeu, que és de 100.000 euros.

Els recursos *ex-ante* del Fagadi han d'arribar al 0,8% dels dipòsits garantits amb data límit 30/06/24. Addicionalment, a partir d'aquesta data, les entitats bancàries continuaran fent aportacions anuals al Fons *ex-ante* a fi i efecte que assoleixi un nivell de recursos financers de l'1,6% en un termini de 8 anys a comptar a partir del 2024. Aquest percentatge excedeix amb escreix el 0,8% requerit amb caràcter general per la Directiva i el 0,5% que preveu com a possible llinar per a sistemes bancaris altament reconcentrats, com el sistema bancari andorrà.

Pel que fa al Sistema andorrà de garantia d'inversions (**Sagi**), la llei el manté com un sistema de garantia *ex-post*, on, a més de les entitats bancàries, també hi participen les entitats financeres d'inversió i les societats gestores d'organismes d'inversió col·lectiva.

El règim de cobertura és de 100.000 euros per titular, per sobre del nivell de cobertura de 20.000 euros establert per la Directiva.

Al Sistema andorrà de garantia d'inversions (Sagi), el règim de cobertura és de 100.000 euros per titular, per sobre del nivell de cobertura de 20.000 euros establert per la Directiva.

Recuperació i resolució d'entitats bancàries (BRRD1)

La Directiva 2014/59/UE, que regula el marc per a la recuperació i la resolució de les entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió (BRRD1), es va transposar parcialment a l'ordenament jurídic andorrà

l'any 2015 mitjançant la Llei 8/2015, del 2 d'abril, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries.

Amb l'aprovació de la Llei 7/2021, de 29 d'abril, de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió, que deroga la llei anterior, es complementa la transposició de la BRRD1.

Els objectius fonamentals són tant possibilitar la resolució de qualsevol institució financera d'una manera ordenada, sense interrupció sistemàtica greu, com minimitzar, tant com sigui possible, el risc per als contribuents gràcies a la protecció de les funcions que resulten crítiques per al mercat financer i l'economia real, assegurant l'assumpció de les pèrdues per part dels accionistes i creditors de l'entitat en crisi.

És imprescindible afegir que les entitats han de garantir que en cas de dificultats hi hagi un coixí (*buffer*) suficient entre el capital i els dipòsits garantits que pugui servir per recapitalitzar l'entitat des de dins, sense que els contribuents es vegin afectats ni els dipositants compromesos. La BRRD1 anomena aquest coixí "requisit mínim de fons propis i passius admissibles" (més conegut per les sigles en anglès, MREL, *Minimum Requirements for Eligible Liabilities*), i és exigible a totes les entitats.

Aquest paràmetre és un requisit addicional i complementari dels requisits de capital, liquiditat i palanquejament per intentar garantir que l'instrument de recapitalització interna, el *bail-in*, sigui factible i creïble.

Solvència (CRD IV i CRR)

L'any 2018 va ser un any intens per al sector financer andorrà, entre d'altres raons, pel treball que va comportar la transposició de les normes integrades en l'anomenat "paquet CRD IV", constituït en primer lloc per la Directiva 2013/36/UE relativa a l'accés a l'activitat de les entitats bancàries i a la supervisió prudencial de les entitats bancàries i les empreses d'inversió (CRD IV) i pel Reglament UE núm. 575/2013 (CRR) i, en segon lloc, per decrets de transposició d'actes delegats i d'execució de la Comissió Europea i per comunicats tècnics del supervisor andorrà, l'Autoritat Financera Andorrana.

L'objectiu de la **Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió** és enfortir la resiliència del sector bancari i financer andorrà perquè estigui en una posició millor en cas de crisis econòmiques, com també garantir que les entitats bancàries continuïn finançant l'activitat econòmica i el creixement econòmic amb uns recursos propis adequats. Des del punt de vista de la liquiditat i el finançament, la Llei vol garantir que les entitats tinguin coixins de liquiditat suficients per fer front a possibles tensions als mercats, com també disposar d'una estructura de balanç que no descansi excessivament en el finançament a curt termini.

La Llei no es limita a la vigilància continuada de la solvència i gestió de riscos de les entitats, sinó que també regula el règim de supervisió, l'accés a l'activitat per part de les entitats bancàries, els requisits d'idoneïtat de l'alta direcció i dels accionistes amb participació qualificada, així com els requisits d'un govern corporatiu reforçat.

MiFID, abús de mercat i acords de garantia financera

El sector financer és un dels pilars principals de l'economia andorrana i està profundament interconnectat internacionalment per mitjà de la seva presència a d'altres mercats fora del Principat i també de la Unió Europea. És important per tant que el marc jurídic andorrà compleixi amb els estàndards internacionals en matèria de regulació financera.

L'antiga Llei 8/2013 ja havia transposat gran part de les directives més amunt esmentades, de manera que ja estaven parcialment incorporades a l'ordenament jurídic andorrà. No obstant això, es fa necessària una modificació de la Llei 8/2013 per complir amb la totalitat d'aquestes directives i de les seves normes d'implementació.

En data 15 de febrer del 2019 s'aprova la Llei de modificació de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera.

Les modificacions dutes a terme suposen un avenç i constitueixen una millora en la protecció dels mercats i dels clients de serveis d'inversió. També s'introdueixen millores en la classificació de clients, deures d'informació a clients, incentius, avaluació de la idoneïtat i l'adequació, la gestió i l'execució d'ordres, els conflictes d'interès, la protecció dels actius dels clients, els registres i els mercats.

Recentment, el 16 de novembre del 2023, es va admetre a tràmit parlamentari el Projecte de Llei d'organització i funcionament de les entitats operatives del sistema financer i l'abús de mercats, amb l'objectiu d'actualitzar de nou la referida normativa per buscar la seva alineació amb la normativa MiFID II. En particular, aquest Projecte de Llei introdueix noves obligacions en matèria d'assessorament, gestió de carteres, adequació i idoneïtat, governança de productes, informació a clients, incentius i retribucions, conflictes d'interès, salvaguarda d'actius, manteniment de registres, millor execució i control intern.

Mitjans de pagament (PSD1 i PSD2)

En virtut de l'Acord monetari, Andorra ha transposat al seu ordenament jurídic la Directiva 2007/64/ CE del Parlament Europeu i del Consell, relativa als serveis de pagament al mercat interior. De la mateixa manera, l'Acord monetari inclou la Directiva 2009/110/CE del

Parlament Europeu i del Consell, sobre l'accés a l'activitat de les entitats de diner electrònic i al seu exercici, així com a la supervisió prudencial d'aquestes entitats.

La nova normativa té com a objectiu principal facilitar i millorar la seguretat en l'ús dels sistemes de pagament a través d'Internet i reforçar el nivell de protecció de l'usuari contra frau i abusos potencials, com també promoure la innovació en els serveis de pagament i establir un règim més protector dels drets dels usuaris en matèria de seguretat i transparència. També cobreix la prestació de dos nous serveis de pagament que no estaven previstos anteriorment, com són els serveis d'iniciació de pagaments i els serveis d'informació sobre comptes.

Tots aquests canvis s'han implementat en l'ordenament jurídic andorrà per mitjà d'una modificació de la Llei 8/2018, de 17 de maig. En data 13 de febrer del 2019 es publica el Text refós de la Llei dels serveis de pagament i el diner electrònic (**Llei PSD2**).

SEPA (Single Euro Payments Area)

La zona única de pagaments en euros (SEPA pel seu acrònim en anglès) va néixer al si de la Comunitat Europea per facilitar els pagaments en euros dins d'un àmbit geogràfic supranacional. És l'àrea en què ciutadans, empreses i altres agents econòmics poden efectuar i rebre pagaments en euros a Europa, dins i fora de les fronteres nacionals, en les mateixes condicions i amb els mateixos drets i obligacions, independentment del lloc en què es trobin.

SEPA és el sistema de pagaments europeu que desenvolupa instruments, estàndards, procediments i infraestructures comuns. Aquest escenari harmonitzat implica que no existeixin diferències tècniques entre els pagaments nacionals i internacionals, atès que són processats amb la mateixa facilitat, rapidesa, seguretat i eficiència.

En el seu marc més immediat s'inclouen tres instruments: les transferències, les domiciliacions bancàries i les transferències instantànies.

El 5 de març del 2019, les entitats bancàries del Principat d'Andorra van passar a formar part de SEPA, seguint l'adhesió per part del Principat el dia 1 de març del 2019.

**Les entitats bancàries del
Principat d'Andorra formen part
de l'espai SEPA.**

Assegurances

El juny del 2017 s'aprova la Llei 12/2017 d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra, i, el mes de desembre, el Reglament que completa la primera part del procés d'adaptació de la normativa andorrana al nou règim establert per la Unió Europea en matèria d'assegurances.

Els punts de referència d'actualització d'aquest marc jurídic són els criteris que emanen de l'Associació Internacional d'Inspectors d'Assegurances i el nou règim establert per la Unió Europea de Solvència II, regulat per la Directiva 2009/138/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 25 de novembre de 2009, així com la seva àmplia normativa de desenvolupament i les regles que dicta l'Autoritat d'Assegurances i Pensions de Jubilació.

El marc jurídic parteix de la premissa d'assumir els condicionants i la trajectòria del model actual andorrà, amb les peculiaritats derivades de la dimensió limitada del sector, i introdueix canvis imprescindibles amb vista a garantir la transparència i la solvència del sector. El nou marc jurídic encarrega la funció de regulació i supervisió a l'Autoritat Financera Andorrana, organisme que assumeix dita tasca a partir del gener del 2018.

Marc fiscal

Intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal

L'any 2014, i amb l'objectiu de lluitar contra l'evasió i el compliment fiscal, l'OCDE va aprovar el *Common Reporting Standard* (CRS), l'estàndard global de

l'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal entre jurisdiccions (IAI). Aquest estàndard estableix la manera en què les autoritats competents dels països adherits a aquest estàndard s'intercanvien informació en relació amb comptes financers, de manera automàtica i anualment.

El mateix any 2014, Andorra es va comprometre a implementar el CRS, i l'any 2016 va firmar un acord d'IAI amb la UE que incorpora l'estàndard CRS.

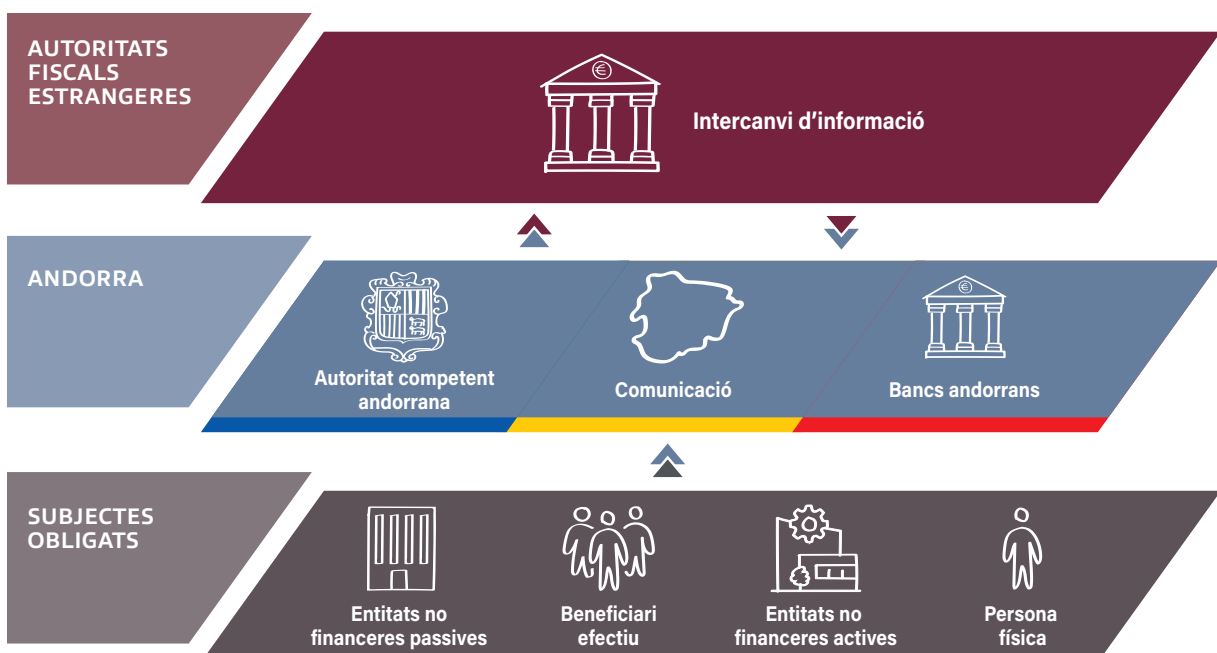
A escala nacional es va aprovar la Llei 19/2016 amb la finalitat de regular el marc jurídic necessari per complir aquest compromís d'IAI.

L'any 2023, l'equip d'avaluació d'Intercanvi Automàtic d'Informació (AEOI) del *Global Forum* (OCDE) ha endegat la seva segona ronda d'avaluacions. Conseqüentment, al novembre del 2023, l'equip avaluador va efectuar la corresponent visita *on-site*, amb l'objectiu d'avaluar l'efectivitat i comprendre l'estructura organitzativa i tècnica tant de les autoritats responsables d'aquest marc d'intercanvi com del sector financer.

BEPS

L'any 2013, l'OCDE va crear el projecte BEPS, una iniciativa per combatre aquestes pràctiques d'evasió fiscal a escala internacional. Aquesta iniciativa se sotmet a una actualització constant i progressiva que es canalitza mitjançant el grup de treball creat l'any 2015 per impulsar un marc inclusiu d'implementació de mesures del projecte BEPS desenvolupant normes internacionals.

El 7 de juny del 2017, Andorra va firmar el Conveni multilateral d'aplicació de les mesures relatives als convenis fiscals per prevenir l'erosió de la base

imposable i el trasllat dels beneficis (MLI), que transposa a la normativa internacional més de 2.000 convenis fiscals a escala mundial. L'MLI ofereix als governs solucions concretes per lluitar contra les pràctiques fiscals nocives, la prevenció de l'abús de conveni i l'informe país per país, entre d'altres. Al Principat, l'MLI va entrar en vigor el dia 1 de gener de 2022.

Alhora, el 19 d'octubre de 2018, Andorra va adherir-se a l'acord multilateral de l'OCDE que permet intercanviar informació país per país amb totes les autoritats competents signatàries de l'acord (jurisdiccions recíproques). Aquest acord s'emmarca dins dels compromisos adoptats amb els estàndards internacionals i amb la posada en marxa de les reformes liderades per l'OCDE en matèria BEPS.

Prevenició del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme

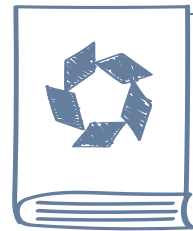
La prevenció i la lluita contra el blanqueig de diners o valors i contra el finançament del terrorisme són una prioritat nacional que comporta l'adopció d'iniciatives legislatives de manera periòdica considerant l'evolució dels estàndards adoptats pels organismes internacionals, com el GAFI i el Moneyval, i els compromisos de transposició de normativa de la Unió Europea que deriven de l'Acord monetari entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea.

Igualment, cal destacar que el Principat d'Andorra se sotmet de manera periòdica a les avaluacions del Consell d'Europa, realitzades pel Comitè d'experts per a l'avaluació de les mesures contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme -Moneyval-, avaluacions per a les quals resulta fonamental una implementació adequada i efectiva dels estàndards internacionals en la matèria, materialitzats en les recomanacions esmentades del Grup d'Acció Financera Internacional (GAFI).

Codi deontològic

El 19 de juliol de 2022, l'Assemblea General de l'Associació de Bancs Andorrans va aprovar una actualització del seu Codi deontològic. L'actualització respon a l'evolució de la normativa i recull les recomanacions principals de conducta professional adaptades als nous estàndards internacionals. S'articula en línia amb el marc jurídic andorrà i complementa la normativa de prevenció del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme, de protecció de dades, de protecció a l'inversor i de transparència fiscal.

La finalitat del Codi, adoptat de manera voluntària per totes les entitats membres de l'Associació, és establir, dins del marc de la normativa vigent en cada moment, els estàndards d'honestedat, integritat, professionalitat i confidencialitat que han de guiar a les entitats en les seves relacions amb la clientela, tercers, supervisors i reguladors. La seva publicació és una mostra més de l'adaptació de la banca andorrana a un marc transparent, modern i homologat.

El 2022, l'Assemblea General de l'Associació de Bancs Andorrans va aprovar una actualització del seu Codi deontològic.

Registre de comptes financers i assimilats

Al desembre del 2021 es va aprovar la Llei 37/2021, del 16 de desembre, de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme i, entre d'altres qüestions, va crear el Registre de Comptes Financers i Assimilats, per mitjà del qual les entitats bancàries, les entitats de pagament i les entitats de diner electrònic operatives al Principat d'Andorra han de declarar les dades d'identificació dels titulars o beneficiaris efectius de comptes de pagament, de comptes bancaris identificats amb un número IBAN i de contractes de lloguer de caixes de seguretat.

Subsegüentment, al febrer del 2024, s'ha publicat el Decret 64/2024, del 14 de febrer de 2024, pel qual s'aprova el Reglament del Registre de Comptes Financers i Assimilats, depenent del ministeri encarregat de les finances, que regula, principalment:

- L'abast dels requisits d'informació de les dades al Registre.
- Els termes i la periodicitat de declaració al Registre.
- Les autoritats competents que tenen accés a la informació del Registre.
- L'abast dels requisits d'accés a la informació de les dades al Registre per part de les autoritats competents.

Legislació: Marc normatiu andorrà

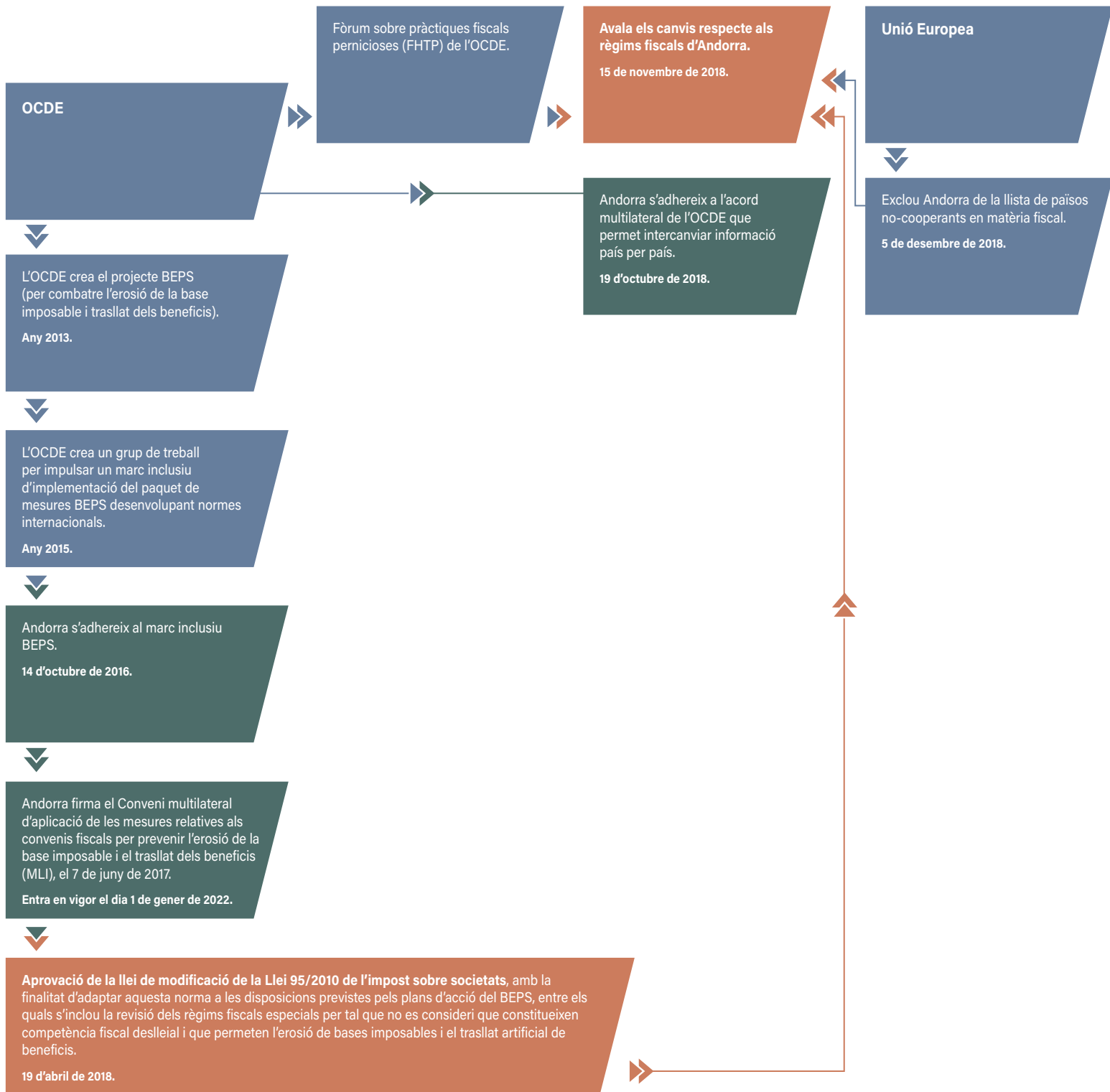
Marc fiscal

Normativa internacional, estàndards i recomanacions

Acords internacionals

Normativa andorrana

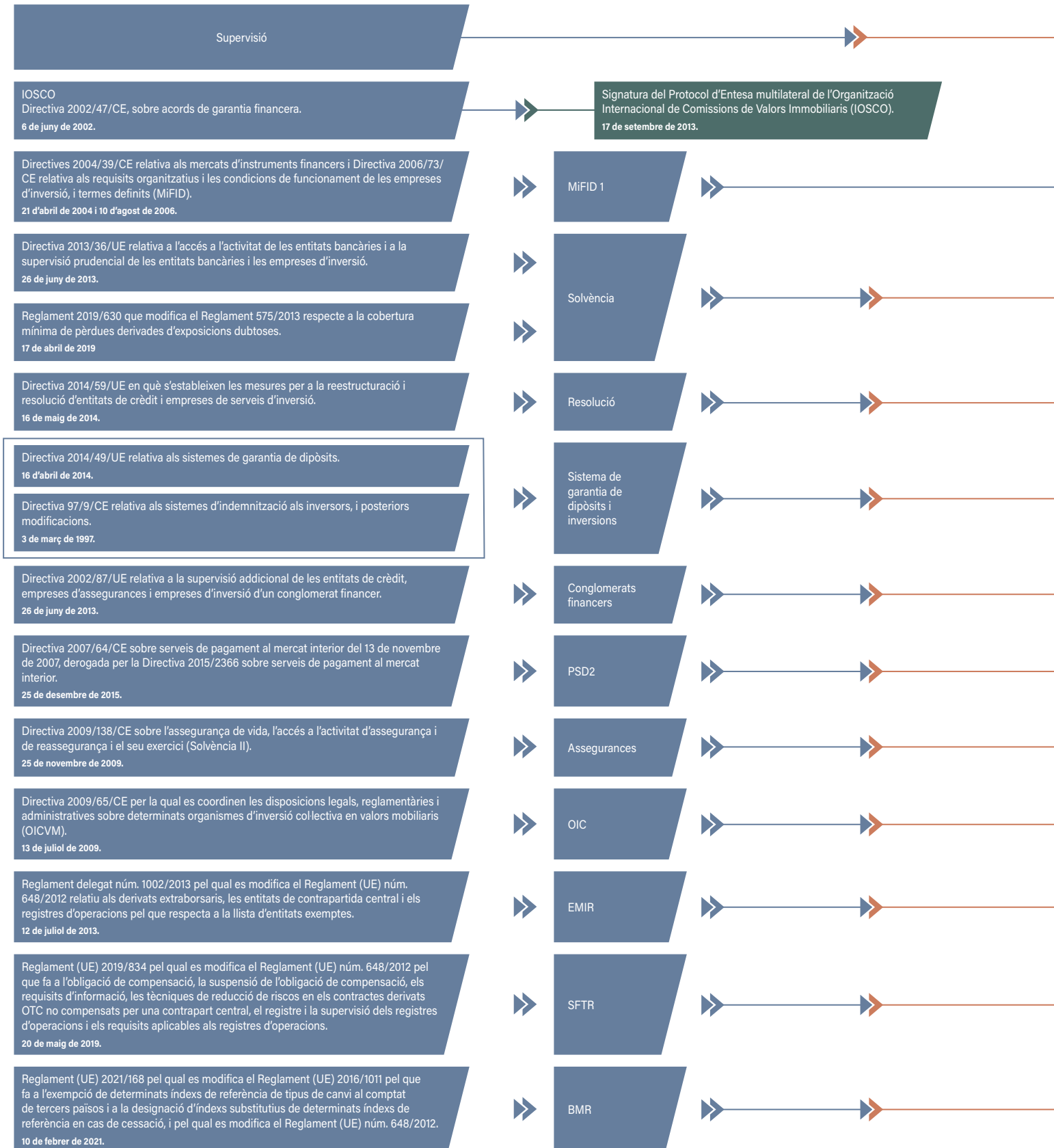

Marc financer

▀ Normativa internacional, estàndards i recomanacions

▀ Acords internacionals

▀ Normativa andorrana

Marc de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners i el finançament del terrorisme

▀ Normativa internacional, estàndards i recomanacions

▀ Acords internacionals

▀ Normativa andorrana

Normativa internacional, estàndards i recomanacions

Conveni relatiu al blanqueig, al descobriment, a l'embargament i a la confiscació dels productes del crim, ratificat el 8 de novembre de 1999.

Conveni penal sobre la corrupció, fet a Estrasburg el 27 de gener de 1999, ratificat el 18 d'octubre de 2007.

Conveni internacional per a la repressió de la falsificació de moneda i protocol, fet a Ginebra el 20 d'abril de 1929, ratificat el 22 de març de 2007.

Conveni del Consell d'Europa per a la prevenció del terrorisme, fet a Varsòvia el 16 de maig del 2005; ratificat el 6 de maig de 2008.

Conveni internacional per a la repressió del finançament del terrorisme, fet a Nova York el 9 de desembre de 1999; ratificat el 12 de juny de 2008.

Informes avaluacions Moneyval

1999-2002

2002-2003

2005-2008

2011-2015

Setembre 2017: aprovació de l'informe de la 5a avaluació.

Desembre 2018-Novembre 2021: informes de progrés 5a avaluació.

Directiva 2005/60/CE, relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, de 26 d'octubre de 2005. **(3a Directiva)**.

Directiva 2015/849, relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, de 20 de maig de 2015. **(4a Directiva)**.

Directiva 2018/843, que modifica la 4a Directiva relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals o el finançament del terrorisme. **(5a Directiva)**.

Directiva 2006/70/CE, relativa a la definició de persones políticament exposades i als criteris tècnics aplicables als procediments de diligència, d'1 d'agost de 2006.

Directiva 2014/42 del Parlament Europeu i del Consell de 3 d'abril de 2014 sobre l'embargament i el comís dels instruments i del producte del delictes en la Unió Europea.

Reglament 1781/2006, relatiu a la informació sobre els ordenants que acompanya les transferències de fons, de 15 de novembre de 2006.

Reglament modificat pel Reglament 2015/847, de 20 de maig de 2015.

Reglament Delegat (UE) 2019/758 de la Comissió de 31 de gener de 2019 pel qual es completa la Directiva (UE) 2015/849 en allò que respecta a les normes tècniques de regulació sobre les mesures mínimes i el tipus de mesures addicionals que han d'adoptar les entitats de crèdit financeres per atenuar el risc de blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme a determinats tercers països.

Reglament (UE) 2018/1672 del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre del 2018 relatiu als controls de l'entrada o sortida d'efectiu de la Unió i pel qual es deroga el Reglament (CE) núm. 1889/2005.

Reglament Delegat (UE) 2016/1675 de la Comissió de 14 de juliol del 2016 pel qual es completa la Directiva (UE) 2015/849 identificant els tercers països d'alt risc amb deficiències estratègiques.

Directiva (UE) 2018/1673 del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre del 2018 relativa a la lluita contra el blanqueig de capital mitjançant el dret penal.

Recomanacions del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO).

Recomanacions del Grup d'Acció Financera (GAFI).

Llei 14/2017, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.

22 de juny de 2017.

Reglament d'aplicació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.

2 de març de 2022.

Reglament regulador de l'enregistrament i accés a la informació relativa als beneficiaris efectius d'entitats jurídiques.

5 de setembre de 2018.

Reglament regulador del Registre de Prestadors de Serveis a Fideïcomisos i Instruments Jurídics Anàlegs.

6 de febrer de 2019.

Reglament de la declaració de transport transfronterer de diners en efectiu.

21 de setembre de 2022.

Reglament del registre de comptes financers i assimilats, depenent del ministeri encarregat de les finances.

14 de febrer de 2024.

Llei 24/2022, de la representació d'actius digitals mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain*.

30 de juny de 2022.

Cronologia d'esdeveniments rellevants en relació amb el procés de transformació d'Andorra

AA	Acord d'associació
AD	Actius digitals
AII	Acord d'intercanvi d'informació en matèria fiscal prèvia demanda
AM	Acord monetari
BEPS	de l'anglès <i>Base Erosion and Profit Shifting</i> , en català «Erosió de la base imposable i trasllat de beneficis»
CDI	Conveni per evitar la doble imposició
Conveni Multilateral	Conveni relatiu a l'assistència mútua en matèria fiscal amb l'OCDE
CST	Ciberseguretat
ED	Emissions de deute
FMI	Fons Monetari Internacional
IAI	Intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal
MCAA	<i>Multilateral Competent Authority Agreement</i>
MP	Mitjans de pagament
NIIF-UE	Normes internacionals d'informació financera adoptades a la Unió Europea
PBC/FT	Prevenició del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme
REG	Regulació
REG COVID-19	Regulació aprovada per fer front a la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2
RESL	Resiliència
RTG	Ràting
SOST	Sostenibilitat
SUP	Supervisió
TR	Transparència

Andorra té signats 24 Alls i 17 CDIs*

2024

AA	26 d'abril	La Comissió Europea publica els textos íntegres de l'Acord d'associació entre la Unió Europea i el Principat d'Andorra en versió anglesa.
RTG	26 d'abril	Fitch Ratings confirma la nota d'Andorra i la situa de nou en A- amb perspectiva estable.
FMI	6 de març	L'FMI publica l'informe de l'Article IV per al 2023 i valora positivament el rendiment i solidesa dels bancs andorrans.
REG	14 de febrer	Decret 64/2024 pel qual s'aprova el Reglament del registre de comptes financers i assimilats, dependent del ministeri encarregat de les finances.
REG	1 de febrer	Aprovació de la Llei 2/2024 de mesures urgents per a la millora del poder adquisitiu de la ciutadania.
REG	1 de febrer	Aprovació de la Llei 3/2024 de l'impost sobre la inversió estrangera immobiliària al Principat d'Andorra.
REG	24 de gener	Decret 24/2024 pel qual s'aprova el Reglament relatiu a l'adopció de normes tècniques de la Unió Europea aplicables en matèria de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió.
RTG	19 de gener	Moody's puja el ràting d'Andorra de Baa2 a Baa1 i manté la perspectiva estable.

2023

AA	12 de desembre	Finalitza la negociació de l'Acord d'associació entre la UE i Andorra i San Marino.
REG	28 de novembre	Aprovació de la Llei 24/2023 de mesures d'estímul i d'estabilitat del mercat d'arrendament d'habitatges.
RTG	13 de novembre	Standard & Poor's manté la qualificació d'Andorra en BBB+/A-2 amb perspectiva positiva.
RTG	27 d'octubre	Fitch Ratings confirma la nota d'Andorra en A- amb perspectiva estable.
REG	7 de setembre	Aprovació de la Llei 16/2023 de suspensió transitòria de la inversió estrangera en immobles al Principat d'Andorra.
REG COVID-19	16 d'agost	Decret 404/2023 de finalització de la segona fase del programa de crèdits tous avalats pel Govern, regulat pel Decret del 20-5-2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'avalos per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2.
REG	12 de juliol	Aprovació de la Llei 15/2023 per donar continuïtat a les mesures urgents en matèria d'habitatge i dotar el Govern dels recursos necessaris per crear un parc públic d'habitatge.
RTG	26 de juliol	Moody's manté el ràting d'Andorra en Baa2 estable.

*El Principat d'Andorra, en seguiment de la seva obertura econòmica i procés d'homogeneïtzació amb els estàndards internacionals, té onze CDIs en vigor (França, Luxemburg, Espanya, Emirats Àrabs Units, Portugal, Liechtenstein, Malta, Xipre, San Marino, Hongria i Mònaco) i sis CDIs signats (Croàcia, República Txeca, Islàndia, Països Baixos, Corea del Sud i Lituània). Actualment, Andorra té dos acords rubricats i pendents de signatura amb Bèlgica i Montenegro.

PBC/FT	30 de juny	L'AFA i la UIFAND signen un nou protocol d'enteniment que consolida i amplia les bases per regular la col·laboració entre ambdues autoritats en aquelles funcions que els atribueix la corresponent normativa en relació amb la supervisió de les entitats operatives del sistema financer, els subjectes del sector assegurador i reassegurador, els proveïdors de serveis d'actius virtuals i els veedors digitals.
SUP	22 de maig	L'AFA esdevé membre del <i>Group of International Finance Centre Supervisors</i> (GIFCS) organisme que promou l'adopció de les millors pràctiques internacionals als sectors financers de països de mida reduïda i on la proporcionalitat legislativa és necessària.
RTG	12 de maig	Standard & Poor's revisa la seva perspectiva d'Andorra d'estable a positiva i referma la seva qualificació de BBB+/A-2.
AD	10 de maig	Decret 211/2023 pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament del títol VIII de la Llei 42/2022, de l'1 de desembre, de l'economia digital, l'emprenedoria i innovació, relatiu a l'entorn controlat de proves o <i>sandbox</i> .
REG	10 de maig	Decret 204/2023 de modificació del Reglament d'aplicació de la Llei 12/2017, del 22 de juny, d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra.
RTG	28 d'abril	Fitch Ratings referma la nota del Principat en A- i perspectiva estable.
AM	3 d'abril	L'AREB i l'AFA signen un protocol d'entesa en què s'estableix formalment un marc d'assistència mútua per exercir les seves respectives funcions, encomanades per la Llei 7/2021, del 29 d'abril, de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió.
REG	15 de març	Decret 127/2023 pel qual s'aprova un programa extraordinari d'aval per comprar un habitatge per a residència habitual i permanent.
REG	19 de gener	Aprovació de la Llei 6/2023 de mesures urgents per a la millora del poder adquisitiu de la ciutadania i en matèria d'arrendaments d'habitatge.
REG	19 de gener	Aprovació de la Llei 5/2023 de mesures per a la reforma de la imposició directa i de modificació d'altres normes tributàries i duaneres.

2022

AD	1 de desembre	Aprovació de la Llei 42/2022 d'economia digital, l'emprenedoria i innovació.
REG	1 de desembre	Aprovació de la Llei 41/2022 de mesures de protecció, d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge.
SOST	24 de novembre	Aprovació de la Llei 37/2022 de mesures per respondre a les situacions de crisi energètica.
RESL	24 de novembre	Aprovació de la Llei 36/2022 de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat.
AM	24 de novembre	Aprovació de la Llei 35/2022 de modificació de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercats i els acords de garantia financera (EMIR, SFTR i índexs de referència).
PBC/FT	21 de setembre	Decret 377/2022 pel qual s'aprova el Reglament de la declaració de transport transfronterer de diners en efectiu.

RESL	22 de juliol	El BCE i l'AFA formalitzen una línia repo per proporcionar liquiditat en euros en cas de necessitat per part del mercat.
AM	20 de juliol	Decret 303/2022 pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la Llei 7/2021, del 29 d'abril, de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió.
RTG	15 de juliol	Standard & Poor's millora el ràting d'Andorra i el situa en BBB+/A-2 amb perspectiva estable.
AM	14 de juliol	Aprovació de la Llei 26/2022 de modificació de la Llei 17/2013, del 10 d'octubre, sobre la introducció de l'euro en el marc de l'Acord monetari signat entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea (NPE, NSFR, rati palanquejament).
RTG	8 de juliol	Fitch situa en A- amb perspectiva estable, millor nota des de que l'agència va començar a avaluar el Principat l'any 2015.
SOST	30 de juny	Aprovació de la Llei 25/2022 d'economia circular (LEC).
AD	30 de juny	Aprovació de la Llei 24/2022 de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i <i>blockchain</i> .
FMI	20 de juny	El Consell Executiu de l'FMI conclou la consulta de l'Article IV de 2022 amb el Principat d'Andorra.
CST	9 de juny	Aprovació de la Llei 22/2022 de mesures per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació.
AM	8 de juny	Decret 249/2022 pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de la Comissió Gestora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits.
AM	8 de juny	Decret 248/2022 pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de la Comissió Gestora del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions.
TR	25 de maig	Decret 214/2022 de modificació del Reglament regulador de l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius en els registres d'entitats jurídiques, aprovat pel Decret del 5 de setembre del 2018.
REG	27 d'abril	Decret 171/2022 relatiu a l'aprovació del Reglament de creació i gestió de les reserves internacionals del Principat d'Andorra.
FMI	7 d'abril	L'FMI publica la declaració del personal tècnic de la missió de l'Article IV corresponent a l'any 2022.
REG	3 de març	Aprovació de la Llei 5/2022 d'aplicació de sancions internacionals en el marc de la guerra a Ucraïna.
PBC/FT	2 de març	Aprovació del Reglament d'aplicació de la nova Llei de PBC/FT.
ED	16 de febrer	Aprovació de l'emissió de deute públic "Notes sostenibles del Principat d'Andorra als mercats internacionals", per un import de 500 milions d'euros.
RTG	4 de febrer	Moody's avalua per primera vegada el Principat d'Andorra amb una qualificació Baa2 i una perspectiva estable.
Digitalització	2 de febrer	Formalització del préstec de 8 milions d'euros del Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa per finançar la digitalització.

RTG	14 de gener	Fitch Ratings referma la nota del Principat en BBB+ i revisa la seva perspectiva d'Andorra d'estable a positiva.
RTG	14 de gener	Standard & Poor's revisa la seva perspectiva d'Andorra d'estable a positiva i referma la seva qualificació de BBB/A-2.
BEPS	1 de gener	Entra en vigor el Conveni multilateral per a l'aplicació de les mesures relatives als convenis fiscals per prevenir l'erosió de la base imposable i el trasllat de beneficis (MLI).

2021

REG COVID-19	22 de desembre	Aprovació del Decret 424/2021 que augmenta fins al 100% els ajuts al lloguer i a les quotes hipotecàries per als locals d'oci nocturn.
PBC/FT	16 de desembre	Aprovació de la modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme (implementació de la 5a Directiva).
NIIF-UE	15 de desembre	Aprovació del Decret pel qual s'aproven determinades normes internacionals d'informació financera adoptades a la Unió Europea (NIIF-UE) que modifica el Decret del 22 de desembre de 2016.
PBC/FT	15 de novembre	Inici del III Curs de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme.
AM	3 de novembre	Aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de normes tècniques complementàries de la UE aplicables en matèria de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió.
REG	28 d'octubre	Aprovació de la Llei 29/2021 qualificada de protecció de dades personals (GDPR).
REG	14 d'octubre	Aprovació de la Llei 24/2021 de les taxes d'intercanvi aplicades a les operacions de pagament amb targeta.
ED	6 d'octubre	Nova emissió internacional de deute de 175 milions d'euros amb un venciment per primer cop a 20 anys.
REG COVID-19	29 de setembre	Decret 323/2021 que regula el retorn o la conversió en préstec del deute pendent corresponent al primer i al segon programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SAR-CoV-2.
SOST	22 de setembre	Decret 303/2021 d'aprovació del Reglament del mercat nacional de compensació d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
AM	10 de setembre	Publicació al BOPA de la modificació de l'annex de l'Acord monetari entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea.
REG COVID-19	1 de setembre	El Govern prorroga el programa d'ajuts al lloguer i a les hipoteques d'oci nocturn i agències de viatges.
RTG	23 de juliol	Fitch Ratings referma la nota del Principat en BBB+ amb perspectiva estable.
RTG	20 de juliol	Standard & Poor's reafirma la qualificació d'Andorra en BBB/A-2.
FMI	14 de juny	L'FMI publica l'informe de conclusions finals sobre Andorra en el marc de l'Article IV del Conveni Constitutiu de l'FMI.

FMI	7 de maig	Publicació de la primera balança de pagaments d'Andorra.
MP	4 de maig	Entra en vigor l'esquema de domiciliacions bancàries SEPA (SEPA DIRECT DEBIT).
AM	29 d'abril	Aprovació de la Llei 7/2021 de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió (BRRD1).
ED	28 d'abril	Primera emissió internacional de bons d'Andorra, verds, socials i sostenibles, per import de 500 milions d'euros.
FMI	9 d'abril	L'FMI publica les seves conclusions preliminars de la visita oficial dins del marc de l'Article IV del Conveni Constitutiu de l'FMI i valora positivament la gestió de la pandèmia i les perspectives de recuperació econòmica d'Andorra.
REG COVID-19	31 de març	Aprovació del Decret 102/2021 de modificació del Reglament CRR. Entre d'altres, transposa diferents adaptacions associades a la pandèmia de la COVID-19 en l'àmbit financer.
REG COVID-19	31 de març	Decret 101/2021 d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i les quotes hipotecàries de negocis dedicats al lloguer i la venda de material d'esquí.
REG COVID-19	18 de març	Aprovació de la Llei 3/2021 de modificació de la Llei 16/2020, del 4 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 que prorroga la reducció de la renda de locals fins al 30 d'abril de 2021.
NIIF-UE	24 de febrer	Decret 60/2021 que aprova noves NIIF-UE i modifica el Decret del 22 de desembre de 2016.
REG COVID-19	29 de gener	Aprovació del Decret 54/2021 de modificació del Decret del 20 de maig de 2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis que inclou despeses de carburants per a la locomoció i la substitució del pagament de la part patronal dels ERTO i reduccions de jornada laboral per despeses de personal. Inclou l'abast del Decret 25/2021 (operacions de lísing) i el deroga.
RTG	29 de gener	Fitch Ratings referma la nota del Principat en BBB+ i perspectiva estable malgrat la situació provocada per la pandèmia.
REG COVID-19	28 de gener	Aprovació de la Llei 1/2021 de modificació de la Llei 16/2020, del 4 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	27 de gener	Decret 25/2021 de modificació del Decret del 20 de maig de 2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis per incloure les operacions de lísing (arrendaments financers).
RTG	15 de gener	Standard & Poor's manté la nota BBB i la perspectiva estable.

2020

COVID-19	14 de desembre	Els bancs prorroguen fins al 31 de març de 2021 el termini per sol·licitar les carències sectorials.
REG COVID-19	4 de desembre	Aprovació de la Llei 16/2020 de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	2 de desembre	Decret d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i a les quotes hipotecàries de sales de joc en el marc de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2.

REG COVID-19	18 de novembre	Aprovació del Decret de modificació del Decret del 20 de maig de 2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'avalis per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2: inclou despeses de lloguer i aigua, llum, telefonia i calefacció.
REG COVID-19	21 d'octubre	Decret d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i les quotes hipotecàries de locals comercials en el marc de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2.
FMI	16 d'octubre	Andorra esdevé el 190è membre del Fons Monetari Internacional.
FMI	5 d'octubre	Aprovació de la Llei 10/2020 d'adhesió del Principat d'Andorra al Fons Monetari Internacional.
RTG	31 de juliol	Standard & Poor's manté la nota BBB i la perspectiva estable.
ED	29 de juliol	Decret d'aprovació d'una emissió de deute públic a llarg termini del Principat d'Andorra per un import de 20 milions d'euros en la modalitat de bons.
NIIF-UE	29 de juliol	Decret que aprova noves NIIF-UE i modifica el Decret del 22 de desembre de 2016.
RTG	17 de juliol	Fitch Ratings manté la nota en BBB+ i la perspectiva estable.
COVID-19	11 de juny	Aprovació del conveni sectorial que permet ajornar el pagament de préstecs o crèdits a les persones afectades econòmicament pel SARS- CoV-2 (carències sectorials).
N/A	27 de maig	Andorra esdevé el 47è membre del Banc de desenvolupament del Consell d'Europa.
RTG	24 d'abril	Standard & Poor's confirma la qualificació de país en BBB/A-2 i revisa la perspectiva a estable a causa de l'impacte del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	18 d'abril	Aprovació de la Llei 5/2020 de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària provocada per la pandèmia del SARS- CoV-2 i que deroga la Llei 3/2020 anterior.
REG COVID-19	24 de març i 20 de maig	Aprovació de dos decrets relatius a un programa extraordinari d'avalis per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	23 de març	Aprovació de la Llei 4/2020 qualificada dels estats d'alarma i emergència.
REG COVID-19	23 de març	Aprovació de la Llei 3/2020 de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS- CoV-2.
RTG	31 de gener	Fitch Ratings manté la nota BBB+ i la perspectiva estable.
RTG	17 de gener	Standard & Poor's confirma la qualificació del Principat en BBB/A-2 i la perspectiva positiva.

2019

PBC/FT	5 de desembre	El plenari del Moneyval aprova el 2n informe de progrés de la 5a avaluació d'Andorra.
PBC/FT	28 de novembre	Aprovació de la Llei 21/2019 de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.

TR	12 de novembre	2a ronda de la fase 2 de l'avaluació del <i>Global Forum</i> : l'OCDE reconeix les millores en transparència i intercanvi d'informació fiscal i augmenta la nota del país a <i>largely compliant</i> .
AM	23 de setembre	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord monetari.
RTG	2 d'agost	Fitch Ratings referma el ràting d'Andorra en BBB+ i la perspectiva estable.
RTG	19 de juliol	Standard & Poor's millora la perspectiva sobre Andorra d'estable a positiva i referma la qualificació BBB/A-2.
REG	14 de maig	Aprovació del Reglament de l'impost sobre societats que deroga l'anterior del 2015.
REG	8 de maig	Reglament de desenvolupament de la Llei 12/2017, del 22 de juny, d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra, en relació amb el règim de supervisió simplificada per a les delegacions al Principat d'Andorra.
AM	3 d'abril	Aprovació del Reglament d'adopció de normes tècniques de la UE aplicables en matèria de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (CRR).
AM	3 d'abril	Aprovació del Reglament sobre els requisits organitzatius i condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera.
AM	27 de març	Aprovació del decret pel qual s'introdueixen les normes internacionals d'informació financera en vigor a la UE, de conformitat amb el marc comptable de les NIIF-UE adaptat a Andorra.
MP	5 de març	Les entitats bancàries andorranes passen a formar part de SEPA.
MP	1 de març	Andorra passa a formar part de la zona única de pagament en euros (<i>Single Euro Payments Area</i> - SEPA).
AM	15 de febrer	Aprovació de la Llei 17/2019 de modificació de la Llei 8/2013 sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera (MiFID).
PBC/FT	11 de febrer	Publicació del 1r informe de progrés de la 5a avaluació del Moneyval.
MP	11 de febrer	L' <i>European Payment Council</i> actualitza la llista de països adherits als esquemes SEPA en què s'inclou el Principat d'Andorra.
RTG	9 de febrer	Fitch Ratings referma el ràting d'Andorra en BBB+ i perspectiva estable.
REG	1 de febrer	Entra en vigor la Llei 31/2018 de relacions laborals.
TR	23 de gener	Aprovació del decret relatiu a la nota tècnica sobre el procediment d'auditoria per als auditors externs sobre CRS.
RTG	19 de gener	Standard & Poor's afirma la qualificació d'Andorra BBB/A-2 i manté la perspectiva estable.
REG	1 de gener	Entren en vigor la Llei 32/2018 qualificada d'acció sindical i patronal i la Llei 33/2018 qualificada de mesures de conflicte col·lectiu.

2018

AM	20 de desembre	Aprovació de la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (CRD IV), com també de la Llei 36/2018 de conglomerats financers.
AM	12 de desembre	Decret pel qual s'aproven determinades NIIF-UE, que modifica el Decret NIIF-UE del 18 de desembre de 2016.
PBC/FT	6 de desembre	El plenari del Moneyval aprova el 1r informe de progrés de la 5a avaluació d'Andorra.
TR	4 de desembre	La UE considera Andorra un país plenament cooperant en matèria fiscal i l'exclou de la llista grisa.
MP	21 de novembre	Aprovació del Reglament relatiu al règim jurídic dels serveis de pagament i el diner electrònic i de les entitats de pagament i entitats de diner electrònic (Reglament PSD2 que revoca el reglament PSD1).
TR	15 de novembre	L'OCDE avala els canvis fets per Andorra i reconeix que no té règims fiscals potencialment perjudicials (Projecte BEPS Acció 5).
MP	25 d'octubre	Aprovació de la Llei 27/2018 de modificació de la Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic (PSD2).
TR	19 d'octubre	Signatura de l'acord multilateral de l'OCDE que permet intercanviar informació país per país amb totes les autoritats competents signatàries de l'acord.
TR	18 d'octubre	Signatura de l'acord multilateral de l'OCDE en el marc del projecte BEPS.
TR	3 d'octubre	Aprovació de la modificació del Reglament de desenvolupament de la Llei IAI.
PBC/FT	21 de setembre	Segon curs de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, organitzat per Andorran Banking juntament amb la Universitat d'Andorra i la UIFAND.
AM	13 de setembre	Aprovació de la Llei 20/2018 reguladora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions que entra en vigor el 4 d'octubre.
TR	11 de setembre	Visita del director del Centre de Política Tributària i Administració de l'OCDE, Pascal Saint-Amans, per conèixer les transformacions econòmiques i fiscals dutes a terme per Andorra. Conferència: "La Cooperació fiscal en l'entorn després de BEPS i de l'intercanvi automàtic".
PBC/FT	5 de setembre	Aprovació del Reglament regulador de l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius als registres d'entitats jurídiques.
RTG	11 d'agost	Publicació ràting Fitch: BBB+.
TR	26 de juliol	Aprovació de la Llei 19/2018 que modifica la Llei que amplia el nombre de jurisdiccions amb les quals Andorra intercanviarà informació a partir del 2020 (un total de 95 jurisdiccions).
RTG	20 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.
TR	3 de juliol	Esmorzar col·loqui a Madrid "El sector financer andorrà a Europa" organitzat per Andorran Banking i el Govern d'Andorra.

AM	20 de juny	Aprovació del Reglament de desenvolupament de la Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic i del Reglament relatiu a les normes aplicables als proveïdors de serveis de pagament per facilitar l'automatització de pagaments transfronterers entre el Principat d'Andorra i els estats membres de la Unió Europea (Reglament PSD1 i Reglament SEPA).
AM	18 de juny	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord monetari.
REG	31 de maig	Aprovació de la Llei 12/2018 que modifica la Llei 10/2013 de l'INAF. Aquesta modificació transforma l'INAF en AFA (Autoritat Financera Andorrana) i li atorga les competències de supervisor efectiu en matèria d'assegurances i reassegurances.
PBC/FT	23 de maig	Aprovació del Reglament de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.
MP	17 de maig	Aprovació de la Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic (PSD1).
REG	19 d'abril	Aprovació de la Llei 6/2018 de modificació de la Llei 95/2010 de l'Impost sobre societats.
RTG	17 de febrer	Publicació ràting Fitch: BBB.
RTG	19 de gener	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.

2017

TR	5 de desembre	Andorra supera l'examen de la UE i no forma part de la llista de països no-cooperants.
TR	30 de novembre	Aprovació de dues modificacions de la Llei 19/2016 d'IAI que amplien el nombre de les jurisdiccions amb les quals Andorra intercanviarà informació a partir de 2018 (41) i 2019 (73).
TR	26 - 27 d'octubre	Primera edició de l' <i>Andorran Financial Summit</i> .
PBC/FT	28 de setembre	El plenari del Moneyval aprova l'informe de la 5a avaluació d'Andorra.
RTG	18 d'agost	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	2 d'agost	Aprovació del Reglament de la Llei 19/2016 d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.
RTG	28 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.
PBC/FT	13 de juliol	Aprovació de la tipificació del delictes fiscal.
TR	28 de juny	L'OCDE premia els esforços d'Andorra i l'inclou a la llista dels països més transparents del rànquing del Global Forum sobre Transparència i Intercanvi d'Informació Fiscal.
PBC/FT	22 de juny	Aprovació de la Llei 14/2017 de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.
REG	22 de juny	Aprovació de la Llei 12/2017 d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances.
AM	19 de juny	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord monetari.

TR	7 de juny	Andorra firma el Conveni multilateral de l'OCDE d'aplicació de les mesures del Sistema Fiscal Internacional (BEPS).
TR	25 de maig	Aprovació de la Llei 10/2017 d'intercanvi d'informació mitjançant sol·licitud prèvia i d'intercanvi d'informació espontani en matèria fiscal que modifica la Llei 3/2009.
PBC/FT	6 - 17 de març	Visita <i>on-site</i> dels avaluadors del Moneyval en el context de la 5a avaluació.
RTG	24 de febrer	Publicació ràting Fitch: BBB.
PBC/FT	10 de febrer	Primer Curs de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, organitzat per Andorran Banking juntament amb la Universitat d'Andorra.
RTG	27 de gener	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
TR	13 de gener	L'Assemblea General d'Andorran Banking actualitza el seu Codi deontològic.
TR	1 de gener	Entra en vigor l'acord firmat amb la UE d'IAI.
TR	1 de gener	Entra en vigor la Llei 19/2016 d'IAI.
AM	1 de gener	Entra en vigor el Decret del 18 de desembre de 2016 que aprova el nou marc comptable (NIIF-UE).

2016

TR	30 de novembre	Aprovació de la Llei 19/2016 d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal (IAI).
RTG	3 de setembre	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	28 - 29 de juliol	Ratificació del Conveni Multilateral.
RTG	29 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
AM	23 de maig	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord monetari.
N/A	11 de maig	Vall Banc inicia operacions.
RTG	11 de març	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	26 de febrer	Entra en vigor el CDI entre el Principat d'Andorra i Espanya.
RTG	12 de febrer	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
TR	12 de febrer	Andorra firma amb la UE l'acord d'IAI.

2015

TR	3 de desembre	Andorra signa amb l'OCDE l'MCAA.
TR	4 de novembre	Andorra rubrica amb la UE l'acord d'IAI.
PBC/FT	14 de setembre	Andorra aprova la 4a avaluació del Moneyval i passa a la 5a avaluació.

TR	1 de juliol	Entra en vigor el CDI entre el Principat d'Andorra i França.
AM	2 d'abril	Aprovació de la Llei 8/2015, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries.
PBC/FT		S'inicien els preparatius per a la 5a avaluació del Moneyval que es desenvoluparan al llarg de tot l'any 2016.

2014

TR	16 de juny	Adopció de la declaració de l'OCDE relativa a l'intercanvi d'informació.
TR	Juny	<i>Peer Reviews</i> Fase 1 + 2 (<i>Global Forum</i>).
TR	24 d'abril	Aprovació de la Llei 5/2014 de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF).
AA	Abril	Inici de les negociacions per a un Acord d'associació entre la UE i el Principat d'Andorra.
AM	19 de març	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord monetari.

2013

TR	5 de novembre	Signatura del Conveni Multilateral sobre assistència administrativa mútua en matèria fiscal de l'OCDE.
TR	11 d'octubre	Mandat de negociació de revisió de l'Acord en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi.
AM	10 d'octubre	Aprovació de la Llei 17/2013 sobre la introducció de l'euro en el marc de l'Acord monetari signat entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea.
TR	Octubre	2a Fase de l'avaluació del <i>Peer Review</i> (<i>Global Forum</i>).
N/A	17 de setembre	L'INAF és acceptat a la IOSCO com a membre de ple dret.
TR	1 de gener	Entra en vigor la Llei 11/2012 de l'Impost General Indirecte (IGI).

2012

REG	21 de juny	Aprovació de la Llei 10/2012 d'Inversió Estrangera liberalitzant-la al 100%.
PBC/FT	Març	Inici de la 4a avaluació del Moneyval.

2011

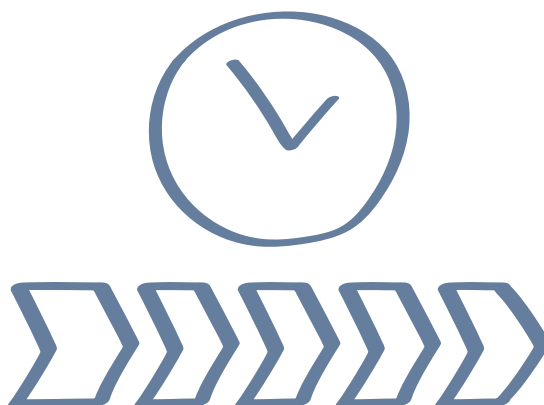
TR	Agost	1a Fase de l'avaluació del <i>Peer Review</i> (<i>Global Forum</i>).
AM	30 de juny	Andorra signa l'Acord monetari amb la Unió Europea per convertir l'euro en moneda oficial del Principat d'Andorra.
N/A	4 d'abril	<i>Memorandum of Understanding</i> firmat entre l'INAF i el Banc d'Espanya establint un protocol de col·laboració entre les dues autoritats.

2010

TR	29 de desembre	Aprovació d'un impost sobre les societats (IS), sobre la renda de les activitats econòmiques (IAE) i sobre la renda dels no-residents fiscals (IRNR).

2009

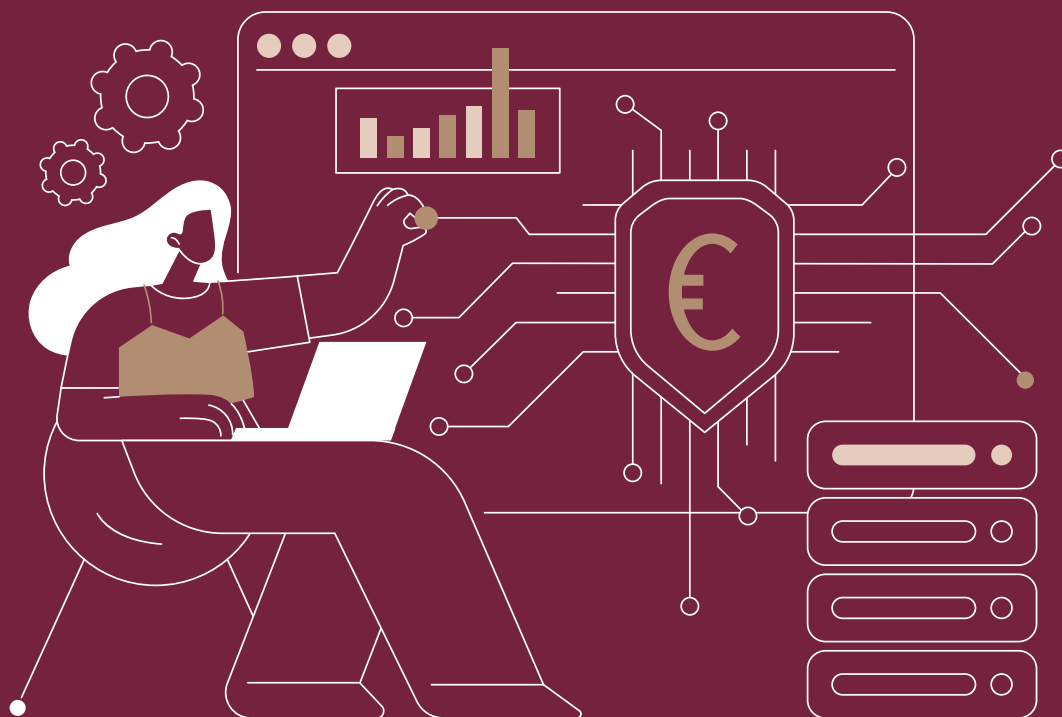
TR	7 de setembre	Aprovació de la Llei 3/2009 d'intercanvi d'informació en matèria fiscal amb sol·licitud prèvia.
TR	10 de març	Andorra signa la Declaració de París que fixa un calendari de reformes legislatives per facilitar els requeriments de l'OCDE en matèria de transparència.

The background features a repeating pattern of light gray triangles. A large, dark gray trapezoid is positioned in the center, containing the word "Annex" in white serif font. In the bottom right corner, there are two overlapping dark red triangles.

Annex

APORTACIÓ DEL SECTOR FINANCER A L'ECONOMIA ANDORRANA

Estudi encarregat per
Andorran Banking a

Andorran Banking
Observatory

4t informe · gener 2024

Contingut

La importància del sector financer a Andorra	73
1. Dades del sector financer a Andorra	74
2. Sector dinamitzador	77
3. Sector creador de llocs de treball	78
4. Impulsor de la transformació digital al país	80
5. Aportació a les finances de l'Estat	81
6. Impacte del sector en la creació de riquesa (VAB / PIB)	82
7. Metodologia i assumpcions	84

La importància del sector financer a Andorra

El sector financer i bancari desenvolupa un paper essencial en les economies, exercint una influència significativa tant en empreses com en famílies i particulars. El sector financer, compost d'entitats bancàries, entitats financeres d'inversió i d'entitats asseguradores, actua com un pilar fonamental que facilita el flux de capital i finançament cap als inversors i/o els consumidors, fomentant així el desenvolupament econòmic. Per a les empreses, aquest sector proporciona recursos financers crucials per a inversions, expansió i operacions diàries.

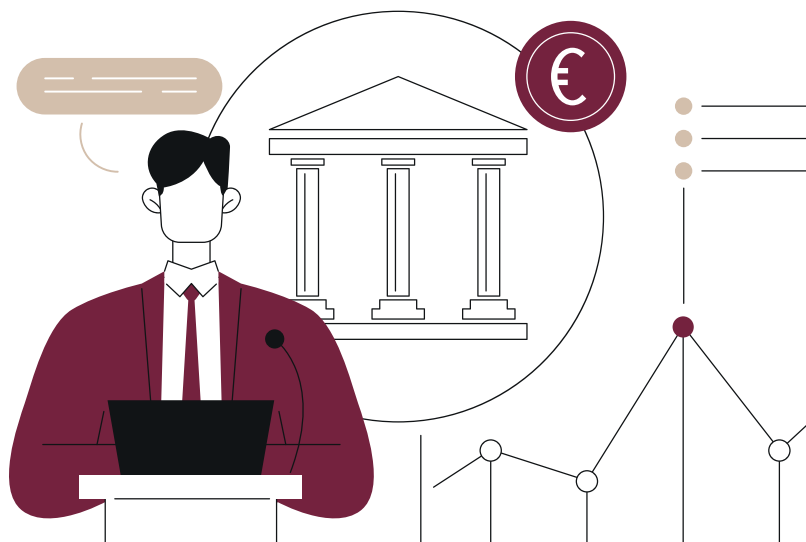
D'altra banda, per a les famílies i particulars, les entitats financeres ofereixen serveis bancaris, crèdits i assegurances que influeixen directament en la seva estabilitat financera i el seu benestar. El sector bancari té un paper destacat en la gestió dels estalvis i la planificació financera, contribuint a la construcció d'un sistema econòmic resilient i sostenible.

A més, els serveis de mitjans de pagament tenen un paper vital per als particulars i els negocis. Aquests serveis proporcionen una infraestructura essencial per a les transaccions diàries, millorant la facilitat i la seguretat de les operacions financeres. El desenvolupament de solucions adaptades és un aspecte clau, assegurant que les necessitats específiques dels particulars i empreses siguin ateses de manera eficient. Aquesta adaptació inclou la creació de productes financers personalitzats i la implementació de serveis de mitjans de pagament innovadors que agilitzen les operacions comercials i milloren l'experiència dels usuaris.

I per un altre costat, la contribució de les entitats financeres a l'economia també és molt rellevant. Països com Luxemburg i Liechtenstein tenen un sistema financer que representa entre el 20% i el 25% del seu PIB, cosa que demostra la prosperitat del model econòmic andorrà amb un sistema financer potent.

Quin és el nombre de llocs de treball creats pel sector financer andorrà? Quin és el valor afegit vinculat directament i indirectament a les activitats financeres? Quina és la contribució al pressupost d'Andorra generada pel sector financer?

Aquest estudi econòmic proporciona una resposta concisa a aquestes preguntes i aporta llum al rol de les entitats bancàries dins la societat i el teixit econòmic.

1 Dades del sector financer a Andorra

El sector financer a Andorra és un sector dinàmic que ha experimentat un gran creixement en els últims anys. Concretament, és el **tercer sector privat que més aporta al Producte Interior Brut (PIB)** de la seva economia. Els dos sectors que registren l'aportació més important són el comerç al detall i les activitats immobiliàries, ambdós dependents del finançament que reben del sector bancari andorrà.

3 grups bancaris

ANDBANK /
Private Bankers

MORABANC

Creand®
Crédit Andorrà

**3 empreses
financeres d'inversió**

**4 companyies
d'assegurances**

Concentren el
94,1%
dels actius gestionats
a Andorra.

Aporten un
17,2%
dels impostos directes
recaptats pel Govern en
els últims 5 anys.

Donen lloc de treball al
75,3%
de les persones treballadores
del sector financer, de les quals un
63,8%
compta amb
formació universitària.

El finançament concedit
pel sector financer
equivale aproximadament a
2x
el PIB d'Andorra.

Fora del perímetre dels 3 grups bancaris

**9 empreses
financeres d'inversió**

**23 companyies
d'assegurances**

Sector bancari andorrà

18
Bilions EUR
Actius

64
Bilions EUR
Recursos
gestionats

7,57%
ROE
Rendibilitat

2.500
persones
treballadores

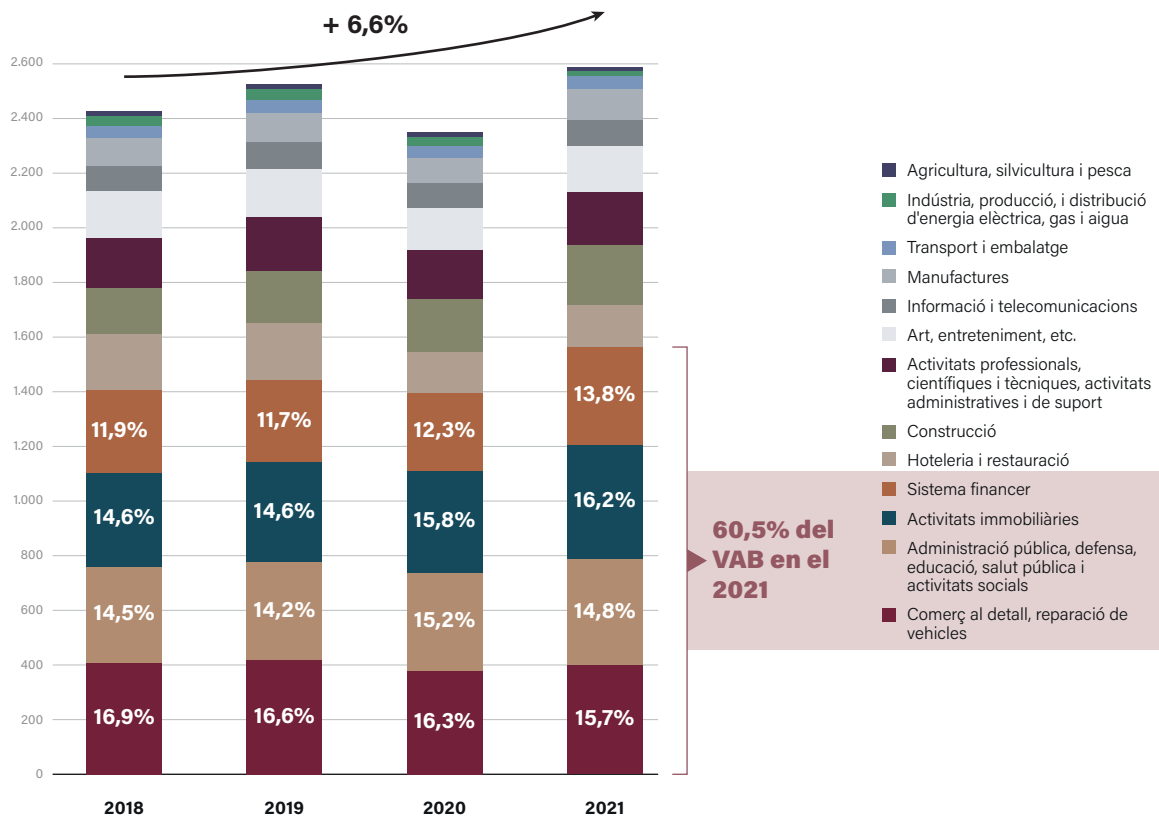
15,76%
CET1
Ràtio de solvència

201,3%
Liquiditat
Coverage Ratio

A continuació es mostren algunes variables econòmiques que evidencien la importància i solidesa dels grups bancaris andorrans, amb un gran creixement en els últims anys.

Estimació del PIB - VAB Nominal per sectors

(milions d'euros) / (%)

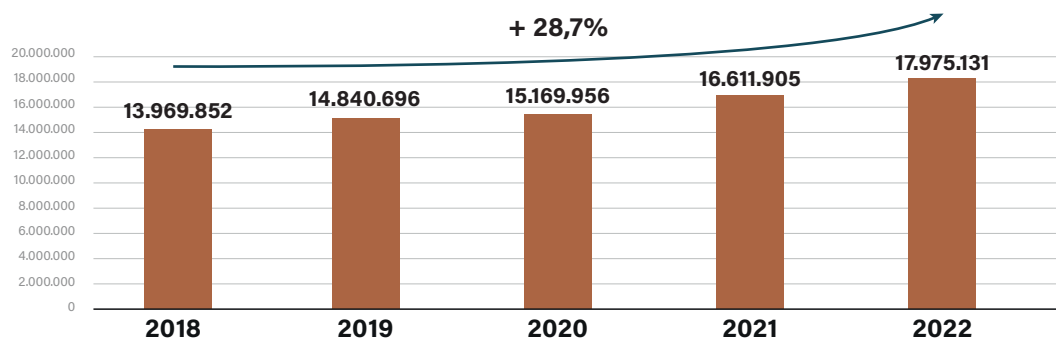
Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

El sector financer, juntament amb el sector públic, el comerç i les activitats immobiliàries representen més del 60% del Valor Afegit Brut de l'economia andorrana.

Total actius

(milers d'euros)

Els actius del sector bancari han mantingut durant els últims 5 anys una tendència creixent del 28% CAGR tot i les dues crisis viscudes. Aquest creixement ha tingut la seva base en una evolució igualment creixent dels dipòsits de la clientela.

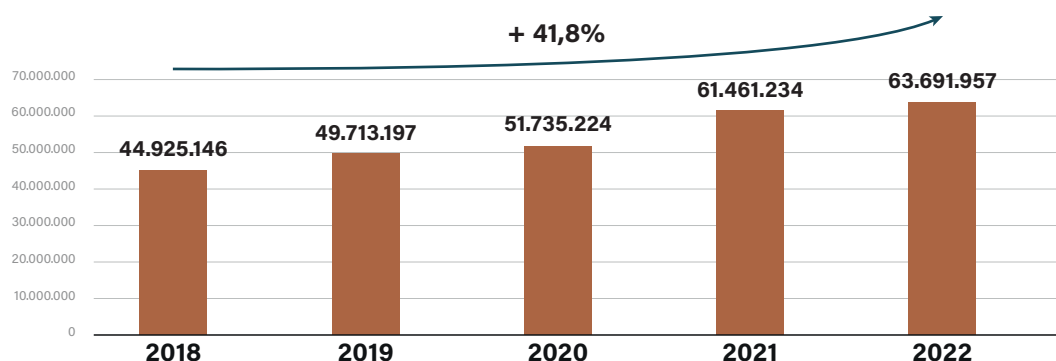

Font: dades aportades per les entitats bancàries.

Actius sota gestió consolidada

(milers d'euros)

Els recursos gestionats pel sector bancari andorrà han tingut una evolució creixent.

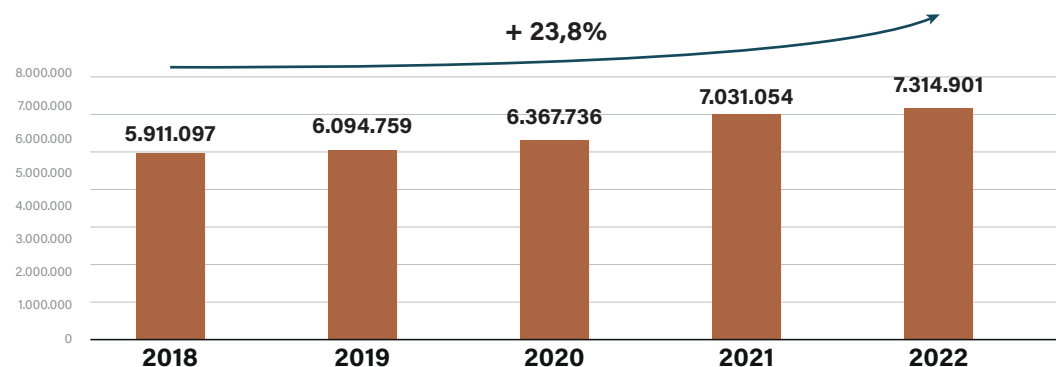

Font: dades aportades per les entitats bancàries.

Inversió creditícia consolidada

(milers d'euros)

La inversió creditícia consolidada mostra caràcter alcista, la qual cosa evidencia la capacitat creixent del sector per facilitar l'accés del públic a recursos financers.

Font: dades aportades per les entitats bancàries.

2 | Sector dinamitzador

El sector financer andorrà influeix de manera significativament positiva en la resta de l'economia des de diferents vessants.

• Impulsa sectors estratègics

El desenvolupament de determinats sectors ha estat possible gràcies al finançament i suport de la banca andorrana. El sector bancari està compromès amb el progrés i el benestar de la societat.

Ha fomentat i impulsat de manera activa els sectors productius i estratègics del país com són la indústria de la neu i el centre termal de Caldea, entre d'altres. També dona suport a l'emprenedoria, sector cabdal en el teixit empresarial del país.

• Dinamitza altres indústries

S'estima¹ que el sector financer andorrà genera 0,9 llocs de treball addicionals per cada persona treballadora del sector.

Així mateix s'ha estimat que el sector genera un multiplicador de 0,3 de Valor Afegit Brut amb caràcter indirecte en la resta dels sectors del país.

En no publicar-se taules *input-output* per part del Govern d'Andorra, l'estimació s'ha realitzat sobre la base de l'extrapolació entre les taules *input-output* publicades per Luxemburg i Suïssa, així com en diversos informes².

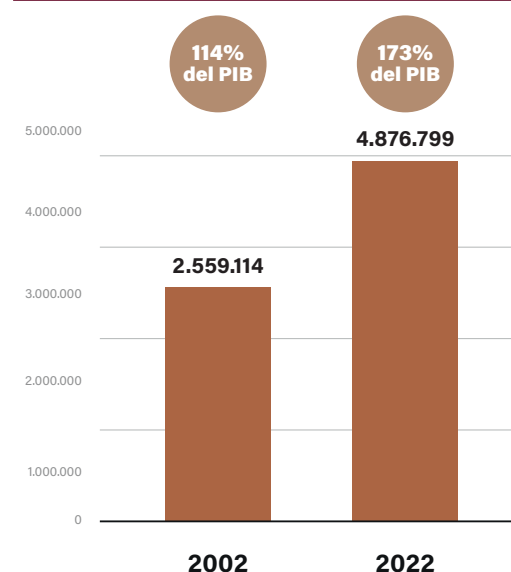
• Finança l'economia

Des de l'any 2002, la inversió creditícia a Andorra ha experimentat creixements exponencials, amb un CAGR del 91% entre els anys 2002 i 2022. Aquest finançament ha acompanyat el creixement econòmic i social d'Andorra aquests 20 anys.

La inversió creditícia consolidada mostra caràcter alcista, la qual cosa evidencia la capacitat creixent del sector per facilitar l'accés del públic a recursos financers.

Inversió creditícia a Andorra

(milers d'euros)

1. L'estimació s'ha dut a terme mitjançant una extrapolació sobre la base de la informació publicada als informes següents: *KPMG Private Banking Survey* (KPMG); *The state of the financial sector in Luxembourg* (Luxembourg for Finance - Deloitte); i *Economic impact of the Swiss Financial Sector* (SBA - SIA - BAC).

2. Per a les extrapolacions s'ha tingut en compte tant el pes relatiu del sector financer en VAB com el nombre d'empleats, com la grandària absoluta del mateix en els tres països.

3 | Sector creador de llocs de treball

• Genera ocupació qualificada

De mitjana, els 3 grups bancaris han donat treball al 75,3% de les persones treballadores del sistema financer d'Andorra durant els últims 5 anys.

El 2022, el 63,8% de la plantilla del sector bancari eren titulats universitaris.

L'aportació als llocs de treball per part del sector financer a l'economia andorrana revesteix una rellevància especial en termes de salari i massa salarial.

• Contribueix a la riquesa nacional

Malgrat el procés de concentració viscut pel sector, les dades de llocs de treball s'han mantingut estables en nombre de persones treballadores.

El salari mitjà brut ascendeix a 5.064 €, un 208% superior a la mitjana observada en el total de l'economia el 2022. Mentre el sector financer dona llocs de treball de manera directa al 4,5% de les persones treballadores de l'economia andorrana, la seva aportació a la massa salarial és del 10% de la massa salarial total durant els últims 5 anys a Andorra. Això posa de manifest la capacitat del sector com a contribuïdor a la riquesa, al sistema de prevenció i a la seguretat social del país.

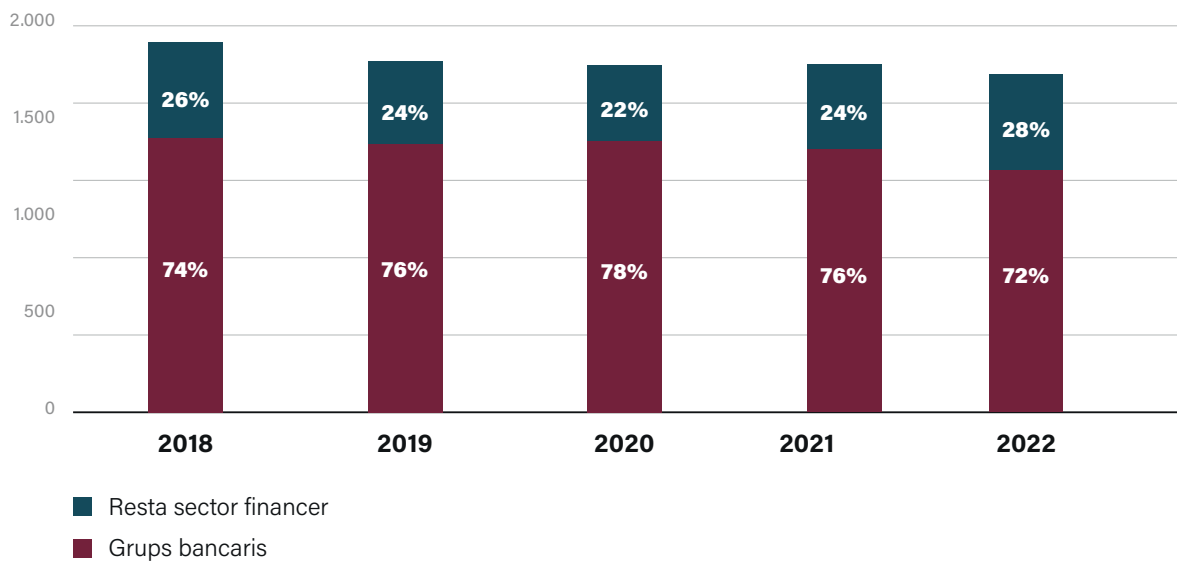
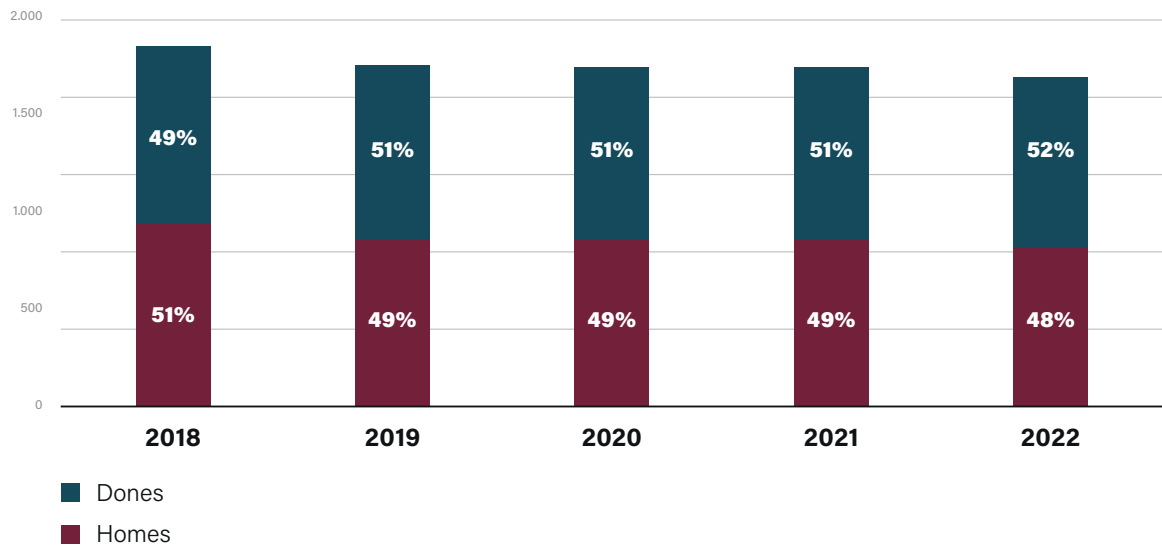
• Té un efecte multiplicador en els llocs de treball

Davant del 4,5% de llocs de treball generats de manera directa, s'estima que el sector financer a Andorra genera un total de 3.260 llocs de treball (directes i indirectes), la qual cosa representa el 7,8% del total dels llocs de treball a Andorra. La base d'això és l'efecte multiplicador estimat del 0,9 sobre la resta dels sectors de l'economia del país*.

* Per cada 10 llocs de treball que es generen al sector financer, s'estima que es creen 9 llocs de treball a la resta de l'economia, per efectes indirectes i induïts.

Evolució de llocs de treball al sector financer

Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra i dades aportades per les entitats bancàries.

4 | Impulsor de la transformació digital al país

La digitalització i la tecnologia han esdevingut factors fonamentals en l'evolució del sector bancari. Des dels serveis bancaris en línia fins a les aplicacions mòbils i altres avenços tecnològics, aquestes innovacions no només milloren l'accessibilitat als serveis financers, sinó que també optimitzen els processos interns, augmentant l'eficiència i la velocitat de les transaccions. La integració de solucions tecnològiques avançades permet als bancs adaptar-se ràpidament als canvis del mercat i oferir serveis més competitius i centrats en el client.

• Inversió

El sector destina al voltant d'un 6% dels seus beneficis a impulsar la transformació digital.

• Facilitats de pagament

1.500 milions d'euros en transaccions amb TPV

- Un 10% correspon a TPVs virtuals, fet que confirma un camí cap al comerç online i a distància des d'Andorra.

Transaccions internacionals i targetes

- El nombre de transaccions internacionals ha crescut en els últims anys fins a situar-se en prop de 34 milions d'operacions per valor de més de 1.500 milions d'euros.

• Servei a la clientela

Creixement dels usuaris i usuàries d'aplicacions mòbils

- El nombre d'usuaris i usuàries d'aplicacions mòbils va créixer fins a situar-se en un 24% el 2022 i un creixement del 65% el 2022 respecte a l'any anterior.

Creixement del

65%

**dels usuaris digitals
durant l'exercici 2022.**

5 | Aportació a les finances de l'Estat

Les tres entitats bancàries generen ingressos fiscals rellevants per al sector públic. Els impostos recaptats pel Govern i els Comuns representen al voltant del 2% del PIB d'Andorra, fet que demostra la contribució recurrent i continuada del sector a l'administració pública.

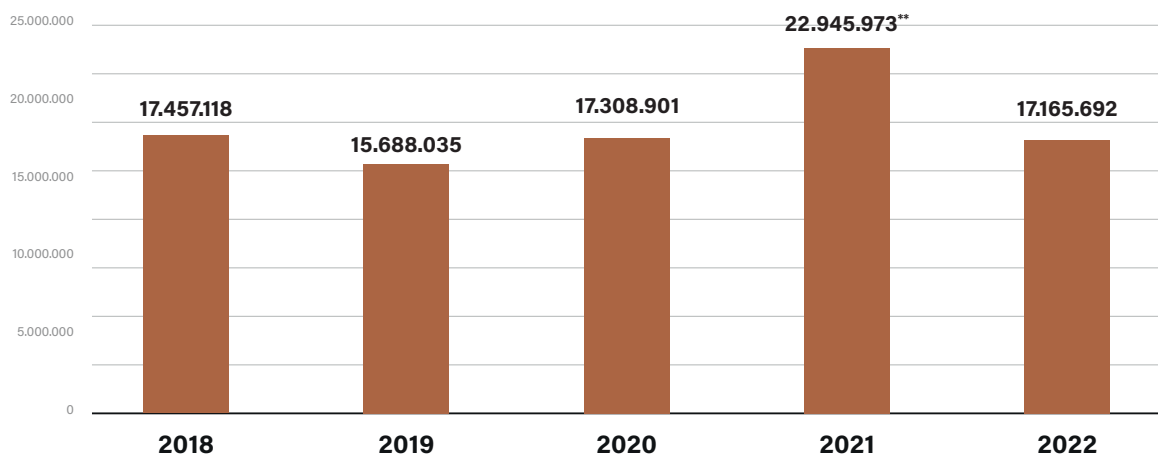
• Impostos directes pagats pels grups bancaris

Els impostos directes pagats per les entitats constituents dels grups bancaris han ascendit a 90.565.719 euros durant els últims 5 anys.

La mitjana de l'aportació als impostos directes pels grups bancaris al total d'impostos directes recaptats pel Govern se situa en un 17,8% de mitjana per als últims 5 anys.

Impostos directes pagats pels grups bancaris

(euros)*

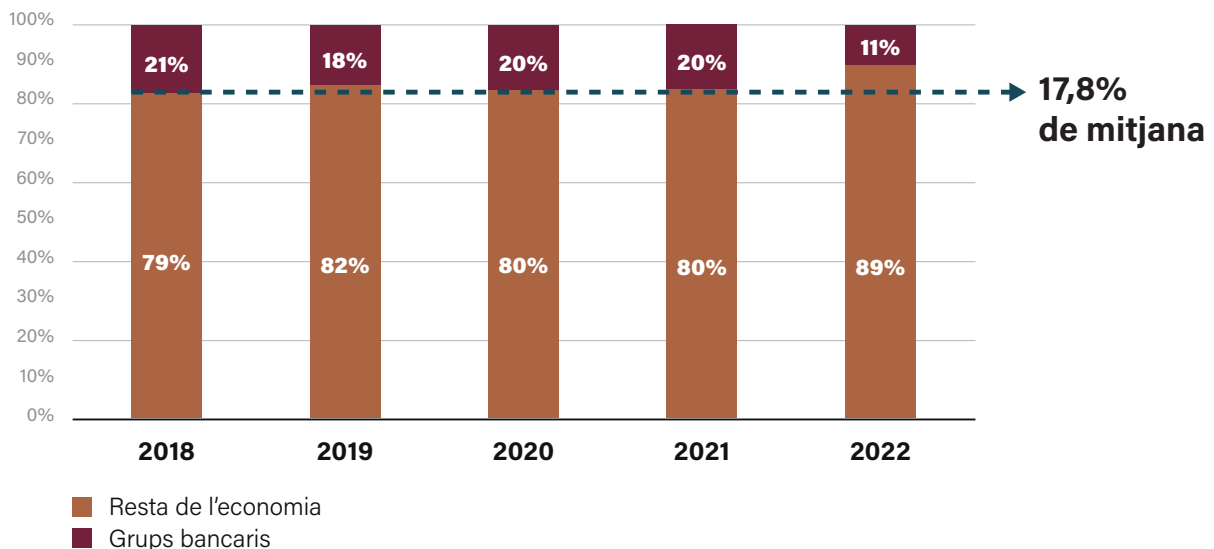

* Les dades inclouen impostos directes tant per part de persones físiques com jurídiques.

** Increment per efecte del procés de consolidació bancària portada a terme el 2021.

Aportació dels grups bancaris al total d'impostos directes

(%)

Font: Dades aportades per les entitats bancàries i Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

6 | Impacte del sector en la creació de riquesa (VAB / PIB)

L'aportació al VAB per part del sector financer ha mostrat una tendència creixent durant els últims 5 anys analitzats.

• VAB aportat pel sector financer

Malgrat la caiguda del 2020 provocada per la COVID-19, el VAB del sector financer ha mantingut una **tendència creixent en el període 2018-2021 amb un CAGR del 23%**, consolidant-se com el **tercer sector privat que més VAB directe** aporta a l'economia, amb un 13,8%.

El VAB mitjà per persona treballadora del sector financer és **3 vegades superior al de la resta de l'economia**. En el període 2018-2021 ha mantingut una tendència creixent, passant d'un 246% a un 299% respecte al VAB mitjà per persona treballadora de l'economia, **amb un CAGR del 31%**.

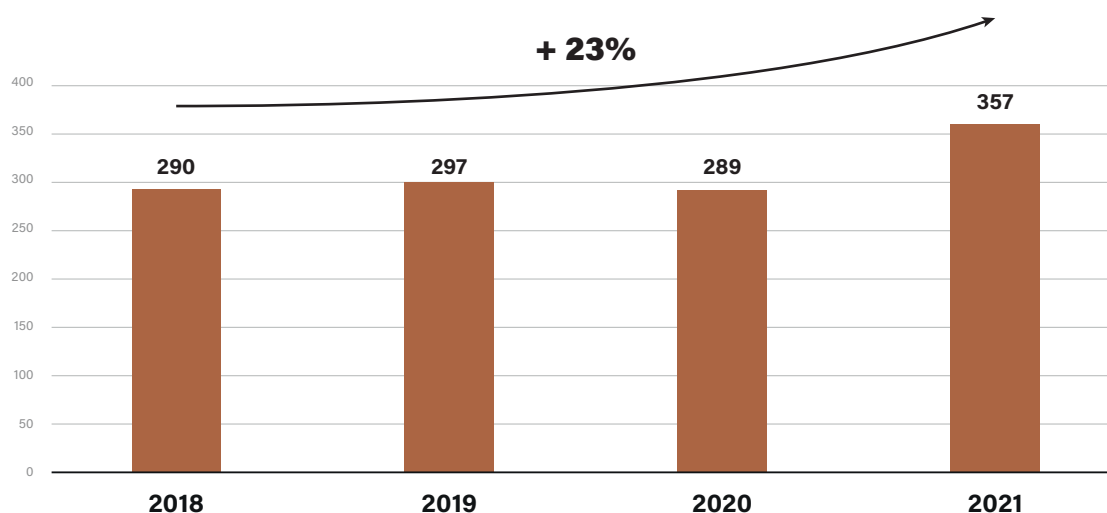
• L'efecte indirecte del sector financer en el VAB d'Andorra: l'efecte multiplicador en VAB

S'estima que el sector financer a Andorra genera **un VAB total (directe i indirecte) estimat de 464 M€, el qual representaria el 19% del VAB total davant del 13,8% generat de manera directa**. Això té la seva base en l'efecte multiplicador estimat del 0,3* sobre la resta de sectors de l'economia del país.

* Per cada 1 € de VAB generat pel sector financer, s'estima que es generen 0,3 € de VAB a la resta de sectors de l'economia andorrana, degut a les compres que el sector financer fa a la resta de sectors.

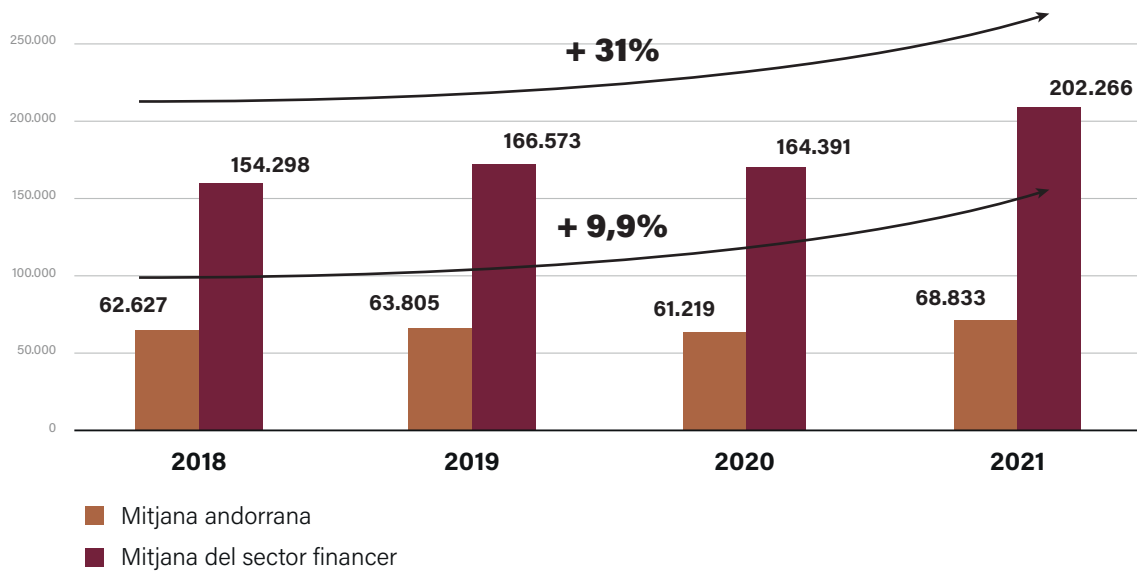
Evolució del VAB al sector financer

(milions d'euros)

Evolució del VAB mitjà per persona treballadora

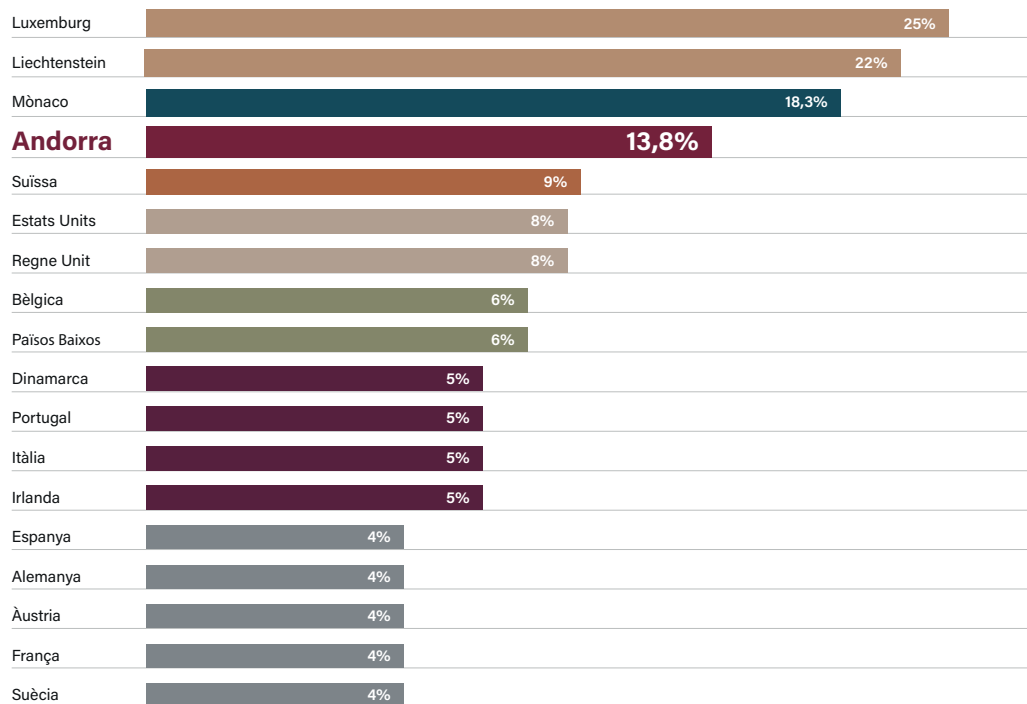
(euros per persona treballadora)

Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

El sector financer a Andorra té un pes important a l'economia amb un 13,8 % d'aportació al VAB, igual que d'altres països com Luxemburg, Liechtenstein, Mònaco o Suïssa.

El pes del **VAB directe aportat pel sector financer andorrà** a l'economia en comparativa amb d'altres països:

Font: OCDE, IMMSEE i altres fonts públiques.

7 | Metodologia i assumpcions

• Fonts d'informació

A l'efecte de l'elaboració d'aquest informe, s'ha emprat informació procedent de:

- El Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.
- L'Associació de Bancs Andorrans.
- Les pròpies entitats bancàries: Andbank, MoraBanc, i Creand.
- Taules *input-output* de Suïssa i Luxemburg.
- Múltiples webs públiques esmentades explícitament, com ara la de l'OCDE.

• Perímetre de la informació utilitzada

A l'efecte del "Resum" s'ha tingut en compte, tret que s'expliciti una altra cosa, la totalitat del sector financer a Andorra, en haver-se extret les dades en la seva majoria dels comptes públics i del Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

• Estimació d'impacte indirecte i induït mitjançant extrapolació

El sector financer andorrà genera llocs de treball així com Valor Afegit Brut amb caràcter indirecte i induït en la resta de sectors del país. En no publicar-se taules *input-output* per part del Govern d'Andorra, l'estimació dels efectes multiplicadors s'ha realitzat per extrapolació entre les dades publicades per Luxemburg³ i Suïssa⁴ així com en diversos informes⁵.

Per a les extrapolacions s'ha tingut en compte tant el pes relatiu del sector financer com la grandària absoluta del mateix en els tres països.

• Impacte indirecte

Per impacte indirecte s'entén, a l'efecte d'aquest informe, la producció i els llocs de treball generats als sectors beneficiats de les inversions i de la despesa duta a terme pel sector financer.

• Impacte induït

Per impacte induït s'entén, a l'efecte d'aquest informe, l'impacte que genera en d'altres sectors de l'economia el consum de béns i serveis que realitzen els empleats del sector financer.

3. Taules *input-output* Luxemburg.

4. Taules *input-output* Suïssa.

5. KPMG *Private Banking Survey* (KPMG); *The state of the financial sector in Luxembourg* (Luxembourg for Finance - Deloitte); i *Economic impact of the Swiss Financial Sector* (SBA - SIA - BAC).

• Consideracions prèvies en l'estimació del VAB directe i indirecte aportat pel sector financer

El sector financer és el quart sector que més valor agregat aporta a l'economia andorrana, amb un 13,8% del total, la qual cosa genera dependències econòmiques amb la resta de sectors a causa de les compres que el sector financer fa a la resta de sectors.

En el cas de Suïssa, el sector financer, conjuntament amb el d'assegurances, representa el segon sector que més aporta al VAB, amb el 9%. Al país alpi, existeix un cert equilibri entre els sectors, ja que són diversos els que posseeixen un pes pròxim al del sector financer, com ara el farmacèutic, manufacturer, educació o sanitari. El multiplicador del VAB indirecte del sector financer a Suïssa s'estima en aproximadament un 0,4, d'acord amb les taules *input-output* del 2017 publicades el 2022 per SFSO. Aquesta xifra coincideix amb l'obtinguda als informes citats anteriorment.

A Luxemburg, el sector financer és el primer sector que més VAB aporta i representa el 25%. En el cas de Luxemburg, l'aportació del sector financer al VAB triplica la del segon sector (activitats immobiliàries), així com la del tercer (comerç) i quart (serveis professionals-científics-tècnics). El multiplicador del VAB indirecte del sector financer a Luxemburg s'estima en aproximadament un 0,2, d'acord amb les taules *input-output* del 2019.

• Assumpcions en l'estimació del VAB directe i indirecte aportat pel sector financer

L'impacte indirecte en termes percentuals de VAB d'un sector és inversament proporcional al pes total del sector en l'economia i al nivell de diversificació d'aquesta economia. Sectors amb aportacions directes menors tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment més elevats que aquells amb aportacions directes elevades (vegeu el sector del "transportation and storage services" a Luxemburg). Sectors amb un elevat grau de concentració a nivell de l'economia tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment menors en concentrar una part elevada dels impactes en el propi sector (vegeu "financial and assurance services" a Luxemburg).

Considerem raonable entendre que **l'efecte multiplicador del sector financer sobre el VAB d'Andorra se situï en 0,3**.

	VAB directe	% VAB directe	Multiplicador indirecte	VAB total estimat	% VAB total estimat (directe i indirecte)
VAB sector financer	357 M€	13,8%	0,3	464,1 M€	19%

• Consideracions prèvies en l'estimació dels llocs de treball directes i indirectes generats pel sector financer

El sector financer, amb una aportació directa al VAB del 13,8%, genera un 4,5% del total dels llocs de treball de l'economia andorrana, amb 1.716 persones treballadores el 2022. El salari mitjà brut va ascendir a 5.064 €, un 208% superior a la mitjana observada al total de l'economia el 2022. Mentre que el sector financer únicament dona llocs de treball al 4,5% de les persones treballadores de l'economia andorrana, ha aportat un 10% del salari mitjà total dels últims 5 anys a Andorra.

Mentre que en el cas de l'efecte multiplicador del VAB no s'han tingut en compte els efectes induïts, en el cas de l'estimació de l'efecte multiplicador del sector financer sobre els llocs de treball d'Andorra sí s'ha tingut en compte aquests efectes induïts, a causa de l'alta capacitat adquisitiva de les seves persones treballadores.

En el cas de Suïssa, el sector financer, amb una aportació directa al VAB del 9%, genera un 5,5% del total dels llocs de treball de la seva economia. El multiplicador de l'ocupació indirecta del sector financer a Suïssa s'estima en un 0,83⁶.

A Luxemburg, el sector financer, amb una aportació directa al VAB del 25%, genera un 14% del total de les ocupacions de la seva economia. El multiplicador de l'ocupació indirecta del sector financer a Luxemburg s'estima en un 1,01⁷.

• Assumpcions en l'estimació dels llocs de treball directes i indirectes generats pel sector financer

L'impacte indirecte en termes percentuals de llocs de treball d'un sector sembla ser directament proporcional al pes directe del sector en els llocs de treball. Sectors amb aportacions directes majors tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment més elevats que aquells amb aportacions directes menors.

Atès que a Andorra el percentatge dels llocs de treball directes és similar al de Suïssa, però el pes del sector en l'economia és significativament superior, considerem raonable entendre que **l'efecte multiplicador del sector financer sobre l'ocupació d'Andorra se situï en 0,9**.

	Llocs de treball directes	% Llocs de treball directes	Multiplicador indirecte	Llocs de treball totals	% Llocs de treball país (directes i indirectes)
Llocs de treball generats pel sector financer (2022)	1.716	4,5%	0,9	3.260	7,8%

6. *Economic impact of the Swiss Financial Sector* (SBA – SIA – BAC).

7. *The state of the financial sector in Luxembourg* (Luxembourg for Finance - Deloitte).

Andorran Banking
Associació de Bancs Andorrans

www.andorranbanking.ad